

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΡΟΡΗ 17Γ'
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΤΟΑ ΔΑΓΚΗ 12-14
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ. Α. 1.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1932

ΑΘΗΝΑΙ - ΕΤΟΣ Γ. · ΤΕΥΧΟΣ 142

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ :

Ὁ ἀγὼν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου πρὸς διαφώτισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ : Δηλώσεις καὶ ἄρθρα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος, διὰ τὰ ζητήματα τῆς σταθεροποιήσεως καὶ τῆς μειώσεως τῶν φορολογικῶν βαρῶν.

ΑΝΤ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ :

Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Λιγνιτικοῦ ζητήματος.

DAVID LLOYD GEORGES :

Ἡ ἀλήθεια ἐπὶ τῶν Χρεῶν καὶ τῶν Ἐπανορθώσεων. (τὸ 4ον τυπογραφικὸν φύλλον τοῦ βιβλίου).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ : Εὐρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ τέλους τῆς παγκοσμίου κρίσεως ; (Ἄρθρον τοῦ κ. Josiah Stamp).—Ἡ μετατροπὴ τῆς Γαλλικῆς ράντας.—**ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΞΕΝΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ :** Ἡ Διάσκεψις τῆς Στρέζας.—Ἡ νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας.—Ἡ Διεθνὴς Χρηματοπιστηριακὴ κίνησις.—Ἐξακολουθεῖ ἡ ἀνατίμησις τῶν ἀξιῶν.—**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ :** Ἡ ἐπιλογὴ τῶν ἐργαζομένων (ἄρθρον τοῦ κ. Βασιλάτου).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ :

Ἡ Συγκριτικὴ Ἱστορία τῶν Λογοτεχνιῶν.

ΜΑΝ. ΚΑΛ. :

Ἡ Μουσικὴ κρίσις στὸ ἐξωτερικόν.

ΔΗΜ. ΠΑΠΟΥΛΙΑ :

Ἡ Γαλλικὴ φιλολογία ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν Γερμανικὴν καὶ Ἀγγλικήν.

HELLENIC BANK TRUST Co NEA YORKE

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 1.500.000

Δέχεται καταθέσεις και εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζιτικές εργασίας υπό λίαν εύνοϊκούς όρους
Οι έχοντες συναλλαγές και συμφέροντα εν 'Αμερική δύνανται ν' αποτείλωνται είτε απ' ευθείας προς την
HELLENIC BANK TRUST Co, 51 Maiden Lane, New York U.S.A. είτε προς την ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕ-
ΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, εν 'Αθήναις μὲν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα (Τμήμα Ἑργασιῶν Ἀμερικῆς), ἐν
ταῖς Ἑπαρχίαις δὲ εἰς τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματα αὐτῆς.

Τὸ ἐν ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ Πρακτορεῖον τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς (51 MAIDEN LANE) καὶ τὸ ἐν ΣΙΚΑΓΩ
Γραφεῖον τῆς (33 S. CLARK Street) ἐξακολουθοῦν λειτουργοῦντα.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡΧ. 428.382.372

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Πειραιεύς	Ἡράκλειον	Πρόβεζα
Ἄργος	Βόλος	Καρλόβασι
Πύργος	Θεσσαλονίκη	Βαθῶ
Πάτρα	Λάρισα	Νάξος
Κέρκυρα	Τρίκαλα	Φάρσαλα
Κεφαλληνία	Μυτιλήνη	Χαλκίς
Ναύπλιον	Χανιά	Φλώρινα
Αἴγιον	Ζάκυνθος	Ἀμαλιάς
Καλαμά	Πλωμαρίου	Δαμία
Σύρος	Τρίπολις	Δορμία
Ἰστιαία	Ρέθυμνος	Ληξούριον
Ἀργυρίου	Καρδίτσα	Ἰωάννινα
Χίος	Καβάλλα	

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ : Εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις
ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

COMMERCIAL BANK OF THE NEAR EAST Ltd

4 LONDON WALL BUILDINGS EC. 2

ΜΕΘ' ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συνάλλαγμα

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 4 1/4 ο)ο ΜΕΧΡΙ ΔΡΑΧΜΩΝ 100.000

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γνωστοποιήσις

Φέρεται εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομέ-
νων διὰ τὴν 15 Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ. ἡμέραν
Σάββατον καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἄρχεται ἐν
τῷ ἡμετέρῳ ἐνταύθα Σταθμῷ ἡ διὰ πλειο-
δοτικῆς δημοπρασίας ἐκποίησης τῶν ἐν τῇ
Ἀποθήκῃ ἀζητήτων ἐδριοκομένων ἀπο-
σκευῶν, ἐμπορευμάτων καὶ λοιπῶν ἀζη-
τήτων ἀντικειμένων.

Ἀθῆναι τῇ 13 Σ)βρίου 1932
(Ἐκ τοῦ Γραφείου Γεν. Διευθύνσεως).

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ : Γωνία, ἀνατο-
λικομεσημβρινή, ἄνω πάτωμα, δια-
μέρισμα πολυτελείας, δωμάτια 5,
λουτρόν πλήρες, μὲ κήπον, ὅλα τὰ
κομφορ, δρχ. 3.800, ὁδὸς Λέσβου 15
καὶ Νάξου 7. (Πλησίον Πλατείας
Ἀγάμων).

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΛΟΥΤΙΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Διπλωματοῦχος τῆς ὁδοντοϊατρι-
κῆς σχολῆς Παρισιῶν Ε. D. P.

Ὀλιγοήμερος, ἀνώδυνος καὶ ἡγυμνημένη
θεραπεία παθήσεων στόματος
καὶ ὁδόντων.

Ἐπιστημονικὴ ἐφαρμογὴ Γεφυρῶν
καὶ Ὀδοντοστοιχιῶν.

Τελεία καὶ ριζικὴ θεραπεία Οὐλίτι-
δος, Πυορροίας καὶ δυσσομίας.

Τηλέφωνον : 24568.
44 ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 44
(Ὁμόνοια)

ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Ο ΑΓΩΝ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΠΡΟΣ ΠΛΗΡΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΒΑΡΗ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΑ ΜΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ὁ τραγὸς ἀγὼν τὸν ὁποῖον ἀνέλαβεν ὁ κ. Πρωθυ-
πουργὸς πρὸς διαφώτισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ
ἐκτελεσθέντος κυβερνητικοῦ ἔργου κατὰ τὴν διανυθεῖσαν
τετραετίαν, προκαλεῖ τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Οὐδέποτε
ἄλλοις ἡ συγκοφανία καὶ ἡ διασπορὴ εἶχον δυσφημῆση
μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ ἔργον κυβερνήσεως ὅσον εἰς τὴν
προκειμένην περίστασιν. Οὐδέποτε ἄλλοτε, μία σκληρὰ
προσπάθεια πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ
λαοῦ, ἐν μέσῳ πρωτοφανῶς δυσχερῶν συνθηκῶν — συν-
θηκῶν ὀφειλομένων εἰς μίαν ἀνευ προηγουμένου εἰς
ἐντασιν καὶ εἰς ἔκτασιν παγκόσμιον θεομηνίαν — ἐσυκο-
φαντήθη καὶ ἐδυσφημήθη τόσον ὅσον ἡ προσπάθεια τὴν
ὁποίαν κατέβαλε ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος διὰ νὰ βοηθή-
σῃ τὴν χώραν τοῦ ὅπως ἀντιμετώπισῃ ἀποτελεσματικώ-
τερον τὴν παγκόσμιον κρίσιν.

Δύο μεγάλα ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ κ. πρωθυ-
πουργὸς μὲ ἀλλεπάλληλα ἀρθρα τοῦ καὶ ἐνυπογράφους
ἀνακοινώσεις του, διεφώτισε κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐ-

βδομάδα τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν — ἐκ παραλλήλου μὲ δύο
μεγάλους πολιτικούς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησεν
εἰς Κόρινθον καὶ εἰς Ἀθήνας — ἦσαν τὰ ζητήματα τῆς
ἀνατροπῆς τῆς σταθεροποιήσεως καὶ τῆς μειώσεως τῶν
φορολογικῶν βαρῶν. Κατωτέρω ἡ «Ἑργασία» δημοσι-
εῖται συγκεντωμένα τὰ ἀρθρα αὐτὰ καὶ τὰς ἀνακινώ-
σεις τοῦ κ. Βενιζέλου ἐπὶ τῶν δύο τοῦτων ζητημάτων,
ἔχονσα τὴν ἀντίληψιν διὰ τὴν σύγχρονον δημοσίευσιν αὐ-
τῶν διευκολύνει τὸν ἀναγνώστην πρὸς μόρφωσιν ὁρθῆς
γνώμης. Τῶν ἀρθρῶν καὶ ἀνακοινώσεων τούτων προ-
τάσσεται ἡ περικοπή τοῦ ἐν ὀ)νίη λόγου τοῦ κ. Πρωθυ-
πουργοῦ, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ ζήτημα τῆς σταθεροποι-
ήσεως, ἐπειδὴ αὐτὴν ἀπεπειρώθη ἡ ἀντιπολιτευσις ν'
ἀνασυνάσῃ καὶ πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ἀποπειρῶν αὐ-
τῶν ἐγένοντο αἱ ἀλλεπάλληλοι πρωθυπουργικαὶ ἀ-
νακοινώσεις. Ἡ περικοπή αὕτη τῆς ἐν Θεσσα-
λονίκῃ ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἔ-
χει ὡς ἑξῆς :

Κατὰ τὸ ἔτος 1927, ὁ κ. Καρβντάρης, φιλοδοξῶν νὰ στηρίξῃ ἐπὶ ἐδράκας βέβαιας
τὴν δημοσιονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς
χώρας, ἔκρινεν ὅτι τοῦ ἐπεβάλλετο νὰ ἐξυ-
γιάνῃ ὀριστικῶς καὶ τὴν νομισματικὴν κα-
τάστασιν, προδίδων εἰς τὴν νόμῳ σταθε-
ροποίησιν τῆς δραχμῆς.

Διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν δὲν θὰ ἦτο
δικαίον νὰ κριθῇ αὐστηρῶς ἐκ τῶν ὑπέρ-
ρων, καὶ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἀποτελεσμάτων
τὰ ὁποῖα ἐπροσέλασεν ἡ ἀπαρδειγματι-
στος εἰς ἐντασιν καὶ ἔκτασιν παγκόσμιος
κρίσις, ἡ ὁποία παρέσυρε τὴν σταθεροποι-
ήσιν ὡς κάρφος ἀγύρου.

Ἀλλ' ἔτιαν ἔρχεται σήμερον καὶ ὁ ἴδιος
νὰ ἐπιρίπῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἀντροπῆς
τῆς σταθεροποιήσεως εἰς τὴν πολιτικὴν
τῆς παρούσης κυβερνήσεως, καθένας θ' ἀ-
ναγκασθῇ ὅτι εὐλογον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ,
ἐὰν ἡ νόμῳ σταθεροποίησις εἰς τὴν ὁποίαν
πρόβλεπτο τὸ 1928 ἀπεδείχθη εἰς ἐργέτημα, ἢ
ἀντιθέτως μεγάλῳ ἀτίμῳ διὰ τὴν χώραν.

Ἐποστρίψω δὲ ὅτι ὁ κ. Καρβντάρης,
ἀπὸ χρηστοῦ βελκῆρος συνεδότης, ἐλαυνό-
μενος ὅμως ἀπὸ παρκακινδυνευμένην με-
γαλοπραγματοσύνην, διὰ τὴν ὁποίαν συνή-
θως κατηγορεῖται ἐνέ, πρόβλεψε εἰς τὴν σταθε-
ροποίησιν, στέρξας εἰς θυσίας ἀπολύτως
ἀπαραδέκτους.

Διότι ἡ νόμῳ σταθεροποίησις, ἐγγεῖρημα
καθ' ἑαυτὸ ἀχρηστοποιόν, δὲν ἐπιτρέπεται
νὰ γίνῃ, ἐκ δὲν ὑφίστανται αἱ ἐξῆς προϋ-
ποθέσεις :

1ον) Ἐπὶ (καὶ ἄν) χρόνον διατήρησις τῆς
πράξης ἀπὸ τῆς ἐκτέλεσεως αὐτῆς ἀπο-
πράξῃ.

χρηστὴς δόσεως 65 ἑκατομμυρίων, ἀπέναν-
τι κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων
58,772 ἑκατομμυρίων καὶ ὑποχρεώσεων
ἐν ὅψει φράγκων 12.757, ὅταν δηλαδὴ
τὸ κάλυμμα ἀνελθῇ εἰς 111 ο)ο ἐπὶ τῆς
πραγματικῆς κυκλοφορίας καὶ εἰς 94 ο)ο
τῆς δυναμικῆς.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπο-
λογισμοῦ διὰ τῆς ἐπιβολῆς νέων φόρων
1280 ἑκατομμυρίων εἶχεν ἐξασφαλισθῇ
διὰ τὸ τρέχον τότε ἔτος 1927—28, ἀπέ-
μεινε μάλιστα ὀγκώδης περίσσειμα. Ἀλ-
λὰ παῖς ἐγγύτης ὑπῆρχεν ὅτι θὰ διετηρεῖ-
το τὸ ἰσοζύγιον τοῦτο καὶ εἰς τὰς ἐπομέ-
νας χρήσεις. Καμμία. Μὲ κυβερνήσεις ἐ-
ναλλασσομένας κατὰ ἐξάμηνον καὶ κοινο-
βουλευτικῶς ἀσθενεῖς, ὅλα αἱ πιθανότητες
ὑπῆρχον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ὅτι ὑπῆρχε πλη-
ρης βεβαιότης, ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ ἰσοζυ-
γίου θὰ ἦτο ἀδύνατος.

Καὶ τότε καὶ ἡ σταθεροποίησις θὰ ἦτο
ἀδύνατος νὰ διατηρηθῇ. Εἰς τὴν ἐκσφα-
λίσιν τοῦ ἰσοζυγίου, τὴν ὁποίαν ἐπέτυχεν
εἰς τέσσαρα συνεχῆ ἔτη διὰ τῆς λαχούρας
πλειοψηφίας μου, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ
στηρίξεται ὁ κ. Καρβντάρης, διότι τὴν ἐ-
πὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τὴν πολιτικὴν σκηνὴν ἀ-
πέκλειεν ἀπολύτως.

Τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν λογαρια-
σμῶν ἦτο ἐξ ἄλλου ἀνύπαρκτον. Ἐλήφθη
δέδοκτα ὑπὸ τῶν προκατῆχον μου κυβερνή-
σεων τὸ μέτρον νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο διὰ
τῆς ἐκτελέσεως τῶν παρκαγωγικῶν ἔργων,
ἀλλὰ τούτων ἡ ἐκτέλεσις ἀπῆλθε μίαν τοῦ-

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ φρ. 75.186

4-6-09

λάχιστον εξαετίαν και καμμία δὲν ὑπῆρχεν ἐξαφάσις· διὸ καὶ ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο θὰ ἐξηκολουθοῦμεν νὰ καλύπτωμεν τὸ ἔλλειμμα τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν μᾶς διὰ τὸ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ.

Ἡ Ἰδρυσις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Τέλος ἡ Ἰδρυσις ἐκδοτικοῦ ἰδρύματος, ἐμπειστευμένου μὲ τὴν διατήρησιν ὑγιούς πιστωτικῆς κυκλοφορίας, ἔγινε, καὶ ἀδίκως, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀπρηθύνθησαν ἐπικρίσεις κατὰ τοῦ κ. Καφαντάρη ἀπὸ τὸ λαϊκὸν κόμμα, καὶ ἀπὸ τῶν νέων συνεργάτην του κ. Ζαβιτσιάνου. Ἀλλὰ τὸ ἴδρυμα τοῦτο ἐδημιουργήθη οἰκονομικῶς ἀνίσχυρον, ὅπως ρυθμίζῃ αποτελεσματικῶς τὴν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον.

Διότι κατὰ τὴν κατανομὴν τῶν στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ μεταξὺ τῆς Ἑθνικῆς καὶ Ἐκδοτικῆς, ἐκ τῆς ὀφείλει τοῦ δημοσίου πρὸς τὴν Ἑθνικὴν ἀνερχομένης εἰς 5.550, ἑκατομμύρια εἰς μὲν τὴν Ἑθνικὴν παρέμειναν μόνον 1.791 ἑκατομμύρια, εἰς δὲ τὴν Ἐκδοτικὴν μετεφέρθησαν 3.759. Ἐκ τῆς τοιαύτης κατανομῆς ἡ μὲν Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐπέτυχε τὴν ρευστοποιήσιν ἐνὸς μεγάλου μέρους τοῦ ἀκίνητοποιημένου ἐνεργητικοῦ τῆς, ἐνῷ ἡ Ἐκδοτικὴ εὐρέθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς δευτερευμένη μὲ ἀκίνητοποιημένον ἐνεργητικόν, ἀντιστοιχοῦν πρὸς 470 τοῦ συνόλου τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς.

Καὶ ἐρχόμεθα ἤδη εἰς ἓν ἐκ τῶν σημείων, κατὰ τὸ ὁποῖον κυρίως ἐχῶλαιεν ἡ σταθεροποίησις.

Διότι δ. κ. Καφαντάρης, μαγνητισμένος ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι, ἂν ἐκέρυττε διὰ νόμου σταθεροποιήμενον τὸ νόμισμα, τοῦτο θὰ ἦτο πλέον ἐξησφαλισμένον ἀπὸ κάθε κίνδυνον, εὐρέθη ποδοῦμος νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸ κράτος κάθε θυσίαν, ἡ ὅποια θὰ τοῦ ἐξητεῖτο, ὡς τίμημα τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ἄλλως ἀξίεπαίνου τούτου σκοποῦ.

Καὶ ἡ πρώτη θυσία, τὴν ὅποیان ἀουζητητεὶ ἐδέχθη νὰ ὑποστῇ ἡ χώρα ἥτο ἡ θυσία τῆς ἐκ δραχμῶν 1.120.000.000 ὑπεραξίας τῶν καλυμμάτων, τὰ ὁποῖα παντοῦ, ὅπου ἔγινεν ἡ σταθεροποίησις, περιήλθον εἰς τὸ κράτος, ἀφοῦ ἀπεκτηθήσαν διὰ μέσων τὰ ὁποῖα ἔδωκεν αὐτῇ ἡ κοινωνία.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον ἡ θυσία τῶν καλυμμάτων, εἰς τὴν ὅποیان, ὅπως εἶπα, δ. κ. Καφαντάρης ἔσπευεν ἀουζητητεῖ, ἀπλῶς καὶ μόνον διότι δὲν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἐδέχθη ὡς θέσφατα τὰς ἀντιλήψεις τῆς τότε διοικήσεως τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

Ὁ διακανονισμὸς τῶν χρεῶν

Υπάρχει καὶ ἄλλη θυσία, ἀκόμη μεγαλύτερα, εἰς τὴν ὅποیان ἀουζητητεὶ ἐπίσης ὑπέβαλε τὴν χώραν δ. κ. Καφαντάρης.

Διὰ νὰ ἰδρῇ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα τῆς ὁποίας ἡ Ἰδρυσις ἦτο ἀναγκαῖον προκαταποῦμενον τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως, ἐχρεώετο νὰ εἶνε ἐφωδιασμένη μὲ τὸ ἀναγκαῖον εἰς χρυσὸν κάλυμμα τῆς κυκλοφορίας. Καὶ πρὸς τοῦτο ἀπεφασίσθη ἡ συνολογία ὑπὸ τοῦ κράτους δανείου 3.000.000 λιρῶν Ἀγγλίας τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν πρὸς ἐξόφλησιν ἀντιστοίχου ποσοῦ ἐκ τοῦ χρέους τοῦ κράτους ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ.

Ἀλλὰ, πλὴν τούτου, ἐφ' ὅσον ἐσφαλ-

μένως ὑπελογίζοντο καὶ τὰ ἑλλείμματα τῶν παρελθουσῶν χρήσεων πολὺ ἀνώτερα τοῦ πραγματικοῦ, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τρεχούσης τότε χρήσεως ὡς κατώτερα τοῦ ἀληθοῦς, ἐκρίθη, ἐπίσης ἐσφαλμένως, ἀναγκαῖον νὰ συναφθῇ καὶ δευτέρον δάνειον, λιρῶν Ἀγγλίας 3.000.000, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἑλλειμμάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπὸ εὐνοϊκῶς ὁρους συναφῆν τῶν δανείων τούτων τῶν λιρῶν Ἀγγλίας 6.000.000 ἔπρεπε ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς τὰ δάνεια ταῦτα. Ὁ δὲ κ. Πουανκαρὲ ἐνόμισεν ὅτι ἦτο εὐθετος ἡ περίστασις νὰ ἐκδικῇ ὑπὲρ τῆς Γαλλίας τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας, ὅσα ἐδημιουργήθησαν διαρκούντος τοῦ πολέμου. Καὶ δ. κ. Καφαντάρης, ὑπνωτισμένος πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰδίαν τῆς ἀντὶ πάσης θυσίας νόμῳ σταθεροποιήσεως, δὲν ἐδίστασεν, ὅπως μὴ μεταβιβάσῃ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τριμερῶν δανείων, ἡ ὁποία θὰ ἐξησφάλιζε τὴν σταθεροποίησιν, νὰ θυσιάσῃ πάλιν ἀπλήτησιν ἑλληνικῇ, ἀνερχομένην μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἰς 408 ἑκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν ἥτοι 6.120 ἑκατομμύρια σταθεροποιημένων δραχμῶν, δεχθεὶς ὅπως τὸ ἐμπορικὸν τοῦτο χρέος, τὸ ὁποῖον ὠφελεῖν ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, θεωρηθῇ κοινὸν πολεμικὸν χρέος καὶ συμφησιῇ πρὸς τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλάς ὀφείλει εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸ πολεμικὸν ὄφελον ποῦ μᾶς εἶχε παραχωρήσει, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇμεν κατὰ τὸ κοινὸν ἔχθρον, καὶ εἰς πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ συμφωνία τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1918 ὥριζεν ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία θὰ καθορίσουν τὸ μέτρον κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀξία τοῦ ὀφειμένου τοῦτο θὰ ἐπιβαρύνῃ ὀριστικῶς τὴν Ἑλλάδα, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς. Ὡς ἐκ τῆς μικρασιατικῆς δὲ καταστροφῆς καὶ τῆς συρροῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μᾶς τῶν μωριῶν προσφύγων, ἦτο φανερόν ὅτι ἡ ἀξία τοῦ πολεμικοῦ τούτου ὀφειμένου δὲν ἔπρεπε νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος μᾶς καὶ τοῦτο ἀνεγνώρισεν ἡ Ἀγγλία κατὰ τὸν διακανονισμὸν τοῦ πολεμικοῦ πρὸς αὐτὴν χρέους μᾶς.

Τὸ μέγεθος τῶν θυσιῶν

Τοιοῦτοτρόπως, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σταθεροποίησιν, ἐθυσιάσαμεν 1.120.000.000 τῆς ὑπεραξίας τῶν καλυμμάτων καὶ ἄλλα 6.120.000.000 χρέος γαλλικὸν πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν.

Τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἀπίστευτον καὶ ὁμῶς εἶνε πραγματικῶς ἀληθές μέχρι κεραίας.

Ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα, ἄλλως τε, τοῦ χρέους τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ὡς χρέους ἐμπορικοῦ, δὲν ἀφήνει καμμίαν ἀμφιβολίαν πλὴν ἄλλων ἀποφύγων τὸ γεγονός· ὅτι ἡ ἀγγλικὴ αἰτία εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν ποσὸν 130 περίπου ἑκατομμυρίων χρυσῶν δραχμῶν, εὐθὺς ὡς ἔλθῃ ἡ προθεσμία, ὅφ' ἣν προθεσμία αὕτη ἦτο ἀκριβῶς ἡ ἰδία μὲ τὴν τοῦ γαλλικοῦ χρέους—ἐπέμεινε ν' ἀποδῶσιν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, μολοντοὶ ἐν τῷ μεταξῷ, ἕνεκα τῆς

ἐπιστροφῆς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. εἶχαν ἐπιβάλῃ ἀποκλεισμὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῖου ἠγορήσαν καὶ αἱ δύο κυβερνήσεις τὴν κατὰ τὴν τῶν πιστώσεων τὰς ὁποίας, μᾶς εἶχαν ἀνοίξει διὰ τὰς δαπάνας τοῦ πολέμου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμφωνιών τοῦ Φεβρουαρίου 1918 καὶ τοῦ Ἰουνίου 1919.

Ἐὰν ἄλλος τις εὐρίσκει τότε εἰς τὴν θέσιν τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅ' ἀπέκρουε μετ' ἀγανακτήσεως τὴν ὑποβολὴν τοῦ τόπου εἰς τοιαύτας κολοσσιαίας θυσίας, διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν.

Ἐὰν δὲ καὶ ὁ κ. Καφαντάρης ἀπέκρουε τὰς θυσίας ταύτας καὶ ἐματαιοῦτο ἡ νόμῳ σταθεροποίησις, ποῖα θὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν χώραν;

1ον) Ὅτι δὲν εἶχε συνομολογηθῇ τὸ δάνειον τῶν λιρῶν Ἀγγλίας 3.000.000 τῆς σταθεροποιήσεως, διὰ τὸ ὅποσον τὸ κράτος καταβάλλει ἐτησίως 76 ἑκατομμύρια σταθεροποιημένων δραχμῶν, ἐνῷ διὰ τὸ ἐξοφληθὲν διὰ τοῦ δανείου τούτου ἀντιστοιχοῦν χρέος τοῦ, ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τὸ κράτος ἐπλήρωεν ἐτησίως μόνον 5 1/2 ἑκατομμύρια.

2ον) Ὅτι δὲν θὰ εἶχε συναφθῇ οὔτε τὸ δεύτερον δάνειον τῶν λ. Ἀγγλίας 3.000.000 διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἑλλειμμάτων. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, τὰ ἑλλείμματα ταῦτα ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ὅσων ὑπελογίζοντο ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη, τὸ ἑλλείμμα τοῦτο θὰ ἐξωφελεῖτο ἐκ μόνου τοῦ περισσεύματος τῆς χρήσεως 1927-28, ἀνελθόντος, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἰς δραχμὰς 753.000.000.

3ον) Ἡ Ἑλλάς θὰ εἶχε ἀπατήσιν κατὰ τῆς Γαλλίας, ἀνερχομένην τὸν Σεπτέμβριον μὲν τοῦ 1927 εἰς 408 ἑκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν, σήμερον δὲ, εἰς 508, ἥτοι εἰς δραχμὰς σταθεροποιήσεως 7.500 ἑκατομμύρια.

Ἐγίναμεν πτωχότεροι

Ἐπομένως διὰ νὰ γίνῃ ἡ νόμῳ σταθεροποίησις, ἡ Ἑλλάς ἔγινε πτωχότερα. 1ον) κατὰ 1.120 ἑκατομμύρια δραχμῶν ὅση ἦτον ἡ ὑπεραξία τοῦ καλύμματος, 2ον) κατὰ 6.120 ἑκατομμύρια ὅσον ἦτο τὸ χρέος τῆς Γαλλίας πρὸς τὴν Ἑθνικὴν μᾶς Τράπεζαν τὴν 23ην Σεπτεμβρίου 1927 διὰ νὰ μὴ ὑπολογίσω τὸ ποσὸν εἰς τὸ ὁποῖον θ' ἀνῆρχετο τοῦτο σήμερον. Ἦτοι ἔγινε πτωχότερα ἡ Ἑλλάς κατὰ 7.240 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀπέναντι τῶν ὁποίων οὐδὲν ἔλαβεν ἀντάλλαγμα. Συγχρόνως δὲ ἠδύνησε τὸ δημόσιον χρέος μᾶς κατὰ 3.000.000 λίρας Ἀγγλίας, ὅσας ἐδανείσθημεν διὰ τὴν πληρωμὴν παλαιῶν ἑλλειμμάτων, διὰ τὰ ὁποῖα οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ συναφθῇ δάνειον, ἀφοῦ ἠδύνατο αὐτὰ νὰ ἐξοφληθῶν διὰ μόνου τοῦ περισσεύματος τοῦ 1927—1928. Τέλος δὲ θὰ ἐλείπε καὶ ἡ κατὰ 70 ἑκατομμύρια ἐπὶ πλέον ἐτήσια ἐπιβαρύνσις ποῦ ὑπέστη δ. πρὸς ποσοστὸς ἀπὸ τὸ ἐκ λιρ. Ἀγγλίας 3.000.000 ἕτερον τμήμα τοῦ τριμερῶς δανείου, τὸ ὁποῖον ἐδόθη ὡς κάλυμμα εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν, καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἐξωφλήθη ἀντιστοίχον χρέος τοῦ δημοσίου, προσερχόμενον ἐκ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ὅταν κανεὶς ἔχῃ εἰς βάρος του τοιοῦτον παθητικόν, σχετιζόμενον ἀκριβῶς πρὸς τὴν θέσπισιν τῆς νόμῳ σταθεροποι-

ήσεως, ἡ ὁποία ὅπως ἀπεδείχθη, δὲν ἦτο ἐδραῖον οἰκοδόμημα, ἀλλὰ πρόχειρον παράπηγμα, τὸ ὁποῖον παρέσυρε ὁ πρῶτος ἐνάντιος ἀνεμος, ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι μετριοφρονέστερος, καὶ νὰ μὴ παρασύρεται, εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὸ ἴσον τοῦ νέου συμμάχου τοῦ βουλευτοῦ Κερκύρας, διότι οὗτος μὲν ἡμπορεῖ νὰ ὀχυρωθῇ ἐπισθεν τῆς ἀγνοίας τῶν πραγμάτων—ἐξηκριβώθη ἄλλωστε ὅτι πάσχει ἀπὸ δαλτωνισμὸν προκειμένου περὶ ἀριθμῶν—ἐνῷ ὁ κ. Καφαντάρης οὔτε ἀντοῖαν δύναιται νὰ ἐπικαλεσθῇ, οὔτε βλάβην τῆς δράσεως.

Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι, ἐὰν ὁ κ. Καφαντάρης ἠρνεῖτο νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν χώραν τὰς κολοσσιαίας αὐτὰς θυσίας καὶ ἐματαιοῦτο, ὡς ἐκ τούτου ἡ σταθεροποίησις, τὸ ἑλλειμμα τῶν ἐξωτερικῶν μᾶς λογαριασμῶν θὰ ἦτο μικρότερον κατὰ τὰ 4 αὐτὰ ἔτη, ἂν ὅτι πραγματικῶς ὑπῆρχε, διότι ἡ αὐξήσις τῶν εἰσαγωγῶν θὰ ἔφραζεν αὐτομάτως αὐξήσιν τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐτομένως περιρισμὸν ὡς ἐκ τούτου τῶν εἰσαγωγῶν. Ἐνῷ μετὰ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν ὁ εἰσαγωγὸς ἐμπορευμάτων καὶ κάθε ἄλλος, ποῦ θὰ εἶχε νὰ ἐνεργήσῃ πληρωμὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐπειδὴ ἦτο ἐξησφαλισμένος ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ συναλλάγματος τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἀνάγκην ἠδύνατο νὰ προμηθευθῇ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ τὴν Ἐκδοτικὴν εἰς τὴν τιμὴν τῆς σταθεροποιήσεως, δὲν ἀνεγκλιέτο νὰ προβῇ εἰς μεγαλύτερα εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων, ἢ εἰς μεγαλύτεραν ἐν γένει ἐξαγωγὴν συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ εὐκολία αὕτη τῆς προμηθείας συναλλάγματος εἰς τὴν σταθεροποιημένην τιμὴν ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς πολλοὺς κεφαλαιούχους ὡς ἐκ τῆς ἀμφιβολίας ποῦ εἶχαν διὰ τὸ ἐδραῖον τῆς σταθεροποιήσεως, νὰ

τρέπουν τὰ κεφάλαιά των εἰς ἐξωτερικὸν συναλλάγμα καὶ καταθέτουν αὐτὰ εἰς τὰς τραπεζὰς μᾶς. Τοῦτο δὲ κυρίως ἐγέννησε τὴν δυσχέρειαν, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς σταθεροποιήσεως ἔφερε τὴν κυβερνήσιν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως τοῦ τελευταίου ἀναγκαστικοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὁποῖου δραχμοποιούνται αἱ εἰς συνάλλαγμα καταθέσεις καὶ παντοῖαι ἄλλαι ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἰδία εὐκολία τῆς προμηθείας ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος εἰς σταθεροποιημένην τιμὴν ἔδωκεν εὐκαιρίαν καὶ εἰς ἄλλην κερδοσκοπίαν. Πολλοὶ δηλαδὴ ἔτρεπαν τὰ εἰς δραχμὰς διαθέσιμα των εἰς ἐξωτερικὸν συναλλάγμα, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιοῦν πρὸς κερδοσκοπίαν εἰς ξένα χρηματιστήρια.

Ἡ κερδοσκοπία αὕτη ἀποτελεῖ δεξιὸν νόμιμον καὶ χρήσιμον γενικῶς κίνησιν τῶν κεφαλαίων ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς σταθεροποιήσεως. Ἀλλ' ἐδραῖε τὴν ἰδικὴν μᾶς σταθεροποίησιν, ἡ ὁποία δὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ ἐδραίας βάσεως, καὶ τὴν κατέστησε περισορὸς ἀμφίβολον, διὰ τῆς μειώσεως τοῦ καλύμματος τῆς Ἐκδοτικῆς, τὴν ὁποίαν ἐπροκάλεσε. Διότι πολὺ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα τῆς χώρας ἐξημερίθη τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὴν χρηματιστηριακὴν καταστροφὴν τῆς Νέας Ὑόρκης τοῦ 1929. Ὅλαι αὗται αἱ κερδοσκοπία ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος θὰ ἐμετριάζοντο αὐτομάτως, ἂν δὲν εἶχε θεσπισθῇ ἡ νόμῳ σταθεροποίησις, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος, τὴν ὁποίαν αὐταὶ θὰ ἐπροκάλουν.

Ὅτε ἠδύνατο ἡ Ἐκδοτικὴ ν' ἀντιδράσῃ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τοιοῦτον ἐνεργειῶν, διὰ τῆς ὁψώσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου. Διότι, ὅπως ἐλέχθη ἤδη, ἐδημιουργήθη οἰκονομικὸς ἀσθενής, ὥστε ἡ

ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου ἐπιβόλη τῆς νὰ εἶναι ἀτελεσφόρητος. Διὰ νὰ πεισθῇ κανεὶς περὶ τούτου, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1931 εἶχε διατεθειμένα εἰς παντὸς εἶδους πιστώσεις δραχμὰς 323 ἑκατομμύρια κατὰ μέσον ὄρον, καὶ ὅν χρόνον αἱ πιστώσεις ποῦ διέθετον αἱ 6 μόνον μεγαλύτεραις Τράπεζαις ἀνῆρχοντο κατὰ μέσον ὄρον εἰς δραχμὰς 8.900 ἑκατομμύρια.

Διότι, καὶ τοῦτο παρεγνωρίσθη κατὰ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν καὶ τὴν Ἰδρυσιν τῆς Ἐκδοτικῆς. Ὅτι δηλαδὴ παρ' ἡμῶν ὁ μοχλὸς τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου ὅχι μόνον δὲν ἠδύνατο ν' ἀσκήσῃ ἀξίαν λόγου ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς προσελεύσεως ἐξωτερικῶν κεφαλαίων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ρευστῶν κεφαλαίων τῆς Ἐκδοτικῆς, μικρὰν μόνον ἐπιρροὴν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ καὶ ἐπὶ τοῦ περιορισμοῦ τῶν πιστώσεων εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Μετὰ τὴν ἐκθεσιν ταύτην, περὶ τῆς παρ' ἡμῶν θεσπίσεως τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως καὶ τῶν ὅρων ὅφ' οὓς ἰδρῇ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα, θὰ ἐννοήσῃ καθέννας ὅτι, εὐθὺς ὡς ἔπαυε παρ' ἡμῶν ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμός, ἡ σταθεροποίησις θ' ἀντετρέπετο, διότι τὸ κάλυμμα τῆς Ἐκδοτικῆς ταχέως θὰ ἐξημερίετο.

Ὅτι ἡ σταθεροποίησις θ' ἀντετρέπετο, εὐθὺς ὡς, πρὸ τῆς ἐξαφαιλέσεως τοῦ ὀψιγίου τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν, ἔπαυεν ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμός, ἀνεγνώρισεν ὁ ἴδιος κ. Καφαντάρης εἰς σχετικὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἀγόρευσίν του. Ἀλλ' ἡ συνεργασία τοῦ μὲν ἐκ Κερκύρας βουλευτῆν τὸν παρέρειρεν ἀκολούθως ν' ἀποδώσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἀνατροπὴν τῆς σταθεροποιήσεως εἰς σφάλματα τῆς κυβερνήσεως καὶ εἰς τὰς σπατάλας αὐτῆς.

ΔΙΑΤΙ Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΕΣΤΟΙΧΙΣΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΜΕΓΑΛΑΣ ΘΥΣΙΑΣ

[Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἀρθρῶν τοῦ κ. Βενιζέλου—εἰς ἀπάντησιν τῶν γενομένων ἀντικρούσεων τοῦ ἀνωτέρω ἐν Θεσσαλονικῇ ἐκφωνηθέντος λόγου του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς σταθεροποιήσεως καὶ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο αὕτη—ἐδόθη πρὸς δημοσίευσιν τὴν παρελθούσαν Δευτέραν. Τὸ ἀρθρον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς.]

Εἰς τὸν λόγον ποῦ ἐξεφώνησα εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν τὴν 31 Ἀγούστου, ἔλεγα, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1927 δ. κ. Καφαντάρης, φιλοδοξῶν νὰ στηρίξῃ ἐπὶ ἐδραίας βάσεως τὴν δημοσιονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας, ἐκρίνεν ὅτι τοῦ ἐπεβάλλετο νὰ ἐξυγιάσῃ ὀριστικῶς καὶ τὴν νομισματικὴν κατάστασιν, προβαίνων εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς. Διὰ τὴν πολιτικὴν δὲ αὐτὴν, προσέθετε, δὲν θὰ ἦτο δίκαιον νὰ κριθῇ αὐστηρῶς ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσεν ἡ ἀπαρδευσμένης εἰς ἔντασιν καὶ ἔκτασιν παγκόσμιος κρίσις, ἡ ὁποία παρέσυρε τὴν σταθεροποίησιν ὡς κάρρος ἀχύρου. Ἀλλ' ὅταν ἔρχεται σήμερον καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐπιρρίπτῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἀνατροπῆς τῆς σταθεροποιήσεως εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς παρουσίας κυβερνήσεως, καθέννας θ' ἀναγνωρίσῃ ὅτι εὐλογον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ, ἐὰν ἡ νόμῳ σταθεροποίησις, εἰς τὴν ὁποίαν προέβη τὸ 1928 ἀπεδείχθη εὐεργέτημα ἢ ἀντιθέτως

μεγάλο ἀτύχημα διὰ τὴν χώραν. Ὑποστηρίξω δὲ, ἔλεγα, ὅτι δ. κ. Καφαντάρης, ἀπὸ χρηστοῦ βεβαίως συνειδότης, ἐλαυνόμενος ὅμως ἀπὸ παρακενιδυνευσμένην μεγαλοπραγμοσύνην, διὰ τὴν ὁποίαν κατηγόρει συνήθως ἐμὲ, διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν σταθεροποίησιν ἔσπευεν εἰς θυσίας ἀπολύτως ἀπαραδέκτους.

Τὰ καλύμματα

Ἡ πρώτη θυσία τὴν ὁποίαν ἀουζητητεὶ ἐδέχθη ὁ κ. Καφαντάρης νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν χώραν ἦτο ἡ θυσία τῆς ἐκ δραχμῶν 1120 ἑκατομμυρίων ὑπεραξίας τῶν καλυμμάτων, τὰ ὁποῖα παντοῦ, ὅπου ἔγινεν ἡ σταθεροποίησις, περιήλθον εἰς τὸ κράτος, ἀφοῦ ἀπεκτηθήσαν διὰ μέσων τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς τὸ ἐκδοτικὸν ἴδρυμα αὐτῇ ἡ κοινωνία.

Ὁ κ. Καφαντάρης, ἐπιμένων πάντοτε εἰς τὴν ἀρχικὴν γνώμην του, ὅτι ὀρθὸς ἀπαρχώρησε τὴν ὑπεραξίαν αὐτὴν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, προβάλλει τὸ ἐπιχεί-

ρημα ὅτι, ἂν ἐδέχθη ἡ Τράπεζα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κράτος τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου, τὸ ἐπράξεν ἐκ τῆς ἀπ' ὀφείσεως, εἰς τὴν ὁποία εἶχε καταλήξῃ ἡ Κυβέρνησις, νὰ ἐπιβάλῃ φορολογίαν 50 οἱ ἐπὶ τοῦ ἐκτάκτου κέρδους τῶν 1120 ἑκατομμυρίων τῆς ὑπεραξίας τοῦ καλύμματος, τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποίησεν ἡ Τράπεζα ἀπὸ τὴν γενναϊοδωρίαν τοῦ κ. Καφαντάρη. Ἀλλὰ δὲν βλέπω

Εθνικήν Τράπεζαν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς ἐκμαίνετο περὶ τὰς 47.500 δραχμὰς, μετὰ τὴν στέρεσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, ἡ τιμὴ τῶν μετοχῶν ἀνῆλθεν εἰς 75.000 δραχμὰς, καὶ ἡ αὐξήσει αὐτὴ εἰς τίποτε ἄλλο δὲν ὤφειλετο, παρὰ εἰς τὸ γεγονός ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως περὶ ἐγκαταλείψεως τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἐδωρήθησαν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ κράτους τὰ 1120 ἑκατομμύρια δραχμῶν τῆς ὑπεραξίας τῶν καλυμμάτων.

Περαιτέρω δὲ ἀποδείξειν ὅτι παρὰ τὴν στέρεσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔγινε πολὺ πλουσιωτέρα, ἀκριβὲς διότι τῆς ἐδωρήθησαν τὰ 1120 ἑκατομμύρια, παρέχει τὸ γεγονός ὅτι, καὶ ἀφ' οὗ ἡ Τράπεζα ἐδέχθη τὴν ἐπιστροφήν εἰς τὸ κράτος τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου, ἡ τιμὴ τῶν μετοχῶν τῆς ἐλάχιστα ἐπηρέασθη.

Ἡ δευτέρα θυσία

Ἡ δευτέρα καὶ ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα θυσία, τὴν ὅποιαν ἐδέχθη νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν χώραν ὁ κ. Καφαντάρης, εἶναι ἡ θυσία τῆς ἀπαιτήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατὰ τοῦ Γαλλικοῦ κράτους, ἡ ὁποία προήχθη ἀπὸ τῆς προκαταβολῆς, τὰς ὁποίας εἶχε κάμῃ εἰς δραχμὰς ἡ τελευταία πρὸς τὴν γαλλικὴν κυβερνήσιν, διὰ τὰς δαπάνας τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἄλλας τρεχούσας δαπάνας ποῦ θὰ εἶχε νὰ κάμῃ

ἡ ἐν λόγῳ κυβερνήσις εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Αἱ ἄλλαι θυσίαι

Ὅταν, διὰ τὴν συναινέσιν ὁ κ. Πουαγκὰρ εἰς τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐκδόσιν τοῦ δανείου τῆς σταθεροποιήσεως, ἐπεξητήθη ὁ διακανονισμὸς τῶν ἀμοιβαίων ἀπαιτήσεων τῶν δύο κρατῶν, ὅσαι εἶχαν γεννηθῇ διαρκούντος τοῦ πολέμου, ὁ κ. Καφαντάρης ἐστερέεν εἰς τὰς ἐξῆς θυσίας :

1) Εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ἀξιώσεως ποῦ εἶχεν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμφωνίας τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1918, ὅπως τῆς καταβάλῃ ἡ Γαλλία τὴν πίστωσιν τῶν 250 ἑκατομμυρίων ποῦ μὲ εἶχεν ἀνοίξῃ διὰ τὰς δαπάνας τοῦ πολέμου κατὰ τὸ ἔτος 1918, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας πιστώσεως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἐκδώσιν ἰσῆς ἀξίας τραπεζογραμμάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἔγιναν αἱ προβλεπόμεναι ἐν τῇ συμφωνίᾳ δαπάναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν δύο διεθνῶν ἐπιτροπῶν, μίας οικονομικῆς καὶ μίας στρατιωτικῆς. Ἀλλὰ περὶ τῆς θυσίας ταύτης δὲν πρόκειται σήμερον διότι πρέπει ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ θυσία αὕτη, τυπικῶς ὁκνῶν ἐρρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Καφαντάρη, οὐσιαστικῶς ὅμως ἐπεβλήθη εἰς τὴν χώραν διὰ τῆς ἐναντίον τῶν δύο προειδοποιητικῶν διακοινώσεων τῶν Δυνάμεων ἐπ' αὐτῶν τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Καὶ ἐπο-

μένως ἡ θυσία αὕτη βαρύνει τὸ λαϊκὸν κόμμα, καὶ ὅχι τὸν κ. Καφαντάρη.

2) Εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἐκ μέρους τοῦ κ. Καφαντάρη, ὅπως ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις συμψηφίσῃ τὴν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὀφειλὴν τῆς ἐκ τῶν προκαταβολῶν εἰς δραχμὰς πρὸς τὴν ἀπαιτήσιν τὴν ὅποιαν εἶχεν ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν χορηγίαν πρὸς αὐτὴν πολεμικοῦ ὕλικου.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1918 αἱ κυβερνήσεις τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἀνέλαβον νὰ ἀνοίξουν διὰ τὴν Ἑλλάδα «εἰδικὸν λογαριασμόν», ὁ ὁποῖος θὰ ἐχρεώνετο μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου τὸ ὅποιον θὰ ἐχορηγοῦσαν αὐταὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. «Μετὰ τὸ τέλος δὲ τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία θὰ καθόριζαν τὸ μέτρον κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ἀξία τοῦ ὕλικου τούτου θὰ ἐπιβαρύνῃ ῥιζτικῶς τὴν Ἑλλάδα, λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψιν τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς».

Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ τὴν συρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας τόσων μυριάδων προσφύγων, ἡ ἀξία τοῦ πολεμικοῦ τούτου ὕλικου δὲν ἔπρεπε νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦτο εἶχεν ἤδη ἀναγνωρίσῃ ἡ Ἀγγλία κατὰ τὸν διακανονισμόν τοῦ πολεμικοῦ πρὸς αὐτὴν χρέους μας.

Ἡ ΑΠΟΔΟΧΗ ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ

Διὰ τὴν πληρωμὴν, λοιπόν, τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν καὶ οὐσιαστικῶς ἀνυπαρκτοῦ τούτου χρέους, τὸ ὅποιον, καὶ ὑπαρκτὸν ἀνῆλθε, ἐμελλε νὰ κανονισθῇ μὲ τὰ ἄλλα πολεμικὰ χρέη, ὁ κ. Καφαντάρης ἐδέχθη ἀσυνήθην, ὅπως ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις συμψηφίσῃ τὸ χρέος τὸ ὅποιον ὤφειλε πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μὲς ἀπὸ τὰς προκαταβολὰς ποῦ τῆς εἶχε κάμῃ ἡ τελευταία διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ αἱ ὁποῖαι, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐν λόγῳ συμφωνίας, ἀνῆρχοντο εἰς χρυσὰς δραχμὰς 408 ἑκατομμύρια, ἤτοι 6.120 ἑκατομμύρια σταθεροποιημένων δραχμῶν.

Σημειωτέον, ὅτι κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1918 τὸ χρέος τοῦτο τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἦτο συνωμολογημένον μὲ τὸν ὅμοιο καὶ ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ δύο ἔτη μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν. «Ἐν τούτοις εἰς περίστασιν κατὰ τὴν ὅποιαν τὸ φράγκον ἐφθάνει τὴν ἰσοτιμίαν τῆς δραχμῆς ἡ ὑπερέβαινε αὐτὴν, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς διετούς προθεσμίας νὰ εἰσπράξῃ τὴν ἀπαιτήσιν τῆς διὰ τραβηγμάτων ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θησαυροφυλακίου. Τὸ δικαίωμα ὅμως θὰ ἔπαυεν εὐθὺς ὡς τὸ φράγκον καθήρχετο κάτω τῆς ἰσοτιμίας τῆς δραχμῆς».

Ἐκ τῶν ὅρων τῶν συμφωνιῶν τούτων προκύπτει ἀριδύλως ὅτι τὸ χρέος τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὰ κυρίως πολεμικὰ χρέη, καθ' ὅσον ἡ ἔντοκος ἀπόδοσις αὐτοῦ συνωμολογεῖτο ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐντός ὁρισμένης προθεσμίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἡ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἀκόμη αὐτῶν, ἐφ' ὅσον τὸ φράγκον ἐφθάνει

νὰ εἰς τὴν ἰσοτιμίαν τῆς δραχμῆς.

Θὰ ἦτο ἄλλωστε ἀστείον τὰ ὑποτεθῇ ὅτι, ἀφ' οὗ διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν πόλεμον, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἀνέλαβον νὰ τὴν βοηθήσουν οικονομικῶς, ἀνοίγουσαι εἰς αὐτὴν πιστώσεις 30 ἑκατομμυρίων λίτρων, διὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐξόδα τοῦ πολέμου τοῦ ἔτους 1918, καὶ νὰ τῆς χορηγήσουν αἱ δύο πρῶται «εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν» τὸ ἀναγκαῖον πολεμικὸν ὕλικόν, ἐξήτησαν συγχρόνως ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νὰ τὰς βοηθήσῃ καὶ αὐτὴ, ὡς οικονομικῶς τὰχα ἰσχυρότερα, διὰ τῆς χορηγήσεως ἐνὸς δανείου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Ἐκ τῶν αὐτῶν συμφωνιῶν προκύπτει ὅτι αἱ προκαταβολαὶ αὗται εἰς δραχμὰς, ἡννοοῦντο εἰς χρυσὰς δραχμὰς, ἀφ' οὗ αὗται ἦσαν ἀποδοτέαι καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας, εὐθὺς ὡς τὸ γαλλικὸν φράγκον καὶ ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἐφθάναν τὴν ἰσοτιμίαν τῆς δραχμῆς.

Τὸ πλέον ἀκατανόητον

Ἀλλὰ τὸ πάντων σπουδαιότερον, ἦτο ἀκατανόητον πῶς ὁ κ. Καφαντάρης ἐδέχθη νὰ ἡ ἀξία τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου, ἐξοφληθῇ διὰ συμψηφισμοῦ τῆς ὀφειλῆς τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μας. Πῶς, δηλαδή, ἐδέχθη συμψηφισμὸν, ἐνῶ τὰ συμψηφιστέα χρέη οὐτε ληξιπρόθεσμα ἐξ ἴσου ἦσαν, οὐτε μετὰ τοῦ αὐτοῦ πιστωτοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀφειλέτου ὀφίσταντο.

Ὁ κ. Καφαντάρης, συναισθανόμενος τὴν τρομερὰν εὐθύνην ποῦ τὸν βαρύνει, ὑποστηρίζει, εἰς τὸν λόγον ποῦ ἀπεφώνησεν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν 30ὴν Αὐγούστου, ὅτι δὲν ἀπεδέχθη ποτὲ τὸν συμψηφισμόν τούτον, ἀλλὰ παρέπεμψεν εἰς διαιτησίαν

ὅχι μόνον τὸ ζήτημα ἀν ἔπρεπε νὰ μὲς βαρύνῃ ῥιζτικῶς ὁλόκληρος ἡ ἀξία τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου, ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα ἀν ἐχώρει συμψηφισμός μετὰ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς χορηγίας τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου καὶ τῆς ὀφειλῆς τῆς Γαλλίας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐκ τῶν εἰς δραχμὰς προκαταβολῶν τῆς τελευταίας «διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς».

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ κ. Καφαντάρη δὲν εἶναι, δυστυχῶς, ἀληθής. Δὲν ἰσχυρίζομαι βέβαια ὅτι ἐν γνώσει ἐψεύσθη. Ἀλλ' αὐτοῦ τὸ ἀλάθητον ποῦ διεκδικεῖ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν ἔκαμε νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν ἀνακρίθειαν ταύτην. Διότι, μόνις ἐτέθη πρὸ αὐτοῦ ἡ βαρὺτης τοῦ παραπτώματος, διὰ τὸ ὅποιον κατηγορεῖται, ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ διαπράξῃ τοιοῦτον παράπτωμα καὶ ἡρνήθη τὴν διάπραξιν του.

Τῷ ὄντι, διὰ τοῦ πρακτικοῦ τῆς 26ης Αὐγούστου 1927, διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος κατ' ἐντολὴν τῶν κυβερνήσεων τῶν ἐρρυθμίσαν τὰς ἀμοιβαίας ἀπαιτήσεις τῶν δύο κρατῶν, τὰς προκύψασας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «προκαταβολαὶ εἰς δραχμὰς πρὸς τὰ γαλλικὰ στρατεύματα» συνωμολογεῖται :

«Ἡ ἑλληνικὴ κυβερνήσις θεωρεῖ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι αἱ προκαταβολαὶ αὗται ἀποτελοῦν χρέος, φωνεῖται ἰδιωτικῆς, τῆς Γαλλίας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τούτοις θὰ ἦτο διατεθειμένη νὰ δεχθῇ τὸν συμψηφισμόν τοῦ πρὸς τὰς γαλλικὰς ἀπαιτήσεις, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως αἱ προκαταβολαὶ αὗται θεωρηθῶν ὅτι ἀντιπροσω-

πεύουν τὸ ἴδιον νόμισμα τὸ ὅποιον καὶ τὸ σύνολον τῶν γαλλοελληνικῶν λογαριασμῶν. Δεδομένου ὅτι ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις ὑποστηρίζει ὅτι οἱ ἀμοιβαῖοι λογαριασμοὶ πρέπει νὰ ὑπολογισθῶν εἰς χρυσόν, ἡ ἑλληνικὴ κυβερνήσις ὑποστηρίζει ὅτι ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ ἀπαιτήσεις πρέπει ἐπίσης νὰ ὑπολογισθῶν εἰς χρυσόν».

Τὸ πρᾶγμα κατανεῖ ἀπίστευτον. Ἡ ἀπαιτήσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐκ τῶν προκαταβολῶν εἰς δραχμὰς ἦτο προφανῶς εἰς χρυσὰς δραχμὰς, ἀφ' οὗ ἦτο ἀποδοτέα καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας, εὐθὺς ὡς τὸ φράγκον, τὸ ὅποιον ἦτο τότε ἐν ὑποτιμῇ-

σει, ἐφθάνει τὴν ἰσοτιμίαν τῆς δραχμῆς. Ἀντιθέτως ἡ ἀπαιτήσις ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ χορηγηθέντος ἡμῖν πολεμικοῦ ὕλικου, δὲν ἦτο συνωμολογημένη εἰς χρυσόν. Οὐδεὶς δύνατον νὰ ὑποστηρίξῃ ἡ καταβολὴ τῆς εἰς χρυσόν, ἀφ' οὗ δλοκληρὸν τὸ ὕλικόν τοῦτο μὲ εἶχε παραχωρηθῇ, ὅταν τὸ γαλλικὸν φράγκον ἦτο ὑποτιμημένον ἀπέναντι τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀπέναντι τῆς δραχμῆς. Μόλις, λοιπόν, ἐπρότῃ ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀντιπροσώπου ὅπως ὅλοι οἱ ἀμοιβαῖοι λογαριασμοὶ ὑπολογισθῶν εἰς χρυσόν, ἡμεῖς ἀνευ τινὸς διαπραγμᾶ ἀποδεχόμεθα τὴν πρότασιν. Καὶ ἐνῶ ἡ Γαλλία ἤ-εἰς ὅπως

οἱ ἀμοιβαῖοι λογαριασμοί, ἀρα καὶ ὁ λογαριασμὸς τῶν προκαταβολῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὑπολογισθῶν εἰς χρυσόν, ἡμεῖς σπεύδομεν νὰ δηλώσωμεν τότε ὅτι δεχόμεθα νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν συμψηφισμόν καὶ ἡ ἰδιωτικὴ αὐτὴ ὀφειλὴ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μας, θέτοντες μόνον ὡς ὅρον τῆς ἀποδοχῆς μας, τὸ νὰ ὑπολογισθῇ τὸ χρέος τοῦτο εἰς χρυσόν, ἐνῶ πρὸ μιάς στιγμῆς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλίας προέβαλεν ὡς ἰδικὴν τὴν ἀπαιτήσιν τὸ νὰ θεωρηθῶν ὅλα τὰ ἀμοιβαῖα χρέη ὡς ὀφειλόμενα εἰς χρυσόν !!!

ΟΛΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ

Ἡ ἀπαιτήσις λοιπὸν αὕτη τῶν 408 ἑκατομμυρίων χρυσῶν δραχμῶν, εἶχεν ἤδη θυσιασθῇ ἀπὸ τῆς 26ης Αὐγούστου 1927 καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον λόγος νὰ παραπεμφθῇ εἰς διαιτησίαν τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κ. Καφαντάρης λαδῶν καιρὸν νὰ μελήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν τραγικὴν πλάνην του, ἐπέεuxe νὰ τὴν ἐπανορθώσῃ καὶ τὴν σὺναψιν τοῦ συνυποσχετικοῦ, παραπέμπομεν εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ συνυποσχετικοῦ τούτου, εἰς τὸ ὁποῖον ρητῶς ὀρίζεται ὅτι «ὁ διαιτητὴς ἔχει ἐντολὴν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ἐπομένου ζήτηματος : λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς γενικῆς οικονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ὀφειλέτης ἡ Ἑλλάς πρὸς τὴν Γαλλίαν τῆς ἀξίας τοῦ ὕλικου, τὸ ὅποιον ἔλαβε παρ' αὐτῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1918 : Ἐν καταρατικῇ περιπτώσει, κατὰ ποτὸν μέτρον, αἱ δαπάναι αἱ ἀχθεῖσαι εἰς χρέους τοῦ λογαριαμοῦ τοῦ προβλεπόμενου ὑπὸ τοῦ πρώτου ἁρθροῦ τῆς συμφωνίας ταύτης, δέον νὰ καταλογισθῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα :». Τὸ ἄρθρον προσθεῖται ὅτι «διὰ νὰ συνηθῇ νὰ ἀποφανθῇ ὁ διαιτητὴς ἐν γνώσει τοῦ θέματος καὶ ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ, θ' ἀνακοινωθῶν αὐτῷ — συμφώνως πρὸς τὴν κοινὴν θέλησιν τῶν δύο κυβερνήσεων — αἱ ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν ἀπαιτήσεων ἐκάστης τῶν δύο κυβερνήσεων γενόμεναι ἐκατέρωθεν πάσης φύσεως παραχωρήσεις».

Ἡ λέξις «ἐκατέρωθεν» ἀποτελεῖ τραγικὴν πλάνην εἰρωνείαν. Ὅλαι, ἀνεξαιρέτως ὅλαι, αἱ παραχωρήσεις ἔγιναν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, καμμία, ἀπολύτως καμμία ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ φέροντος τὴν ὑπογραφήν τοῦ κ. Καφαντάρη, καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ζητεῖται ἡ κύρωσις τοῦ συνυποσχετικοῦ, ρητῶς ὁμολογεῖται ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, ἐπὶ τῆς συμφωνίας ἐπὶ σημείων τινῶν, καὶ εἰς ταῦτα περιλαμβάνεται καὶ «ὁ συμψηφισμὸς τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὀφειλετῶν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως προκαταβολῶν, πρὸς τὰ ὀφειλόμενα πρὸς ταύτην ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου».

Ἐλπίζω ὅτι ὁ κ. Καφαντάρης θὰ σπεύσῃ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν πλάνην του, ὅχι βέβαια τὴν πλάνην τὴν ἀφορώσαν τὴν οὐσίαν τῆς υποθέσεως, διότι εἰς τὴν ἀναγνώρισιν αὐτὴν ἀντίκειται τὸ δόγμα τοῦ ἀλαθῆτος, ἀλλὰ τὴν πλάνην εἰς τὴν ὅποιαν

ὑπέπεσε βεβαιώσας τὸ ἀκροατήριόν του εἰς τὸν Πειραιᾶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἀνχωρῆ συμψηφισμῶν διὰ τὰς προκαταβολὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, παραπέμφθη καὶ αὐτὸ εἰς τὴν διαιτησίαν.

Ἀναγνωρίζω τὴν δύσκολον θέσιν εἰς τῆς ὁποίας τοιοῦτοτρόπως περιέρχεται ὁ κ. Καφαντάρης. Διότι ἀρνήθεις ὅτι ἐδέχθη ἀνεξέταστος, ὅπως ὑποστηρίζα εἰς τὸν λόγον μου τῆς Θεσσαλονίκης, τὸν συμψηφισμόν τοῦ χρέους τούτου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μὲ τὸ χρέος τοῦ κράτους ἐκ τοῦ πολεμικοῦ ὕλικου, εἶναι φανερόν ὅτι αἰσθάνεσαι, ἔστω καὶ πολλὰ ἀργά, ποῖον κολοσσιαῖον σφάλμα διέπραξε, θυσιάσας τότε τὴν ἀπαιτήσιν ταύτην τῶν 408 ἑκατομμυρίων χρυσῶν δραχμῶν, ἡ 6.120 ἑκατομμυρίων σταθεροποιημένων δραχμῶν.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, θὰ ἐννοηθῇ διὰ τί ἔλεγα εἰς τὸν λόγον μου τῆς Θεσσαλονίκης ὅτι «ὁ κ. Καφαντάρης, ὑπνωτισμένος ἀπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς ἀντιπάσης θυσίας νόμου σταθεροποιήσεως, δὲν ἐδίστασε, ὅπως μὴ ματαιωθῇ ἡ σὺναψις τοῦ τριμεροῦς δανείου, ἡ ὁποία θὰ ἐξασφάλιζε τὴν σταθεροποίησιν, νὰ θυσιάσῃ τόσον κολοσσιαῖαν ἑλληνικὴν ἀπαιτήσιν».

Ἡ οὐσία δὲ τοῦ πράγματος εἶναι ἡ ἐπομένη : Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ κ. Πουαγκὰρ ὅπως ἐκδόθῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τὸ δάνειον τῶν λίτρων στερινῶν ἐκ 3.000.000, ποῦ ἦτο ἀναγκαστικὸν διὰ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν, ὁ κ. Καφαντάρης ἐθύσας τὸ χρέος τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἐκ τῶν εἰς δραχμὰς προκαταβολῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Δηλαδή διὰ νὰ ἐπιτύχῃ δάνειον λίτρων στερινῶν 3.000.000 ἑστιάσεν ὑπερπενταπλασίαν ἑλληνικὰς ἀπαιτήσεις κατὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως. Ὅταν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἡ σταθεροποίησις ἐξουσιάζθη περαιτέρω καὶ ἡ ἐκ δραχμῶν 1.120 ἑκατομμυρίων ὑπεραξία τῶν καλυμμάτων, θ' ἀναγνωρίσῃ κατέβας ὅτι ἐδικαιούμην νὰ παραπονέθω ὅτι ὑπῆρξεν ὅλος διόλου υπερβολικαὶ αἱ θυσίαι εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθημεν διὰ τὴν σταθεροποίησιν, ἡ ὁποία ὅπως τὰ πράγματα ἀπέδειξαν δὲν ἦτο στερεὸν οἰκοδόμημα, ἀλλ' ἀπλοῦν παράπηγμα τὸ ὅποιον παρέσυρεν ὁ πρῶτος ἐνάντιος ἀνέμος.

Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι, ἀφ' οὗ ὁπωσδήποτε ὁ κ. Καφαντάρης ἦτο ὑπνωτισμένος ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀντιπάσης θυσίας θεοπίστεως τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως, ἡ το δυνατόν νὰ τὴν ἐπιτύχῃ, συνάπτων τὸ ἀναγκαῖον δι' αὐτὴν δάνειον τῶν λίτρων

στερινῶν 3.000.000 ἀνεῦ τῆς παρεμβάσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τὴν ὅποιαν παρεκώλυε ἡ ἀντίστασις τοῦ κ. Πουαγκὰρ. Διὰ τὴν ἀνεῦ τῆς παρεμβάσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν συνωμολογήσιν τοῦ δανείου θὰ ἐπληρώναμεν βέβαια βαρύτερον τόκον, ἄς εἰπώμεν 1 ο/ο ἐτησίως. Δηλαδή διὰ τὰ 3.000.000 λίρας θὰ ἐπληρώναμεν ἐτησίως 30.000 λίρας περισσοτέρας παρ' ὅσας πληρώνομεν λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ δάνειον συνωμολογήθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Καὶ ἐρωτᾶται πάλιν, διὰ τί ὁ κ. Καφαντάρης, ἀντὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς θυσίας ἡ ὁποία κεφαλαιοποιουμένη ἀνέρχεται μόλις εἰς 400.000 λίρας, ἐπρότιμῃσε νὰ θυσιάσῃ ἀπαιτήσεως ἑλληνικὰς 16 καὶ πλέον ἑκατομμυρίων λίτρων ἀγγλικῶν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σωπῇ τὸν κ. Πουαγκὰρ καὶ ἐπιτύχῃ νὰ γίνῃ ἡ ἐκδόσις τοῦ δανείου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ; Διὰ τί ; Ἡμπορεῖ νὰ δοθῇ καμμία λογικὴ ἀπάντησις ; Ὁ κ. Καφαντάρης οὐτε δευτέρας ἀντιλήψεως στερεῖται, οὐτε εὐγενεὺς φιλοδοξίας ὅπως ἐξυτηρηθῇ τὸ κοινὸν καλὸν περισσύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο. Ἀλλ' ἔχει τὸ αὐτόημα νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Περὶ ὁποῖου δὲ τότε ἀπὸ μεγάλου ὀγκόντος ἐργασίας ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέθεσε τὴν μελέτην ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς ὀμολογηθείσης νέας Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς, τῆς σταθεροποιήσεως καὶ τῆς οὐσιώσεως τῶν οικονομικῶν σχέσεων τοῦ κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν

νον βέβαια τὸ εἰς βάρος του παθητικὸν τῆς ὁκνηρίας. Ἐὰν οὖν κ. Καφαντάρης ἐπιμεινῇ διὰ μετὰ προσωπικὴν μελέτην τοῦ ζητήματος ἔκαμεν ὅ, τι ἔκαμε, τότε ὅχι μόνον

ὁ ἀνακριθεὶς ἰσχυρισμὸς του ἐνώπιον τοῦ ἀκρατοῦ τοῦ Πειραιῶς μὴ ἀνεξήγητος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπεικνύμετος ὡς πολιτικὸς κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος διὰ τὴν

διαχείρισιν τῶν οικονομικῶν τοῦλάχιστον συμφερόντων τῆς χώρας, παρὰ τὰ ἄλλα, πολλαπλὰ χαρίσματα δημοσίου ἀνδρὸς, ἔτι καὶ τὸν κοσμοῦν.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΝ

[Τὸ δεύτερον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἔδωκε πρὸς δημοσίευσιν ὁ κ. Βενιζέλος ἐπὶ τῆς σταθεροποιήσεως, ἔχει ὡς ἑξῆς:]

Εἰς τὸν λόγον τοῦ τῆς «Ἀἴτης» ὁ κ. Καφαντάρης καταγγέλλει τὸν πρωτοπυργῶν διὰ «δὲν αἰσθάνεται κανένα διασταγμὸν νὰ διακηρύξῃ, προκειμένου νὰ συκοφαντήσῃ τὸ ἔργον τῶν προκατόχων του, διὰ τὴν ἑλληνικὴν σταθεροποιήσιν ὡς φεῖται αὐτὴ μόνῃ ἐν μέσῳ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ νὰ ἐπιπλεύσῃ ὡς ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε καὶ διὰ τὴν ὅσον δὲν ἐπέπλευσε σημάζειν διὰ τὴν ἰσχυρὸν κατασκευάσμα, ἀνίσταται ν' ἀντιταθῇ εἰς τὴν πρώτην ἐναντίον ἀνέμου πνοήν».

Ἄλλ' οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν πρῶτον λόγον μου τῆς Θεσσαλονίκης, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ὁ κ. Καφαντάρης, γνωρίζουν διὰ δὲν εἶπα καθόλου αὐτὰ τὰ ὁποῖα μοῦ ἀποδίδει.

Ἐκεῖνο ποῦ ὑπεστήριξα κυρίως ἦτο τοῦτο, διὰ δὲν ἦτο ἐπιτεταμένον νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν χώραν τοιαύτας νομοθετικές ἀλλαγὰς—θυσία 1120 ἑκατομμυρίων τῆς ὑπεραξίας τῶν «καλυμμάτων», θυσία 6.120 ἑκατομμυρίων σταθεροποιημένων δραχμῶν τῆς ὀφειλῆς τῆς Γαλλίας πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν—διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν νόμῳ σταθεροποιήσιν, ἡ ὁποία ὡς φεῖται νὰ γνωρίζῃ διὰ ἐστρηρίστο εἰς ἀσθενεῖς βάσεις, καὶ ἡδύνατο νὰ παρασυστῇ, ὅπως τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐναντίου ἀνέμου.

Τὶ δὲν κατέκρινε

Εἰς τὸν λόγον μου τῆς Θεσσαλονίκης οὐδαμῶς κατέκρινε τὴν ἐπιδίωξιν τῆς νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως διὰ τῆς σταθεροποιήσεως. Ἰσχυρίσθη μάλιστα διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως ὁ κ. Καφαντάρης «δὲν θὰ ἦτο δίκαιον νὰ κριθῇ ἀσπληγὲς ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσεν ἡ ἀπαραδεξιμότης εἰς ἑντασίαν καὶ ἑκτασίαν παγκόσμιος κρίσις, ἡ ὁποία παρέσυρεν τὴν σταθεροποίησιν ὡς κάρφος ἀχόρου».

«Ἀλλὰ, προσέθεσα, ὅταν ἔρχεται σήμερον καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐπιρρίπτῃ τὴν εὐθύνην τῆς σταθεροποιήσεως εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως, καθένας θὰ ἀναγνωρίσῃ διὰ εὐλογον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ νόμῳ σταθεροποιήσιν, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸς τὸ 1928 ἀπέδειχθη εὐεργέτημα ἢ ἀντιθέτως μεγάλον ἀτυχῆμα διὰ τὴν χώραν». Καὶ προσέθεσα εὐθὺς ἀμέσως διὰ: «Ὁ κ. Καφαντάρης, ἀπὸ χρηστοῦ θεατικῶς συνειδήσεως, ἐλευνόμενος ὅπως ἀπὸ παρακινδυνευμένην μεγαλοπραγματοσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν συνήθως κατηγορεῖ ἐμὲ, ἔστρεψε εἰς θυσίας ἀπολύτως ἀπαραδέκτους διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν νόμῳ σταθεροποιήσιν.

Ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς συγκαρούσεως
Δὲν ὑπῆρχεν ἐπομένως κανεὶς λόγος

νὰ υπενθυμίσῃ ὁ κ. Καφαντάρης διὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1927, γράφον πρὸς αὐτὸν ἐκ Κρήτης, ἡδύμην νὰ σταθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας ἢ προσπάθειά του διὰ τὴν νόμῳ σταθεροποιήσιν.

Διότι δὲν ἦ ἀρνηθῇ βέβαια ὁ κ. Καφαντάρης, καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει, διὰ εὐθὺς ὡς ἐπραγματοποιήθη ἡ νόμῳ σταθεροποιήσιν, διεμαρτυρήθη ἐν τῇ ἑθνικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὸ γαλλικὸν δημοσίον. Βραδύτερον δὲ ὅταν μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσω καὶ τὸ ζήτημα τῆς ὑπεραξίας τῶν καλυμμάτων, ἀνεγνώρισα καὶ τὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο πλάνην τοῦ κ. Καφαντάρη. Ἡ διαφωνία μας δὲ ἐπὶ τῶν δύο τοῦτων σημείων ὑπῆρξεν ἡ βασικὴ αἰτία τῆς μετ' ὀλίγον χρόνον ἐπακολουθήσας συγκρούσεως, ἡ ὁποία μὴ ἦν ἀνάγκασε νὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνήν.

Ὅτε ὑπῆρχε λόγος νὰ μνημονεύσῃ διὰ εἰς τὸν λόγον τῆς Γαργαρέτας ἐδήλωσα διὰ συμφωνίαν μετὰ τὸν κ. Καφαντάρην ὅτι ὁρος τῆς σταθεροποιήσεως δὲν ἦτο ἡ ὑπαρξίς ἰσχυρῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν. Εἰς τὸν λόγον μου τῆς Θεσσαλονίκης ἐμνημόνευσα διὰ διὰ νὰ εἶναι ἐξάρα ἡ σταθεροποιήσιν ἀπαιτεῖται διαξενικῶς ἡ νὰ ὑπάρχῃ ἰσοζύγιον ἐξωτερικῶν πληρωμῶν, ἡ «ὅτι ἐλλείπει τοῦ στοιχείου τοῦτου, βεβαίως διὰ τὸ ἐξωτερικὸν δανεισμὸν, καὶ γενικῶς ἡ ἐλευθέρω κίνησις τῶν κεφαλαίων θὰ διατηρήσῃ κατ' ὅλον τὸν δανεισμὸν, ὁποῖον εἶνε ἀναγκαῖον, ὅπως ἐξασφαλισθῇ τελικῶς τὸ ἰσοζύγιον τοῦτου». Καὶ προσέθεσα ὅτι, μάλιστα ἐπαυεν ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμὸς, ἡ σταθεροποιήσιν ἦ ἀνετρέπετο ὅπως καὶ ἀνετράπη, καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μοῦ ζητηθῇ λόγος διὰ τοῦτο.

Ολιβερά ἐπιχειρήματα

Ἄλλ' ὁ κ. Καφαντάρης υπενθύμισεν ἀκόμη διὰ μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ τῷ ἐμπορικῷ καὶ βιομηχανικῷ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, διεδήλωσα τὴν ἐμπιστοσύνην μου εἰς τὴν σταθεροποιημένην δραχμὴν, καὶ ὑποστηρίζῃ διὰ, ἂν καὶ ἀμυπηταίς θὰ παρεσύρετο ὑπὸ τὸ πρῶτον πτώσει τῆς ἀγγλικῆς λίρας ν' ἀποστῇ ἀδυστάτως τῆς χρυσῆς βάσεως.

Εἶναι ολιβερόν διὰ ἄνθρωπος τῆς σοφιστικῆς τοῦ κ. Καφαντάρη ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοιούτων ἐπιχειρημάτων.

Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως, καὶ ἡ ἐπαναφορὰ τῆς ἀναγκαστικῆς κυλοφορίας, ἀποτελεῖ, χωρὶς καμμίαν ὑπερ-ἐπιβάλλει εἰς τὴν κοινωνίαν τὰς μεγαλειότητας ἀνισοτήτος καὶ ἀδικίας.

Κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος μ' ἐλαφρὰν καρδίαν θὰ ἐγκατέλειπε τὴν χρυσὴν βάση, θὰ ἦτο ἄξιος ἐμπιστοσύνης, ὅπως ἦλπιζα

διὰ ἡμπορὸν νὰ συνεχίσω τὸν ἐξωτερικὸν δανεισμὸν διὰ τὰ παραγωγικὰ ἔργα, εἶχα ὑπέρτατον καθήκον νὰ κρατηθῶ μετὰ ὅλας τὰς δυνατότητας ἐν τῇ χρυσῇ κανονίᾳ, ἀφοῦ ἡ συνέχισις τοῦ δανεισμοῦ μέχρι συμπληρώσεως τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου τὸν κυριώτατον κίνδυνον κατὰ τῆς σταθεροποιήσεως.

Ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμὸς δὲν ἐπετεύχθη βέβαια. Ἀλλὰ πόσον ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀποδεικνύει τὸ γεγονός ὅτι ἡ δημοσιονομικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν συνέστησε νὰ μὴ χορηγήθῃ ἡ ζήτηθεῖσα ἐξωτερικὴ ἐτικουρία.

Ἡ Ἑκδοτικὴ Τραπέζα

Ὁ κ. Καφαντάρης με κατηγορεῖ ἀκόμη διὰ περὶ τὴν ἀκτίνα τῆς δράσεως τῆς Ἑκδοτικῆς εἰς κύκλον στενότερον, παρεμποδίσας τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς. Ἡ κατηγορία αὕτη στηρίζεται ἐπὶ ἀληθοῦς βάσεως. Ἀλλ' εἶμαι ὑπερήφανος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποῖαν προσέφερα εἰς τὴν χώραν, παρεμποδίσας τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἑκδοτικῆς καὶ ὑπερτον τῆς Ἀγροτικῆς. Ἐὰν δὲν ἐπέβλαψα τὴν συνειδήσιν αὐτὴν πολιτικὴν, θὰ εἶχαμεν γεμίσει ὑπὸ ἄλλας κυβερνήσεις τὴν Ἑλλάδα μετὰ ἰσάριθμα πείρουν πρὸς τὴν Ἑθνικὴν ὑποκαταστήματα τῆς Ἑκδοτικῆς καὶ ἄλλα τόσα τῆς Ἀγροτικῆς.

Ἄλλ' εἶναι ἐπικαιρὸν ἐνταῦθα νὰ ἐπανεέλθω ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ ποῦ διετύπωσα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, διὰ ἕνεκα τῆς ἀδικίας κατανόησις τῶν στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ μεταξὺ Ἑθνικῆς καὶ Ἑκδοτικῆς, ἡ τελευταία ἐδημιουργήθη οικονομικῶς ἀνίσχυρος ὅπως ρυθμίζῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον.

Ὁ κ. Καφαντάρης ἀπάντων εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ λόγου μου, ὑποστηρίζει διὰ τὴν Ἑκδοτικὴν Τράπεζαν διέθετε κατὰ τὴν ἰδρυσὶν τῆς ρευστὰ στοιχεῖα, ἐκχωρηθεῖσας δηλαδὴ ἀπαιτήσεις τῆς Ἑθνικῆς μετατραπέσσας εὐθὺς ἀμέσως εἰς χρῆμα 400 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ κ. Καφαντάρη εἶναι ἀτυχὲς ἀνακριθεὶς. Αἱ ἐκχωρηθεῖσαι εἰς τὴν Ἑκδοτικὴν ἀπαιτήσεις τῆς Ἑθνικῆς, τὰ ρευστὰ δηλαδὴ κεφάλαια μετὰ ὅποια ἦρχισεν τὰς ἐργασίας τῆς Ἑκδοτικῆς, ἦσαν μόνον 50 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ καθένας θ' ἀναγνωρίσῃ πόσον ἰσχυρὸν ἦτο τὸ ρευστὸν τοῦτο κεφάλαιον. Κατ' ἑτος βέβαια προσετίθεντο εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ τὰ 200 ἑκατομμύρια ἐκ τῆς χρεωλυτικῆς ἀποσβέσεως τοῦ μεταβιβασθέντος εἰς αὐτὴν χρέους τοῦ δημοσίου, καὶ τὸ ἀνάλογον εἰς τὸ κράτος μέρος ἐκ τῶν κερδῶν τῆς. Ἀλλ' ὁ καθένας ἐννοεῖ πόσον ἀνεπαρκὲς ἦτο τὸ κεφάλαιον μετὰ τὸ ὁποῖον ἦρχισεν τὰς ἐργασίας τῆς μίᾳ Ἑκδοτικῆς Τραπέζας ἐπιφορτισμένη τὴν ρύθμισιν τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας καὶ ἡ ὁποία εὐ-

θὺς εἰς ἀρχῆς ἄλλα πραγματικὰ διαθέσιμα δὲν εἶχε πλὴν τῶν 50 ἑκατομμυρίων, ὡς φεῖται δι' ἀμέσως νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν ἀυξάνσιν τῆς κυκλοφορίας διὰ τῆς ἀξίσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου.

Ἡ μὴ ἐξακριβωσις τῶν ἀριθμῶν

Δὲν κατὴ ὁρὴν πάλιν τὸν κ. Καφαντάρην διὰ τὴν ἐφεύσιν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Εὐδυσκόμητον ἐνὶ τῷ ἴδιῳ φαινομένῳ, περὶ οὗ ὡμίλησα εἰς τὸ χθεσινόν ἀριθμὸν μου, τῆς δεκτικῆς, ἡ ὁποία δὲν ἐπιδέχεται τὴν πλὴν ἑνασχόλησιν πρὸς ἐξακριβωσιν τῶν διδόμενων ὑπ' αὐτοῦ ἀριθμῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς διὰ καὶ πάλιν ἀνέχεται ὁ ὅπως ἡμπορεῖ, καὶ ἂν δὲν εἶναι ὁ κ. Καφαντάρης, εἰς τοιοῦτον παρὰπτῆμα, ἀλλὰ καθένας φροντίζει, διὰ τὴν ἰδίαν πρόθεσιν νὰ κατηγορήσῃ πολιτικὸν τοῦ ἀντιπάλου, νὰ ἐξερῶν τὸν τὸ δυνατόν περισσώτερον τοῦς χρησιμοποιομένους ὑπ' αὐτοῦ ἀριθμούς, διὰ νὰ μὴ δώσῃ ἀφορμὴν, ὅταν ἴδωμεν κατ' ἐπαλήθεϊν χρησιμοποιοῦν ἀνακριθεῖς ἀριθμούς, νὰ ὑποεῖν ὑπὸ τῶν ἀπλουστερίων διὰ τὴν ἀκριβείαν δὲν ἀναποκρίνεται πρὸς

τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ προσαρμύζονται ἐκαστοτε πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρηματολογίας.

Διότι εὐθὺς ἀμέσως ὁ κ. Καφαντάρης χρησιμοποίησιν πάλιν ἀνακριθεῖς ἀριθμούς. Εἰς τὸν λόγον τοῦ Πειραιῶς εἶπε: «Ἐἵνε ἀνάγκη διὰ νὰ κριθῇ ἀκριβοδικαίως ἡ τρομερὰ εὐθύνη τῶν κυβερνήσεων νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ λαὸς τῶς ἐξῆς τρεῖς ἀριθμούς, χαρακτηριστικούς τῆς κινήσεως τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐνταῦθεν. Τὸ ἑτος 1928, πρὸς ὃν ἑτος τῆς σταθεροποιήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπὶ τῇ τῷ ἐξωτερικῶν μέτρων, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπρόφασεν νὰ ἐξέρῃ ἐρώση ὁ ἀντίκτυπος τῆς κ βερνητικῆς ἀποσπασίας, ἡ κίνησις τοῦ συναλλαγματος εἰς τὴν ἀγορὰν, αἱ ἀγοραπωληταὶ δηλαδὴ αἱ γενόμεναι εἰς αὐτὴν ἀνευ τῶν δανείων, παρουσιάζουν πλεονασμὸν 3 ὀλοκλήρων ἑκατομμυρίων χρυσῶν λίρων».

Καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος δυστυχῶς δὲν εἶναι ἀκριβής. Διὰ τὸ πλεονασμὸν, κατὰ ἐπίσημον σημείωμα τῆς Ἑκδοτικῆς, ποῦ ἔχω εἰς χεῖρας μου, ἀντὶ τοῦ μόνον εἰς λίρας 679.773. Ἀλλ' ὅταν ἀφαιρεθῇ τὸ εἰς ἐξω-

τερικῆς ἐνισχύσεως προελθὼν συνάλλαγμα λίρων 1.924.964, τὸ πλεονασμὸν τοῦτο μεταβάλλεται εἰς ἐλλείμμα λίρων Ἀγίας 1.245.191. Κατὰ τὸ πρῶτον λοιπὸν ἑτος τῆς σταθεροποιήσεως ὅταν τὰ ἐξυγιαντικὰ μέτρα τῆς προκατόχου κυβερνήσεως, δὲν ἐπρόφασεν νὰ ἐξυστερώσῃ ὁ ἀντίκτυπος τῆς κυβερνητικῆς ἀποσπασίας, ἡ κίνησις τοῦ συναλλαγματος εἰς τὴν ἀγορὰν, αἱ ἀγοραπωληταὶ δηλαδὴ αἱ γενόμεναι εἰς αὐτὴν ἀνευ δανείων, ὅχι μόνον δὲν παρουσίασαν πλεονασμὸν τῶν ἑκατομμυρίων χρυσῶν λίρων ἀλλ' ἀντιθέτως παρουσίασαν ἐλλείμμα 1.245.191 χρ. λίρων.

Ὁ καθένας θ' ἀναγνωρίσῃ διὰ ὅτι ἐπαρκεῖται μὲν αὐτὰ ἀνακριθεῖς ἀριθμοὶ, αἱ ὁποῖαι ἔχουν σπουδαίαν σημασίαν εἰς τὴν διεξυγιάνσιν τῆς ἐπὶ τῇ τῷ ἀνευ τῶν δανείων, παρουσιάζουν πλεονασμὸν 3 ὀλοκλήρων ἑκατομμυρίων χρυσῶν λίρων. Ἐννοεῖται αἱ ἐξήγησις τοῦ ὅτι δώσῃ ὁ κ. Καφαντάρης νὰ διασκεδάσῃ τὴν ὑπόνοιαν αὐτῇ, ἐφ' ὅσον εἶμαι βέβαιος διὰ δὲν ἦ ἀποδεχθῇ τὴν ἐξήγησιν τῆς ὁκνηρίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνὶ πρὸς εἶναι.

ΕΛ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ἡ ΓΑΛΛΙΑ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΕΝ ὩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ

[Εἰς ἀπάντησιν σχετικῶν δηλώσεων τοῦ κ. Διομήδη, ὁ κ. Βενιζέλος ἔδωκε ἐπίσημον πρὸς δημοσίευσιν τὸ κατωθί ἄρθρον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος:]

Ὁ κ. Διομήδης παρεμβαίνει ἀπρόσκλητος εἰς τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ γαλλικοῦ χρέους πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἡ παρέμβασίς του εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη, διότι οὗτος εἶναι ὁ ἡμέτερος ὁμοῦς τοῦ διαπραχθέντος ἐγκλήματος, τῆς θυσίας τῆς 408 ἑκατομμυρίων χρυσῶν οραχμῶν ἐλληνικῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ὁ κ. Καφαντάρης, ὅπως εἶχε πρὸς αὐτὸν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, εἶναι τὸ ὅτι καὶ τὸν χρεωκτοῦν αὐτὸν τὸν γράφω, διότι πιστεύω ἀπολύτως εἰς τὴν ὁρθότητά του, μολοντοὶ γνωρίζω διὰ τὸ εἶναι ὁ κ. Καφαντάρης.

Ἀλλ' εἶναι ἐπικαιρὸν ἐνταῦθα νὰ ἐπανεέλθω ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ ποῦ διετύπωσα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, διὰ ἕνεκα τῆς ἀδικίας κατανόησις τῶν στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ μεταξὺ Ἑθνικῆς καὶ Ἑκδοτικῆς, ἡ τελευταία ἐδημιουργήθη οικονομικῶς ἀνίσχυρος ὅπως ρυθμίζῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον.

Ὁ κ. Καφαντάρης ἀπάντων εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ λόγου μου, ὑποστηρίζει διὰ τὴν Ἑκδοτικὴν Τράπεζαν διέθετε κατὰ τὴν ἰδρυσὶν τῆς ρευστὰ στοιχεῖα, ἐκχωρηθεῖσας δηλαδὴ ἀπαιτήσεις τῆς Ἑθνικῆς μετατραπέσσας εὐθὺς ἀμέσως εἰς χρῆμα 400 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ κ. Καφαντάρη εἶναι ἀτυχὲς ἀνακριθεὶς. Αἱ ἐκχωρηθεῖσαι εἰς τὴν Ἑκδοτικὴν ἀπαιτήσεις τῆς Ἑθνικῆς, τὰ ρευστὰ δηλαδὴ κεφάλαια μετὰ ὅποια ἦρχισεν τὰς ἐργασίας τῆς Ἑκδοτικῆς, ἦσαν μόνον 50 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ καθένας θ' ἀναγνωρίσῃ πόσον ἰσχυρὸν ἦτο τὸ ρευστὸν τοῦτο κεφάλαιον. Κατ' ἑτος βέβαια προσετίθεντο εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ τὰ 200 ἑκατομμύρια ἐκ τῆς χρεωλυτικῆς ἀποσβέσεως τοῦ μεταβιβασθέντος εἰς αὐτὴν χρέους τοῦ δημοσίου, καὶ τὸ ἀνάλογον εἰς τὸ κράτος μέρος ἐκ τῶν κερδῶν τῆς. Ἀλλ' ὁ καθένας ἐννοεῖ πόσον ἀνεπαρκὲς ἦτο τὸ κεφάλαιον μετὰ τὸ ὁποῖον ἦρχισεν τὰς ἐργασίας τῆς μίᾳ Ἑκδοτικῆς Τραπέζας ἐπιφορτισμένη τὴν ρύθμισιν τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας καὶ ἡ ὁποία εὐ-

λητικὴν ἐδημιουργήσῃ ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θὰ πιστωθῇ παρὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ βεβαιώσῃ εἰς τὸ ἐθνικὸν τῆς νόμισμα... Τὰ ποσὰ μετὰ τὰ ὁποῖα δύναται τῶν ἀντιπάλων καὶ πεισθῶν τὸ ἑλληνικὸν ἐν δυνάμει ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα θὰ φέρουν τὸν 5 %».

Ἐὰν ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἤθελαν νὰ διατηρήσῃ εἰς τὸ χρέος αὐτὸ ἐκ τῶν προκαταβολῶν εἰς δραχμὰς ὁ χαρακτηριστικὸς ἀντικειμενικὸς χρέος, πῶς ἐδέχθησαν νὰ συμφωνήσῃ διὰ δικαιώσεως τῆς ἀπαιτήσεως ἐκ τῶν προκαταβολῶν θὰ εἶναι ἡ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα; Καὶ δὲν ἦτο πολὺ φυσικὸν ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, θὰ ἐπέμεναν πιστωτῆς νὰ εἶναι τὸ ἑλληνικὸν κράτος μόνον;

Ἀλλ' ἂν οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ κ. Διομήδη ἦσαν ἀκριβεῖς, πῶς θὰ ἐξηγηθῇ περαιτέρω διὰ ἑτος 8 ὀλοκλήρων ἑτη, ὁσάκις εἰς τὸ τέλος ἐκάστο ἑτους ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐστελλῇ εἰς τὸν πρῶτον τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας τὴν κατάστασιν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ, τοῦ πηγάζοντος ἐκ τῶν εἰς δραχμὰς προκαταβολῶν μετὰ τὴν προσθήκην τῶν τῶν ἐκαστοῦ ἑτους, τὸ ὑπερμετῶν τῶν Οἰκονομικῶν ἀπὸ τῆς τακτικῆς ἀναγνωρίσεως τὴν ὀφειλὴν τοῦ πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν;

Τὰ ἀδιάψευστα δοκουμενὰ

Προσθέτω τὴν τελευταίαν γαλλικὴν ἀπάντησιν ἔχουσαν αὐτὴν:

Πρὸς τὴν τῆς Γαλλίας ἐν Ἑλλάδι Ἀθῆνας, 17η Φεβρουαρίου 1926

Κύριε Διευθυντά, Ἐθροιστήθητε νὰ μοῦ ἀποστείλετε τὴν 31ην παρελθόντος Δεκεμβρίου, ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ γαλλικοῦ δημοσίου παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ἀνεσοχόμενον, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑτους 1926, εἰς κεφάλαιον καὶ τόκους, εἰς 376.160.342 φράγκα καὶ 45 ἐκατοστά.

Ἀμφιβάλω τὴν τιμὴν νὰ σὰς πληροφωρῶ διὰ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀναποκρίνεται

πρὸς τὸν ἀριθμὸν ποῦ προκύπτει ἀπὸ τὰς ἐξήγησις τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸς Πίνακας.

Εὐχαριστῶντες, κύριε διευθυντά, νὰ δευχθῇ εἰς τὴν ἐκδίωξιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

(ὁποῦρ.) J. Blondel

Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ δευχθῇ ἀπὸ τοῦ λογικοῦ διὰ ὅταν ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἀμερική ἐδεχθῶσαν ὡς ἰσχυρότερον οἰκονομικῶν, νὰ μὴ ἀνοίξουν πιστώσεις λίρ. στ.πλ. 30 ἑκατομμυρίων διὰ τὰ ἔξω τοῦ πολέμου μας κατὰ τὸ ἑτος 1918 καὶ συγχρότως αἱ δύο πρῶται ἀνέλαβον νὰ μὴ χρεώσῃ καὶ τὸ ἀνεγκαλὸν πολέμιον ὀλικὸν αἰεὶ ἐξιστῶν λογαριασμῶν, θὰ ἐσκέπτοντο νὰ διατυπώσουν τὴν ἀξίωσιν, ὅπως καὶ ἡμεῖς τοὺς δώσαμεν πλεμικὸν δάνειον, διὰ νὰ τοὺς διευκολύωμεν νὰ διεξάγουν τὸν πόλεμόν των; Ἐκεῖνο ποῦ μὰς ἐξέστησαν ἦτο νὰ τοὺς διευκολύνῃ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἀπ' εὐθείας, εἴτε ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα μας, διὰ τῆς προκαταβολῆς τῶν δραχμῶν ποῦ εἶχαν ἀνάγκη διὰ τὰ ἔξω τοῦ ἐν Ἑλλάδι στρατο

Αγγλίας και Γαλλίας.

Ο καταμερισμός των εσθυνών

Είς το επιχείρημα ότι δεν επρόκειτο περί πολεμικού, αλλά περί συνήθους χρέους προς την Έθνικη Τράπεζαν, το οποίο επιχείρημα προκύπτει από το γεγονός ότι η Αγγλική Τράπεζα απέσπασε το έμμοιον χρέος της προς την Έθνικη Τράπεζαν, χωρίς να σκεφθώ να το θεωρήσω ως πολεμικό, ο κ. Διομήδης αντιτάσσει ότι η πληρωμή έγινε, διότι η λίρα εκρατήθη εις το άρτιον, ενώ το γαλλικόν φράγκον είχαν εκπέσει. Άλλ' έρρωται, αφού ωφείλαμεν ήδη εις την Α' λίραν εκ των προκαταβολών δια τα έξοδα του πολέμου 5 1/2 περίπου εκατομμύρια λίρας και ίκανά εκατομμύρια δια πολεμικών δαπάνων, διατί, όταν της εξητηθεί ή απόδοσις της δφείλγης της προς την Έθνικη Τράπεζαν, δεν πρέπει να συμψηφισμών το χρέος της τούτου προς τας απαιτήσεις της κατά το

ελληνικόν δημοσίον; Διτί; Θα δώσω μίαν συμβουλήν εις τον κ. Διομήδην. Έάν θέλγ να παρεμβάλλεται εις την σχετικήν συζήτησιν μου προς τον άρχηγόν των Προσδευτικών, να προσέχη να μη προβάλλη γεγονός αναληθή και επιχειρήματα μη καλόπιστα. Διτί προς τον κ. Καφαντάρην δέχεται πολλή επιείκεια, καθ' όσον και ύδμα της εμπιστοσύνης του προς τον κ. Διομήδην έπεσε, και εν πάση περιπτώσει ή έργειά του δυνάμει ολεθρά και άν υπήρξε δια τα συμφέροντα του κράτους είναι άνωτέρα πάσης ύπονοίας ότι επηρεάσθη από προσωπικά έλατήρια. Δυστυχώς πολλοί πιστεύουν ότι δεν συμβαίνει το αυτό δια τον κ. Διομήδην. Πιστεύουν δηλαδή ότι απειδών να ιδρύση την νέαν Έκδοτικήν Τράπεζαν, της οποίας ες ύπαρξιν προωρίζετο να είναι διοικητής, έννοσντε να άρχη εκ του μέσου πάζαν έπιπροσθουσιν δυσκολίαν, άδιαφορών ποίκα ύσθαί θα έπεβλήντο ως εκ τούτου εις την Έλλάδα.

Μία από τας δυσκολίας αυτές ήτο ή άρνησις του κ. Πουανκαρέ να συναινέση όπως το δάνειον της σταθεροποιήσας έδοθη υπό την αλγίδα της Κοινωνίας των Έθνών. Καί, σπεύδων εις την Έδρυσιν της Τραπεζής, δεν έσκέφθη καν ότι ή άρνησις του κ. Πουανκαρέ ήμπορούσε να άποδής άξήμιος άν άπεφάσισε να συνάψωμεν το δάνειον της σταθεροποιήσας άνευ παρεμβολής της Κοινωνίας των Έθνών, πληρώνοντες δια μεγαλειτέρον τόκον 30 χιλιάδας λίρας κατ' έτος επί πλέον. Καί παρέσχε τον κ. Καφαντάρην να ύστιάσθ άντι τούτου, άπαιτήσιν ελληνικήν 16 εκατομμυρίων λίρών χρυσών Αγγλίας, δφειλομένων από έν εκ των πλουσιωτέρων κρατών του κόσμου, την Γαλλίαν. Καί τούτο πράττων δέν έγινε μόνον δ κυριώτερος αίτιος της τειροστίας αυτής ζημίας δια την Έλλάδα, άλλ' έπρέδωκε και την πρός αυτόν φιλίαν και εμπιστοσύνην του κ. Καφαντάρη.

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Η ΜΕΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

[Είς τον λόγον του έν Θεσσαλονίκη, δ κ. Πρωθυπουργός, άνασκευάζων τας από μακροϋ διατυπωμένας κατηγορίας της άντιπολιτεύσεως έναντίον του περί αύξήσεως των φορολογικών βαρών αυτών κατ' 180 εκατομμύρια δραχμών. Η βεβαίωσις αύτη του κ. Πρωθυπουργού και οι σχετικοί του ών, δ κ. Βενιζέλος προσέβη εις τας κατωτέρω αλληλοδιαδόχους ένυπογράφους άνακινώσεις, έν λευτερίαν τετρατείαν τα φορολογικά βάρη του Έλληνικού λαού.]

Είς τον λόγον μου της Θεσσαλονίκης έβεβλήσα ότι τα περισσεύματα των 1.279 εκατομμυρίων, που έπραγματοποίησα κατά τας τέσσαρας πρώτας χρήσεις της τετραετίας, ωφείλοντο εις την νοικοκυρεμένην διοικήσιν μου και όχι εις αύξήσιν τυχόν φορολογικών βαρών, αφού οι φόροι κατά το διάστημα τούτο όχι μόνον δέν ηύξηθησαν, άλλ' και ήλαττώθησαν, της έλαττώσεως άντιπροσωπεύουσας δια την 3ην και 4ην χρήση δραχμάς 180 εκατομμυρίων έτησίως.

Οί άρχηγοί της άντιπολιτεύσεως άμφισβητούν την άκρίβειαν της βεβλήσεώς μου αυτής και έπ μένουν ότι κατά το διάστημα το το ηύξησα τους φόρους κατά 400 εκατομμύρια έτησίως.

Διά να φωτισθώ ή κινή ή γνώμη, ποίος λέγει την άλήθειαν, έζήτησα από το γινόν λογιστήριον να μου ύπβάλη σημείωσια των γεγραμμένων αύξήσεων και έλαττώσεων φόρων κατά το εν λόγω διάστημα.

Κατά τέ σημείωμα του γενικού λογιστηρίου κατά το έν λόγω διάστημα έγένοντο αι έξής έλαττώσεις φόρων, συνεπαγόμεναι τας έξείς μειώσεις φορολογικών βαρών.

I Άμεσοι φόροι:

	Εκατομ
Επιτηδεύματος	μείωσις 45
Συνθετικός	μείωσις 30
Οικοδομών	» 70
Κινητών αξιών	» 30
Αίγιοπρεβ. και χοίρων	» 10
Έλαίου	» 30

Γεωργικ. παραγωγής	» 90
Εμπορικ. και διανομ.	» 2
Σταγιδος	» 6
» (Α.Σ.Ο.)	» 25
Υδρεύσεως	» 60
II Άμεσοι φόροι:	» 2
Εξαγωγικά τέλη	» 4
Καταναλώσεως οίνου	» 35
III Μονοπόλια:	» 12
Κινίνη	» 419 5
IV Δασικά	» 4
Σύνολον έλαττώσεων	» 419 5

Άλλ' ή άνακινώσις των φορολογικών βαρών δέν έξαντλείται με τας μειώσεις αυτών. Πλην άλλων μικροτέρων έλαττώσεων, δι' έπανελημμένων νόμων έχορηγήθησαν σκεβαρά διευκολύνσεις ως προς

την καταβολήν καθυστερουμένων φόρων παρελθουσών χρήσεων. Όχι μόνον έχορηγήθησαν δλοκληρωτικά άπχαλαγά από των συνεπειών της υπερχιμερίας — τόκων και προσθέτων τελών — άλλ' και σημαντικά έκπτώσεις εκ του δφειλομένου άρχικου φόρου.

Η μόνη επιβάρυνσις

Άπέναντι των έλαττώσεων τούτων ή μόνη πραγματική φορολογική επιβάρυνσις είναι ή κατά την προσωρινήν έλάττωσιν του εισαγωγικού δασμίου του οίτου γεννημένη αύξησις του συντελεστού της μεταλλικής δραχμής, από 14 εις 15, ή όποια διετερήθη και όταν μετ' όλίγον χρόνον δ δασμός του οίτου έπαύσθη εις το πρό της έλαττώσεως σημείον. Η αύξησις αύτη άντιπροσωπεύει έτησίαν επιβάρυνσιν της φορολογίας εκ 230 εκατομμυρίων. Έννοείται ότι κανένα δέν κύνω λόγον περί αύξήσεως των εισαγωγικών δασμών σποραδικών, κριθής, άραβ. σίτου, διότι αι αύξήσεις αύται έγένοντο χάριν προστασίας της έγχωρίου παραγωγής: και είχαν χάρα τήρα άπογορευτικών, ώστε όχι μόνον δέν ηύξησαν, άλλ' και ήλαττώθησαν αι σχετικοί εισπράξεις, διότι αι εισαγωγαι των ειδών τούτων έστομάτησαν.

Απόδειξις τούτου και το γεγονός ότι κατά το τελευταίον δεκάμηνον είλήθησαν άτελώς 145 χιλιάδες περίπου τόνοι άραβοσίτου και κριθής χάριν των πασχόντων πληθυσμίων, δια την εισαγωγήν δε τούτων επί τη βάση του δασμού που ίσχυε, προτού αύξηθής ούτος προσλάβη άπαγορευτικών χαρακτήρα, θά έπληρώνατο εισα-

γωγικός δασμός 90 εκατομμυρίων, των οποίων ή μη πληρωμή άποτελεί πρόσθετον και αυτή άνακούφισιν.

Είμαι περίεργος να έσω τί θ' άπαντήσουν οι άρχηγοί της άντιπολιτεύσεως εις τους άριθμούς αυτούς του γενικού λογιστη-

ρίου. Ούτε θα ήτο άνεκτόν βέβαια να σιωπήσουν.

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑ 3 ΠΡΩΤΑ ΕΤΗ

[Έν συνεχεία με το άνωτέρω άρθρον δ κ. Βενιζέλος έδωκε προς δημοσίευσιν, την έπομένην, το κάτωθι άρθρον αναφερόμενον κυρίως εις το σύνολον των εισπραχθέντων φόρων επί της κυβερνήσεώς του:]

Ο θόρυβος του κιτρίνου τύπου και της έπισήμου άτυχώς άντιπολιτεύσεως, άτίγουν να πιστευθί ότι κατά το διάστημα της τετραετούς διοικήσεώς μου εισέπραξα από φορολογικών πολύ μεγαλειτέρα ποσά παρά από τον κ. Καφαντάρην, και έτσι και μόνον νομίζω πώς εξηγείται το γεγονός ότι κατά τα τρία πρώτα έτη, ενώ είχα ν' άντιμετωπίσω δαπάνας με αλειτέρας από τας δαπάνας του 1927—1928 κατά 1.600 περίπου εκατομμύρια, εκ των οποίων όλιγώτερον του 1)4 ώφείλετο εις την έφαρμογήν του προγράμματός μου και περισσώτερον των 3)4 εις κληρονομηθείσας ύποχρεώσεις, κτώρθωσα, όχι μόνον

το ίσος γινόν να διατηρήσω, άλλ' και περισσεύματα 1.279 εκατομμυρίων να πραγματοποιήσω και κεφάλαιον εκ του δημοσίου χρέους δραχμών 4.805 εκατομμυρίων ν' άποσβέσω, δια των τάκτικων και έκτάκτων χρεωλυσιών.

Ο ελληνικός λαός θα μάθη με ευχαρίστον έπληξιν του ότι αι εκ φορολογίας ετήσιαι εισπράξεις της τετραετούς διοικήσεώς μου όχι μόνον δέν υπερβαίνουν τας εισπράξεις της χρήσεως 1927—1928, άλλ' και εις αι κατώτεροι αυτών, έφ' όσον εις τας τελευταίας εισπράξεις προστεθούν και 180 εκατομμύρια τα όποια ο ίδιος κ. Καφαντάρης παραδέχεται ότι θα εισεπράττοντο επί πλέον, εάν οι έπιβληθέντες ύπ' αυτού φόροι ήρχίζαν εισπραττόμεναι από την άρχήν του οικονομικού έτους. Την άπόδειξιν παρέχει ο έπόμενος πίναξ, τον όποιον κατήρτισε το γενικόν λογιστήριον:

Εισπράξεις (καθαρά φορολογία εις εκατομμύρια δραχμών)

	1927—28	1928—29	1929—30	1930—31	1931—32
Άμεσοι φόροι	1.696	1.882	1.669	1.596	1.180
Έμμεσοι	5.155	5.165	5.360	5.315	5.179
Τέλη χαρτοσήμου	713	761	785	781	675
Φορολογία κεφαλ.	46	21	29	10	29 (1)
Ένεργ. ύπόλοιπα	188	173	210	150	225 (2)
Σύνολον	7.796	8.002	8.053	7.852	7.288

1) Τετράμηνος παράτασις. 2) Ένεργητική ύπόλοιπα και αυτόν, σταφιδ. οργανισμός.

Από τον πίνακα αυτόν άποδεικνύεται ότι εκ καθαράς φορολογίας εισεπράχθησαν το έτος 1927—1928 7.796 εκατομμύρια, και, προσθεθέντων των 180 εκατομμυρίων, περί το άνωτέρω έγιναν το έτος 1927—1928 άνέφικτοι εις δραχμάς 7.976.

Το έτος 1928—1929 εισεπράχθησαν 8.002 εκατομμύρια, ήτοι 26 περισσώτερα από το προηγούμενον έτος. Το έτος 1929—1930 εισεπράχθησαν 8.053 εκατομμύρια, δηλαδή 77 περισσώτερα. Το έτος 1930—1931 εισεπράχθησαν 7.852 εκατομμύρια, ήτοι 124 όλιγώτερα.

Και τέλος το έτος 1931—1932 εισεπράχθησαν 7.288 εκατομμύρια, ήτοι 688 εκατομμύρια όλιγώτερα. Έν συνόλω κατά τας τέσσαρας έτη της διοικήσεώς μου εισεπράχθησαν 709 εκατομμύρια όλιγώτερα.

Άλλ' έπειδή δέν πρέπει ίσως να ή-

σθώ ύπ' όψιν ή χρήσις του 1931—1932, ως επηρεασθείσα εξαιρετικώς από την παγκόσμιον κρίσιν, πάλιν από τον πίνακα του γενικού λογιστηρίου άποδεικνύεται ότι κατά τα τρία πρώτα έτη της κυβερνήσεώς μου εισεπράξα από καθαράν φορολογίαν 21 εκατομμύρια δραχμάς όλιγώτερα από ότι άντεπροσώπευεν ή καθαρά φορολογία του κ. Καφαντάρη.

Αυτός είνε ο λόγος δια τον όποιον έχαρακτήρισα ως ήράμβον το άποτελέσμα της δημοσιονομικής πολιτικής της κυβερνήσεώς μου, μέχρι της ήμερας που ή παγκόσμιος κρίσις μάς περιέλαβεν εις τον στρόβιλον της.

Άλλά δια να μη ύποπτεθί ότι ο θρίαμβος αυτός είνε άποτέλεσμα θαυματουργίας και ότι με πέντε άρτους έχόρτασα πενταχιλίους, άνέφερα ήδη εις τον πρώτον λόγον μου της Θεσσαλονίκης και έπα-

ναλαβένω σήμερον ότι τα έπιτευχθέντα άποτελέσματα όφείλονται, άφ' έός μών εις το ότι αι τριετί πρώται χρήσεις της κυβερνήσεώς μου είχαν έκτακτα έσοδα σημαντικώτερα του συνήθους, και άφ' έός εις εις πραγματοποιηθείσας οικονομίας.

Καί τα μόν έκτακτα έσοδα προήρχοντο από τας συμφωνίας της Χάγης, από το άποσθέν ύπ' της Έθνικής Τραπεζής εις το Κράτος ήμισυ της υπεραξίας του καλλήματος, από τής, ώφείλειαν εκ της κοπής και κυκλοφορίας μεταλλικών κερμάτων, από την διαχείρισιν το παλαιού κονσέρτσιου, από την συλλαγματική, διαφοράν πάσης φύσεως, από το έσοδον που εισήχθη εις το δημόσιον ταμείον μετά την διάλυσιν της έπιτροπής άποκαταστάσεως προσφύγων, και από άλλα τινά μικροτέρα κονδύλια.

Αί δε πραγματοποιηθείσαι οικονομίαι όφείλονται κυρίως εις τας στρατιωτικές δαπάνας, ως προς τας οποίας έπετεύχθη οικονομία 547 εκατομμυρίων έτησίως, μολοντι επί των ήμερών μου έδρύνθη το ύπουργείον Αεροπορίας του οποίου αι δαπάναι συνυπολογίζονται εις τας στρατιωτικές.

Αί οικονομίαι αυτές κατέστησαν δυνατά μόνον και μόνον ως συνέπεια της έξωτερικής πολιτικής της κυβερνήσεώς μου, ή όποια επέτρεψε την ρύθμισιν πάσης έπικινδύνου έκκρεμότητος και την σύναψιν συμφώνων ειλικρινούς φιλίας προς την Γαλλικήν και την Τουρκικήν, ενώ συγχρόνως έδημιούργηθησαν σχέσεις έκάρδιας προς την γείτονα μεγάλην μεσογειακήν δύναμιν, οι όποιαι έδωσαν εις την χώραν το αίσθημα της άσφαλείας.

Διά να μη άπορήσθ δε κανείς ότι ένφ ήλαττώθησαν οι φόροι κατ' 180 εκατομμύρια έτησίως, αι εισπράξεις παρ μείναν περίπου αι αύται, ύπερβλήθησαν και άφ' έός μών αι έλαττώσεις δε έγιναν εις ύς εξ άρχής και άφ' έτέρου ότι ή άποτελεσματικώτερα καταδωσις του λαθρεμπορίου έφεραν το άποτέλεσμα τούτο.

Ο άνωτέρω πίναξ του γενικού λογιστηρίου άποτελεί νέαν εύχλωτον άπόδειξιν του άυστάτου υ της κα ηγορίας ότι ή κυβερνήσις μου ηύξησε τας φορολογικάς βάρη του ελληνικού λαού.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΑΤΤΩΣΙΝ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ

Είς το προχθεσινόν σχετικόν δημοσίευμά μου, εις το όποίον, σσηριζόμενος εις σημείωσια του γενικού λογιστηρίου, άπεδείκνυα ότι κατά το μέχρι της 22ας Σεπτεμβρίου 1931 διάστημα, διε ή έπίτασις της παγκόσμιου κρίσεως μάς περιέλαβεν εις την δίνην της, ή φορολογία έμειώθη κατά 180 εκατομμύρια έτησίως, άπαντα

χθεσινή έφημερίς, αναφέρουσα διας τας αύξήσεις των φορολογικών εις τας οποίας τάχα προσέβη ή κυβερνήσις μου, και τας οποίας δέν μνημονεύει το σημείωμα του γενικού λογιστηρίου.

Άπαντώ εις τους ίσχυρισμούς της πρώτης έφημερίδος άκολουθών την άρίθμησιν.

1) Μνημονεύει την αύξήσιν του συντε-

λεστού της μεταλλικής δραχμής από 14 εις 15. Η αύξήσις αύτη, ή μόνη άλλωστε πραγματική, δέν όπηρχε λόγος να έπαυλασθί άφού την έμνημόνευσα ήδη άνω.

2) Ο φόρος 3 1)2 ες επί της μεαβιβάσεως των άκινήτων δέν άποτελεί νέαν φορολογίαν, άλλ' έτέθη εις άντικατάστασιν του άθλου φόρου του υπερχιμήματος,

του όποιου ή κλίμαξ ήρχιζεν από 4 και έφθανεν εις 12 ο). Πρόκειται έπομένως περί μεταρρυθμίσεως μη αποτελούσης έπιβάρυνσιν, αλλά καλλιτέραν διαρρυθμίσιν ύφισταμένου έλασινού, συγχρόνως καί και έλάττωσιν φορολογικού βάρους. Το μόνον ελπίδες είνε ότι ο φόρος του ύπερτιμήματος εκ της φύσεώς του έτεινεν εις μείωσιν, ένθ' ο άντικαταστήσας αυτόν, φόρος, μολοντι μικρότερος, άποδίδει όχι μικρότερον ποσόν, και είνε φυσικόν να περιμένη κανείς με την βελτίωσιν της οικονομικής καταστάσεως, καλλιτέραν άποδίδει. Το αποτέλεσμα έστι έφ' ο φόρος του ύπερτιμήματος κατά τό 1928 29, τελευταίον έτος της έφαρμογής του, άπέδωκε 47 εκατομμύρια δραχμών, ο άντικαταστήσας αυτόν φόρος κατά μέν τή δύο πρώτα έτη της έφαρμογής του άπέδωκε κατά μέσον όρον δραχμάς 41 εκατομμύρια, ύπολογίζόμενον δε και του τρίτου έτους, ή μέση άπόδοσις άνεβέβη εις 48 εκατομμύρια.

3) Διά του νόμου 4438—έχι 4432 ως έσφαλμένος άναφέρεται—έπαναρθώθη παράλειψις επί μακρόν διαρκέσασα και κατά την όποιαν τά τέλη της ποινικής δικαιοσύνης παραμένον έλα ύφίσταντο πρό της σταθεροποιήσεως, χωρίς να προσερχομένων πρός αυτήν. Διά του νόμου τούτου όρίσθη ότι τά τέλη ταύτα θά πληρώνωνται όχι καν με σ.ν. έλασιν, αλλά με συντελεστών 10. Τό δε έντεύθε, έσδοον, κατέθεμενον ύπό έδον λογαριασμών εις την Έθνικην Τράπεζαν, προσρίεται διά την κασσευήν φυλάκω.

4) Τόν Μάιον του 1930 έπανήχθη ο διαμοίς του σίτου και των άλεύρων, ο όποιος ίσχυεν όταν ή Κυβέρνησις άνέλαβε τή άρχήν. Τόν διαμοί, το τον ειχεν έλαττώσει ή Κυβέρνησις μου πρό τινων μηνών και τότε ειχεν επεβάλλει εις άντιστάσιμα τήν αύξησιν της μεταλλικής δραχμής, ή όποις παρέμεινε και μετά την επάρκωσιν του διαμοί του σίτου, όστις ίσχυεν όταν ή Κυβέρνησις μου άνήλθεν εις τήν άρχήν. Δέν ήμπορεί έπομένως να γίνεται λόγος περί α έξοσεως του διαμοί του σίτου εκ μέρος της Κυβερνήσεως μου. Μόνον περί προσωρινής έστι τινος μείωσις έλαττώσεως του ήμπορεί να γίνεται λόγος.

Η προστασία της παραγωγής

5) και 6) Η αύξησις του διαμοί του άρρατος του, της κριθής και της βρώμης έγινε πρός προσοσίαν της έγχωρίου παραγωγής και έλαβε χαρακτήρα υπεργουρτικού. Όταν έφειλάθη πρό όλων μηνών να εισαγώμεν, έξέθεν 140 χιλιάδας τόννους κριθής διά να έπικουρώμεν τούς δεινούς πάγοντας όρνιους πληθυσμούς και την κτηνοτροφίαν, ή είσαγωγή έγινεν άτελώς. Ένθ' άν επληρώμετο όχι ο άπαγορευτικός άλλ' ο πρό αυτού ίσχύον κανονικός διαμοίς, τό δημόσιον θά είσπραττεν 90 εκατομμύρια δραχμών. Απαιτείται πολύ κακή πίστις διά να ύποστηριχθή ότι ο άπαγορευτικός αυτός διαμοίς ηδύησε τά φορολογικά βάρη του λαού.

7) Τον φόρον του παραγωγικού σιγαροχαρτου έύρομεν 6 δραχμές τά 50 φύλλα. Τόν ύπεβάρυνεν εις 2 δραχμάς. Έπειτα τόν ύψώσαμεν εις 4 και τέλος τόν ύπεβάρυνεν πάλιν εις 3. Δηλαδή ο φόρος αύτός είνε ο μισός από ό,τι ήτο όταν άνήλθεμεν εις τήν άρχήν. Και όμως κατηγο-

ρούμεθα ότι τόν ηδύησαμεν.

8) Διά του νόμου 5164 του 1931 ή κλίμαξ χαρτοσημάνσεως των έγγραφων έροποποιήθη επί τό έπιεικότερον. Είδικώς ερον τί έμπορικά τέλη ήλαττώθησαν από 1) 2 εις 1 τοίς χιλίοις, τά δε πειγία τέλη καθργγηθησαν διά πλείστα έγγραφα. Τέλος τά ύπερβόλοντα τέλη χαρτοσήμου έμειώθησαν από 600 εις 500 δραχμάς άνά 50 χιλιάδας δραχμών.

Ο νόμος έπομένως δέν έπρωτίθετο αύξησιν των τελών, αλλά καλλιτέραν αυτών διαρρύθμισιν, ή όποια έπέτρεψε, και παρά τήν μείωσιν αυτών, καλλιτέραν άπέδωσιν του φόρου.

9) Ο νόμος 4844 είναι άσχετος πρός αύξησιν εισοδήματος φορολογίας. 1) Ο νόμος 4765 άφορξ τροποποίησιν του νόμου της άγροφυλακής. Δέν ήμπορώ να τόν συμβουλευθώ αυτήν τήν στιγμήν. Αλλά δέν είναι άπίθανον ν' αύξίνη τά πρόστιμα διά τας άγροζήμιας. Αλλά προφανώς ή αύξησις των πονών δέν άποτελεεί αύξησιν φορολογίας.

11) Ο νόμος 4965 είναι έντελώς άσχετος. Πάντως διά του σχετικού νόμου περί άποταμείσεως όχι μόνον νέος φόρος 12 ο) επί των έν άποταμείσεσι έμπορευμάτων δέν έπεβλήθη, αλλά τούναντιον δι' αυτού έπληλλάγησαν οι κύριοι των ιδιωτικών άποθηκών άποταμείσεως του τόλου ύπερημερας 12 ο), τ.ν. όποιον ύφείλιν να πληρώσιν διά της λήξεως της νομίμου προθεσμίας της άποταμείσεως, και του προσθέτου τέλους 10 ο). Διά τούς πλείστους εξ αυτών ο τόνος ύφείλετο από

τριάτεις, έπομένως δι' αυτούς ή έλάττωσις του άίρου άνήλθεν εις 46 ο). Επί τόν έδόθη νέα μικρά προθεσμία πρός πληρωμήν των όρειομένων με μετρίωτατον διά τό μέλλον τόκον 6 ο). Και αυτό καταγγέλλεται ως αύξησις φορολογίας.

12) Διά του νόμου 4591 εις τούς δικαιοούχους άποζημιώσεων άναγνωρίζεσθν δι' άποφάσεων του μικτού έλληνογερμανικού δικαστηρίου, έπεβλήθη κράτησις 4 ο) διά τά έξοδα συστάσεως και λειτουργίας του μικτού έλληνογερμανικού δικαστηρίου και σχετικώς πρός τήν έκτέλεσιν του νόμου έξόδα.

13) Διά του νόμου 4820—έχι 4520—όρίσθη ότι εις τούς επί τή όάσει των συμφωνιών της Χ γής δικαιοούχους άποζημιώσεως, άτι πικνός φόρος καθρεά, προσόδου κεφαλαίου, κληρονομιών, επεβλήθη ή πληρωμή έναίσιου φόρου 12 ο) προκειμένου περί άποζημιώσεως διά διαφυρόντα κέρδη έτησίως, 10 ο) δε προκειμένου περί πάσης άλλης άποζημιώσεως. Προφανώς ούτε τούτο άποτελεί αύξησιν φορολογίας, αλλά τουναντίον περιορισμόν αυτής.

14) Ο νόμος 4278 όχι μόνον νέαν φορολογίαν δε, επεβάλλει εις τούς πολεμοπαθείς, αλλά τουναντίον άπλλάσσει τού φόρου κεφαλαίου και κληρονομιών τήν άποζημιώσιν των.

Αναχωρών σήμεραν διά τήν Κόρινθον δέν έχω καιρόν ν' άπαντήσω επί όλων άλλων καταγγελλομένων αύξησεων φόρων. Ελπίζω να ήμπαρέσω να τό πράξω τό ταχύτερον.

ΕΛΕΓΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΓΥΡΕΙΟΣ & ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΣΠΕΤΣΩΝ

Πλήρες κλινικόν γυμνάσιον και έμπορική σχολή ΑΝΕΓΩΡΙ-
ΣΜΕΝΑ ΩΣ ΙΣΟΤΙΜΑ με τά δημοσία σχολεία του Κράτους μετά
ΟΙΚΟΓΡΟΦΕΙΟΥ.

Δεί ο ρηθόσα παρά τήν θάλασσαν, έντός πευκοφύτου έκτάσεως
10 000 περίπου στρεμμάτων, έν κεντρικώς ένά εκτί θησαυρά κατά τας νεω-
τάτας άπαιτήσεις της ύγιεινής και παιδαγωγικής, και με διδασκάλων
προσωπία, συγκροτηθέντες έπ' έλέκτων έπιτημόνων, Άγγλων και Έλλή-
νων, έσφαλίσει τήν κρίσιν ήθική, πνευματικήν και φυσικήν γωνίαν
των μαθητών αυτών, πρός δε τήν τήν τελείαν εκμάθησιν της Άγγλικής
και Γαλλικής γλώσσης.

Δίδακτρα και τροφεία ήλαττωμένα.
Κανονισμός της σχολής και πάντα σχετική πληροφορία πρέχονται
επί: παρά της Διευθύνσεως της Σχολής έν Σπέτσαις, ετε παρά του έν
Αθήναις γραφείου αυτής: (Μέρον Μιστοχικού Ταμείου Στρατού, Στα-
δίου 4, Γ' όροφο, δωμάτιον 20).

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

Είδικώς Άφροδισευολόγος

Έταίρος της Διεθνούς Ουρολογικής Έταιρίας
Μέλος της Γερμανικής Έταιρίας Ουρολογίας

Τ. Ε. βοηθός του Καθηγητού Joseph έν τω Πανεπιστημίω του Βερο-
λίνου. Είδικη έφαρμογή Ένδοθερμογονίας (Diathermie).
Δέχεται έν τή Κλινική του

Δυναμητού—Αλ. Σούτσου 21. Τηλέφωνον 20.660

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΜΑΣ ΠΟΡΩΝ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗΝ ΤΟΥ ΛΙΓΝΙΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

[Η «Εργασία», ενδιαφερομένη πάντοτε ζωηρότατα διά τό ζήτημα του λιγνίτου, δημοσιεύει κατω-
τέρω άρθρον του κ. Αντ. Δελιγιάννη επί του σπουδαιότατου τούτου προβλήματος της έξασφαλίσεως ένδικής
κανοίμου έλξης. Ελπίζομεν ότι ο διακεκομμένος χημικός κ. Τριανταφυλλίδης—άρθρα του όποιον περί του λι-
γνίτου δημοσίευσε και επανάληψιν ή «Εργασία»—θέλει άπαντήσθ εις τά διὰ του κατωτέρω άρθρου τι-
θέμενα αὐτῷ ερωτήματα.]

Από της έ άξεως του τρέχοντος έτους άνεκινήθη και πάλιν δημοσία συζήτηση περί του λιγνιτικού ζητήματος, ή όποια κατέστη κατ' έξοχήν επίκαιρος μετά τήν πτώσιν της άγοραστικής άξίας της δραχμής και των άλλων ειδικών όρων, όστινες εκ ταύτης έδημιουργήθησαν. Τήν πρωτοβουλίαν επί της συζήτησεως ταύτης έσχε τό Τεχνικόν έπιμελητήριον της Ελλάδος, τό όποιον περιέλαβε τό θέμα τούτο εις τήν σειράν των διαλέξεων του.

Ένθ' εις τας όμιλίαις του Τεχνικού Έπιμελητηρίου και τά επακολουθήσαντα δημοσιεύματα έγένετο όπωσδήποτε γενικότερα εξέτασις του ζητήματος και έπε-
δωκετο ή υπόδειξις άλλων γενικών μέτρων διά τήν άνάπτυξιν της παραγωγής και της κατανάλσεως λιγνίτου, τελευταίως έδημοσιεύθησαν εις τήν «Εργασίαν» και τόν «Οικονομικόν Ταχυδρόμον» άρθρα έγκρί-
των συναδέλφων συνειστώντων ειδικά άλλως μέτρα, διά των όποιων όχι μόνον ή θε-
ραπεία του λιγνιτικού προβλήματος θά έπυργήσεται, αλλά και πάσα εισαγωγή στερεών καυσίμων θ' άνεστέλλετο. Η προτεινομένη λύσις συνίσταται εις τήν έ-
ξευγένισιν του λιγνίτου πρός προΐδν έχον ιδιόιητας παραπλησίας πρός τας του γαι-
άνθρακος, τονίζονται δε διά μακρών τά έθνικοοικονομικά, τά συναλλαγματικά και τά λοιπά, άλλως τε πλέον ή γνωστά, πλεονεκτήματα, τά όποια θά έκαρποστο ή χώρα εκ της γενικής χρησιμοποίησεως έγχωριου λιγνίτου άντι άλλοδαπού γαιάν-
θρακος.

Νομίζομεν όμως ότι υφίσταται εις τά δημοσιευθέντα άρθρα μία ριζική μετατό-
πισις της βάσεως του λιγνιτικού ζητήμα-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-
ναγνώστης θ' άποκομίση άσφαλώς τήν έντύπωσιν ότι τό λιγνιτικόν ζήτημα όφεί-
λεται κυρίως ή μόνον εις τά γνωστά μειο-
νεκτήματα του λιγνίτου έναντι του γαιάν-
θρακος, ως π. χ. εις τήν μεγαλειτέραν πε-
ριστικότητά τέφρας, ύγρασίας και θερμότη-
τος, ήτις θά ήδύνατο να οδηγήσθ τούς από της οικονομικής άπόφσεως μόνον εξε-
τάζοντας αυτό εις τόν σχηματισμόν πε-
πλανημένον άντιλήψεων. Ο άναγινώσκων τά μνημονευθέντα άρθρα μη τεχνικός ά-

πλίνθων μόνον ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται διὰ θέρμανσιν. Ὁ ἀνθρακίτης μόνον ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται δι' οἰκιακὴν θέρμανσιν ὑδνύεται, ὁμοίως ἄριστα ν' ἀντικατασταθῇ διὰ λιγνιτοπλίνθων, ἀρκεῖ ἡ καύσις αὐτῶν νὰ μὴ προϋποθέτῃ ἀντικατάστασιν τῶν ἐστιῶν τῶν οἰκιακῶν θερμαστῶν.

Αἱ καταναλισκόμεναι ὅμως ποσότητες ἀνθρακίτου εἶναι σχετικῶς μικραί, ἡ ἀντικατάστασις δὲ αὐτοῦ ἐστὶ καὶ ὁλοκληρωτικῶς ὑπὸ λιγνιτοπλίνθων ἥθελεν ἀνεπαίσθητως προωθήσει τὸ ὅλον λιγνιτικὸν ζήτημα. Τὸ κύριον ἐνδιαφέρον ἐπομένως συγκεντρώνει ἀποκλειστικῶς ὁ γαϊάνθραξ ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅμως δὲν δύναται ἢ δὲν συμφέρει ν' ἀντικατασταθῇ ὁλοκληρωτικῶς διὰ λιγνιτοπλίνθων.

Ἐκ τῶν 800.000 τόν. τοῦ εἰσαγομένου γαϊάνθρακος, οἱ 300.000 τόννοι καταναλίσκονται γενικῶς ὑπὸ τῆς βιομηχανίας εἰς 100.000 τόν. περίπου ἀνέρχεται ἡ καταλῶσις τοῦ ἐν Ἀγίῳ Γεωργίῳ ἐργοστασίου τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ αἱ ὑπόλοιποι 400.000 τόν. ἀναλογεῖν εἰς τὴν κατανάλωσιν τῶν ἐργοστασίων ἀερίοφωτος, τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἀτμοπλοίων.

Ἐκ τῶν πέντε αὐτῶν κυρίων πεδίων καταναλώσεως τοῦ γαϊάνθρακος, ὁ χρησιμοποιούμενος διὰ τὴν παραγωγὴν ἀερίοφωτος δὲν δύναται ν' ἀντικατασταθῇ διὰ λιγνίτου, ἐκτὸς ἐὰν προβλεφθοῦν εἰδικαὶ ἐγκαταστάσεις κατὰ τὴν ἐκχώρησιν νέων προνομίων ἐκμεταλλεύσεως μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῶν ἤδη ὑφισταμένων προνομίων.

Τὸ ἡλεκτρικὸν ἐργοστάσιον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἔχει, ὡς γνωστὸν, τοιαύτας ἐστίας καύσεως, ὥστε νὰ δύναται ἄνευ προσαρμογῆς τινος τῶν ἐσχαρῶν νὰ χρησιμοποιῇ λιγνίτην (φιλὸ). Μικραὶ ποσότητες λιγνίτου καλοῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου τούτου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διευκολύνει τὰ μέγιστα ὠριμένα λιγνιτορυχεῖα, τῶν ὁποίων ἀπορροφᾷ τὸν ἄλλοτε ἀπορριπτόμενον φιλὸν λιγνίτην. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου τούτου αὔξησις ἢ γενίκευσις τῆς χρησιμοποιήσεως λιγνίτου ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προσφερθῇ οὗτος κατὰ τὰς προσεχεῖς δημοπρασίας καὶ ἐκ τῶν ἐγγυήσεων, τὰς ὁποίας θὰ παράσχουν τὰ λιγνιτορυχεῖα περὶ τακτικῆς καὶ ἐμπροθέμου παραδόσεως τῶν εἰς τὴν κατανάλωσιν τοῦ ἐργοστασίου ἀναγκασιούτων ποσοτήτων καυσίμου.

Ὅτι αἱ ἐγγυήσεις αὗται εἶναι ἀπαραίτητοι ἐξάγεται καὶ ἐκ τούτου μόνον, ὅτι ἡ ἐτήσια κατανάλωσις τοῦ ἐργοστασίου εἰς λιγνίτην θὰ ἐκφυλίζετο εἰς τὰς 200.000 τόννους φιλὸ, τὸ σύνολον τῆς λιγνιτοπαραγωγῆς οὗτης μέχρι τοῦ λήξαντος ἔτους 130—150.000 τόννοι. Ἡτοι ἵνα τὰ λιγνιτορυχεῖα εἶναι κατ' ἀρχὴν εἰς θέσιν νὰ προσφέρουν τὰς 200.000 τόν. φιλὸ εἰς τὰς ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ ὀριζόμενας χαμηλὰς τιμὰς, ὀφείλουν νὰ ἐξασφαλίσουν προηγουμένως κατανάλωσιν 400—500.000 τόν. χονδρᾶ λιγνίτου εἰς τιμὰς κανονικάς.

Τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συγχρονισμένον τούτο ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καύσῃ τὸν λιγνίτην εἰς αὐτοφύα κατὰστασιν καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἐξευγενισμοῦ, εἶναι ἐπομένως προηγουμένως νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ μέγιστα τὰ λιγνιτορυχεῖα διὰ τῆς καταναλώσεως τοῦ συνήθους ἀδιαθέτου φιλὸ

λιγνίτου ἀρκεῖ ταῦτα ν' αὐξήσουν μέχρι τοσούτου σημείου τὴν παραγωγὴν τῶν, ὥστε νὰ δύναται νὰ προμηθεύσων τὴν ἀπαιτούμενην εἰς τὸ ἐργοστάσιον ποσότητα λιγνίτου εἰς τιμὰς συναγωνισμοῦ. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς τιμὰς τοῦ φιλὸ γαϊάνθρακος Πονσηρακλείας, διὰ τοῦ ὁποῦ τελευταίως ἀνεφωδιάζεται ἡ Η.Ε.Α.Π., ἡ τιμὴ προσφοράς τοῦ λιγνίτου (3.600 θέρμ.) θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 6—7 σελλινίων κατὰ τόννον τερτ Πειραιᾶ.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς λαϊκῆς βιομηχανίας καταναλισκόμενων 300.000 τόν. λιγνίτου, οἱ 70—80.000 τόν. ἀντιστοιχοῦντες εἰς τὰ τοιςμεντοποιεῖα δὲν δύναται ν' ἀντικατασταθῶν ὑπὸ αὐτοφύου λιγνίτου, ἀλλὰ ἐνδεχομένως μόνον ὑπὸ ἐξευγενισμένου τοιούτου ὑπὸ μορφῇν κόνεως. Πρὶν ὅμως ἀπεφανθῇ τις ὁριστικῶς ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀκριβὴς περιεκτικότης καὶ ἡ σύνθεσις τῆς τέφρας τοῦ ἐξευγενισμένου λιγνίτου, ὡς καὶ κατὰ πόσον αὕτη δὲν ἐγκαταλείπει ὠριμένα ἐκ τῶν συστατικῶν τῆς ἐπὶ τοῦ διαπύρου τοιμέντου, τὰ ὁποῖα θὰ ἡδύναντο νὰ ἐπηρεάσουν δυσμενῶς τὴν ποιότητά του. Οἱ ὑπόλοιποι 220—230.000 τόν. γαϊάνθρακος θὰ ἡδύναντο ἀσφαλῶς ν' ἀντικατασταθῶν εἰς τὴν κατανάλωσιν λιγνίτου, εἴτε ὑπὸ λιγνιτοπλίνθων, ὡς καὶ ὁμοίως ἐπὶ κοινῶν ἐσχαρῶν.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο αὐτῶν εἰδῶν τοῦ λιγνίτου δέον νὰ προτιμηθῇ ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς τιμῆς καὶ τῆς θερμικῆς ἀποδόσεως τοῦ αὐτοφύου λιγνίτου καὶ τῶν λιγνιτοπλίνθων. Ἡ προσφορά τοῦ λιγνίτου εἰς συμπερούσαν τιμὴν θὰ ἐξεμηνδύνει καὶ τὴν προϋποτιθεμένην ἐνταῦθα μερικὴν προσαρμογὴν τῶν ἐστιῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου.

Ὅπως διαφορετικὰ εἶναι τὰ πράγματα ἀναφορικῶς εἰς τὸν ὑπὸ τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων κινούμενον ἀνθρακκ. Ἀδύγῃ τῆς μὴ μόνιμου θέσεως, ἐνθα γίνεται ἐνταῦθα ἡ καύσις, τίθεται ἐκ τῶν πραγμάτων ὡς ἀναγκαῖα προϋπόθεσις ἡ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου μεταφορὰ τῆς δι' ὀρισμένην διαδρομὴν ἀπαιτούμενης καυσίμου ὕλης. Καὶ εἰς μὲν τ' ἀτμόπλοια εἶναι ἐν τινι μέτρῳ δυνατὴ ἡ ἀποθήκευσις μεγαλύτερας κατὰ τι ποσότητος καυσίμου ὕλης, τοῦτο ὅμως δὲν ἱσχύει καὶ διὰ τοὺς σιδηροδρόμους, ἔπου δὲ διαθέσιμος χῶρος διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τοῦ ἀνθρακός εἶναι λίαν περιορισμένος. Ὡς ἐκ τούτου τὰ μὲν ἀτμόπλοια, καὶ ἰδίως τὰ τῆς ἀκτοπλοίας, δύναται νὰ ἐκφυλίζωσι τὴν κλίμακιν νὰ καύσων αὐτοφύου λιγνίτην, ἀσφαλῶς δὲ λιγνιτοπλίνθους, καὶ δὲν ἐξαιρετικῶς ἀνάγκην ἀνθρακός ὅπως ἐξαιρετικῶς ποιότητος. Ἀντιθέτως οἱ σιδηροδρομοὶ ἔχουν ἀνάγκην ἀνθρακός ποιότητος ἐξαιρετικῆς μετὰ μεγάλην θερμικὴν ἀπόδοσιν συνήθως 7500—8000 θερμίδων.

Ἀνωτέρω ἐξετέθη ἀρκούντως ὅτι τὸ λιγνιτικὸν ζήτημα εἶναι πρᾶγμα οἰκονομικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ μεταφορᾶς τοῦ λιγνίτου ζήτημα, οἷα ἐγένετο ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἑργασίας» ἀφίνει, νομίζομεν, πολλὰ κενὰ, τινὰ ἐκ τῶν ὁποίων—λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος—θὰ ἔπρεπε νὰ διευκρινισθοῦν.

Ὁ συγγραφεὺς ἐπιθυμῶν νὰ καταδείξῃ τὸ οἰκονομικῶς εὐσταθεῖς τοῦ ἐργοστα-

σίου παρασκευῆς λιγνιτοπλίνθων, λαμβάνει ὡς ὅριον συγκρίσεως τῆς τιμῆς τοῦ γαϊάνθρακος καὶ τῆς τιμῆς τῶν λιγνιτοπλίνθων τὸν μέσον ὅρον τῆς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρομηθεύθησαν οἱ Σ.Ε.Κ. τὸν γαϊάνθρακα κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. Καὶ τοῦτο, διότι, ὁρθώτατα, προϋποθέτει σταθεράς καὶ ὁμαλὰς, οὐχὶ δὲ παροδικὰς ἢ ἀνωμάλους οἰκονομικὰς καταστάσεις. Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον ἐκλέγεται ὁ συγγραφεὺς τοὺς Σιδηροδρόμους ὡς ὅριον συγκρίσεως, οἱ ὁποῖοι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀγοράζουσιν ἑκτριβώτερα τὸν ἀνθρακκ, λόγῳ τῆς καλυτέρας τοῦ ποιότητος; καὶ ποῦ ἐκρίνει τὸ συμπέρασμά του ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς κρίσεως τὴν ὁποίαν διερχόμεθα θὰ σημάξῃ αὐξήσιν τιμῆς τοῦ γαϊάνθρακος τοιαύτην, ὥστε νὰ προκύπτῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον μέση τιμὴ 32 χρ. σελ. τερτ Πειραιᾶ; Τὰ μέχρι σήμερον ὑπάρχοντα δείγματα περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς διεθνούς γαϊάνθρακαγορᾶς συνήγορον ὑπὲρ τῆς ἐκδόχῃς, ὅτι ἂν δὲν σταθεροποιηθῇ ἡ τιμὴ τοῦ γαϊάνθρακος εἰς ἐπίπεδα ἀλόγια πρὸς τὰς σημερινὰς τιμὰς, τοῦλάχιστον δὲν πρέπει ν' ἀναμένεται κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλον σημαντικὴ αὐξήσις τῆς τιμῆς του.

Ἐξ ἄλλου ἡ γινομένη παρατήρησις περὶ τῆς διαφορᾶς τιμῆς μεταξὺ γαϊάνθρακος καὶ γαϊάνθρακοπλίνθων εἶναι πλέον ἢ δικαιολογημένη ἐκ τῆς ὑφισταμένης διαφορᾶς θερμικῆς ἀποδόσεως μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν καυσίμων. Ὁ φθάσων ὅμως οἱ λιγνιτοπλίνθοι εἰς τοιαύτας ἀποδόσεις;

Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ ἀνωτέρω παρατήρησις οὐδεμίαν πρακτικὴν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἐφ' ὅσον ὁ συγγραφεὺς ὑπόσχεται νὰ πραγματοποιήσῃ κόστος ἐξορύξεως 3 χρ. σελ. ἀνὰ τόννον λιγνίτου (χονδρᾶ). Ὁ λιγνίτης οὗτος παραδίδόμενος τερτ Πειραιᾶ, συμφώνως πάντοτε πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ συγγραφέως, θὰ ἐπεδαρύνετο μετὰ ἀκόλουθα ἐξόδα:

Κόστος ἐξορύξεως	σελ. χρ. 3,0
Ἀπόβροξις ἐγκαταστ. ἐξορύξεως	» 0,6
Τόκος 8 ο) 250.000 χρ. Α.	» 0,5
Ἐνδιάμεσοι τόκοι	» 0,1
Διάφορα, φόροι κλπ.	» 0,2
Βιομηχανικὸν κέρδος	» 0,5
Μεταφορὰ τερτ Πειραιᾶ	» 2,5

Ἡτοι συνολικῶς σελ. χρ. 7,4 Ἀλλὰ μετὰ τὴν τιμὴν λιγνίτου 7 5 χρ. σελλινίων τερτ Πειραιᾶ τὸ λιγνιτικὸν ζήτημα εἶναι αὐτομάτως καὶ διὰ παντὸς λειυμένον. Ἡ χρησιμοποιήσις τοῦ λιγνίτου θὰ συμφέρῃ καὶ ἀνὰ ἀκρότητα ἢ ἀναλογία τῆς καύσεώς του ὡς πρὸς τὸν γαϊάνθρακα εἶναι 2,5 : 1 ἢ ἐστὶ καὶ 3 : 1, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδέποτε συμβαίνει, ἐκτὸς ἐὰν αἱ ἐσχαρᾶς εἰναι τελείως ἀκατάλληλαι διὰ τὴν καυσίαν κατὰ μέσον ὅρον 2 : 1, ἡ δὲ ὑπάρχουσα διαφορὰ τιμῆς ἀπὸ 15 εως τὰ 20 χρ. σελ. λόγῳ εἶναι ἡ σημερινὴ τιμὴ τοῦ ἀνθρακός ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐκπεσμοῦ τῆς λίρας) εἶναι τόσον συντριπτικὴ, ὥστε οὐ μόνον οὐδὲ ἐν χιλιόγραμμον γαϊάνθρακος θὰ εἰσῆγετο, πέραντα καὶ αὐταπροαχθέντες τὰς ἐσχαρᾶς τῶν, περιφρονούντες ἀπαντα τὰ συνοδεύοντα τὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου μειονε-

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1198)

ἀνὰ ἀκρότητα ἢ ἀναλογία τῆς καύσεώς του ὡς πρὸς τὸν γαϊάνθρακα εἶναι 2,5 : 1 ἢ ἐστὶ καὶ 3 : 1, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδέποτε συμβαίνει, ἐκτὸς ἐὰν αἱ ἐσχαρᾶς εἰναι τελείως ἀκατάλληλαι διὰ τὴν καυσίαν κατὰ μέσον ὅρον 2 : 1, ἡ δὲ ὑπάρχουσα διαφορὰ τιμῆς ἀπὸ 15 εως τὰ 20 χρ. σελ. λόγῳ εἶναι ἡ σημερινὴ τιμὴ τοῦ ἀνθρακός ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐκπεσμοῦ τῆς λίρας) εἶναι τόσον συντριπτικὴ, ὥστε οὐ μόνον οὐδὲ ἐν χιλιόγραμμον γαϊάνθρακος θὰ εἰσῆγετο, πέραντα καὶ αὐταπροαχθέντες τὰς ἐσχαρᾶς τῶν, περιφρονούντες ἀπαντα τὰ συνοδεύοντα τὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου μειονε-

...ἡ τιμὴν τοῦ ἀνθρακός ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐκπεσμοῦ τῆς λίρας) εἶναι τόσον συντριπτικὴ, ὥστε οὐ μόνον οὐδὲ ἐν χιλιόγραμμον γαϊάνθρακος θὰ εἰσῆγετο, πέραντα καὶ αὐταπροαχθέντες τὰς ἐσχαρᾶς τῶν, περιφρονούντες ἀπαντα τὰ συνοδεύοντα τὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου μειονε-

...ἡ τιμὴν τοῦ ἀνθρακός ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐκπεσμοῦ τῆς λίρας) εἶναι τόσον συντριπτικὴ, ὥστε οὐ μόνον οὐδὲ ἐν χιλιόγραμμον γαϊάνθρακος θὰ εἰσῆγετο, πέραντα καὶ αὐταπροαχθέντες τὰς ἐσχαρᾶς τῶν, περιφρονούντες ἀπαντα τὰ συνοδεύοντα τὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου μειονε-

— 67 —

— 66 —

Κατὰ τὴν ἀντίληψίν των, ὁ μόνος δυνατὸς λόγος τῆς ἀθετήσεως ἤτο ἡ ἐσκεμμένη ἀπάτη τῆς Γερμανίας.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν πᾶσαν συγγνώμην διὰ τὴν ἐνθυμηθῶμεν ὅσα τὸ Γαλλικὸν καὶ τὸ Βελγικὸν ἔθνος ὑπέφεραν ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν. Ἡ κρίσις των εἶχε σκοτισθεῖ ἀπὸ τὸν πόνον φοβερῶν πληγῶν, ἀκόμη ἀνοικτῶν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ αἰσθήματα φόβου οἰζωμένα εἰς φορικτὰς ἀναιμνήσεις. Ἀλλὰ μετὰ τὸ νὰ δεχόμεθα ὅτι ἡ στάσις των ἦτο συγγνωστή, δὲν σημαίνει ὅτι ἡτο καὶ δικαιολογημένη. Ἡ δυσπιστία καὶ ἡ σκληρότης, αἱ ὁποῖαι παρέσυρον τὴν κρίσιν των εἰς ὅλας τὰς διασκέψεις ἐπὶ τῶν ἐπανορθώσεων καὶ αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐξώθησαν βραδύτερον εἰς τὴν πολυέξοδον ἀνοησίαν τῆς ἐπιδρομῆς εἰς τὴν Ρούρ, καὶ αἱ ὁποῖαι τὸ παρελθὸν ἔτος ἀκόμη, τοὺς ἔκαμαν νὰ δυστροποῦν ἐπὶ τόσον χρόνον σχετικῶς μετὰ τὴν πρότασιν τοῦ χρεωστασίου Χούβερ, τὰ αἰσθήματα αὐτὰ εἶναι εἰς εὐρὺ μέτρον υπαίτια τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς Ἑβρωπαϊκῆς ἀσταθείας καὶ τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως.

Μίαν θαυμασίαν εἰκόνα τῆς Γαλλικῆς στάσεως εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἐπανορθώσεων παρέχει ἡ πρότασις τοῦ κ. Μπριάν, τοῦ εὐφρεστερότου καὶ λογικότερου τῶν Γάλλων ὑπουργῶν, περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὴν Γερμανίαν ἐπρότεινεν ὅπως πρὶν ἀνακοινώσωμεν εἰς τὴν Γερμανίαν τὰς αἰτήσεις μας περὶ πληρωμῆς τοῦ ποσού, τοῦ ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐπανορθώσεων, προδυσχελύνοντες τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ρούρ χάριν τοῦ ἡδιβόμεν ἀμέσως εἰς τὴν κατάληψιν τῆς Ρούρ χάριν τοῦ ἡδικου ἀποτελέσματος τοῦ ὁποῖου θὰ εἶχε ἡ κατάληψις τῆς βιομηχανικῆς αὐτῆς περιοχῆς ἐπὶ τῶν ἱθυνόντων οἰκονομικῶν καὶ τῆς Γερμανίας. Ὁ κ. Μπριάν ὅμως ἤκουσε τὴν κύκλῳ τῆς λογικῆς καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρὰς σινητήσεως ἐφρονήν τῆς λογικῆς καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρὰς σινητήσεως οἱ τροποποίησε τὴν ἀρχικὴν πρότασιν του. Ἀντιθέτως οἱ πλέον ἀναμφισβήτητοι ἀριθμοὶ καὶ τὰ ἐγγλωτίστερα γεγενημένα ἐξήκουν ἐπὶ τοῦ κ. Πουαγκαρέ τὴν ἐπιτροπὴν ὅσην μία βροχὴ ἐπὶ τῆς ἐρήμου τῆς Σαχάρας.

Ἡ κατάληψις παραρρηνείων πόλεων, ὡς στρατιωτικὸν μέτρον ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀσκήσιν πιέσεως ἐπὶ τῆς

...ἡ τιμὴν τοῦ ἀνθρακός ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐκπεσμοῦ τῆς λίρας) εἶναι τόσον συντριπτικὴ, ὥστε οὐ μόνον οὐδὲ ἐν χιλιόγραμμον γαϊάνθρακος θὰ εἰσῆγετο, πέραντα καὶ αὐταπροαχθέντες τὰς ἐσχαρᾶς τῶν, περιφρονούντες ἀπαντα τὰ συνοδεύοντα τὴν καυσίαν τοῦ λιγνίτου μειονε-

— 87 —

— 41 —

τῆς καὶ τῶν εἰσαγωγῶν τῆς, εἰς λίαν δὲ προσεχὲς μέλλον ἡ παραγωγικὴ ἱκανότης τῆς θὰ σημειώσῃ νέαν αὔξησιν. Ἡ ἡ Γερμανία, λοιπὸν, θὰ πληρώσῃ, ἡ ἡμεῖς οἱ Σύμμαχοι.

ΛΟ-Υ-Α-Τ-ΖΩΡΤΖ.— Φοβούμεθα ὅτι δὲν παρακολουθῶ πλέον ἐντελῶς τὴν σκέψιν τοῦ κ. Ντουμέρ. Πρὸ τοῦ πολέμου τὸ σύνολον τῶν Γερμανικῶν ἐξαγωγῶν ἀνῆρχετο εἰς 10 δισεκατομμύρια χρυσὰ μάρκα. Αἱ εἰσαγωγαὶ τῆς ἀνῆρχοντο εἰς 11 περίπου δισεκατομμύρια. Ἐπρεπε νὰ χρησιμοποιοῦν τὰς ἐξαγωγὰς τῆς διὰ τὴν πληρώσῃ τὰς πρώτας ὕλας, αἱ ὁποῖαι τῆς ἐπέτρεπον νὰ παράγῃ ἐμπορεύματα δι' ἐξαγωγῆν—τὸν βύβακα, τὰ μαλλιά, τὸ καουτσούκ—καὶ ὅφειλε ἐπίσης νὰ εἰσάγῃ ὠρισμένην ποσότητα τροφίμων. Ἐὰν ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὸ σύνολον τῶν ἐξαγωγῶν τῆς εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἀγοράσῃ τὰς πρώτας ὕλας, αἱ ὁποῖαι θὰ τῆς ἐπέτρεπον νὰ ἐξαγῇ. Ἡ Γερμανία δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ εἰς χρυσόν. Δὲν ἔχει ἀρκούντα χρυσὸν διὰ τὴν πληρώσῃ οὕτε τὸ δέκατον τῶν δώδεκα δισεκατομμυρίων μάρκων ποὺ προτείνετε νὰ ζητήσωμεν. Προτεῖν ἐπομένως νὰ πληρώσῃ εἰς ἐμπορεύματα ἢ ὑπηρεσίας, συγχρόνως ὅμως πρέπει νὰ πληρώσῃ τὰς πρώτας τῆς ὕλας καὶ τὰς τροφὰς τῆς. Τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θέσω εἰς τὸν κ. Ντουμέρ εἶναι τὸ ἐπόμενον: ἀπὸ ποῦ θὰ προέλθουν τὰ 12 αὐτὰ δισεκατομμύρια χρυσὰ μάρκα; Ψάχνω νὰ τὰ εὑρῶ ἀπὸ ἐνὸς ἢ δύο ἐτῶν καὶ ἂν εὐρίσκω κάποιος ὁ ὁποῖος νὰ μοῦ τὰ ἐδείκνυε, θὰ τοῦ ὀφείλα πολλὰς χάριτας. Ἀλλὰ τὰ δισεκατομμύρια αὐτὰ δὲν εὐρίσκονται ἀσφαλῶς εἰς τὰς Γερμανικὰς ἐξαγωγὰς. Ἡ Γερμανία ἐξήγε ἐμπορεύματα ἄλλας δέκα δισεκατομμυρίων εἰς ἐπὶ τὴν ἑσχέρην κατὰ τὴν ὁποίαν ἡδύνατο νὰ συναλλάσσεται μετὰ τὴν Ρωσίαν, τὴν Ἀυστρίαν καὶ τὴν Κεντροπὴν Εὐρώπην καὶ ὅταν αἱ χῶραι αὗται ἡδύναντο νὰ πληρώνουν.

ΝΤΟΥΜΕΡ.— Ὁφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἀξία τῶν σημερινῶν 12 δισεκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων, δὲν εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶχον ταῦτα πρὸ τοῦ πολέμου, διότι ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τοῦ χρυσοῦ δὲν εἶναι πλέον ἢ ἴδια.

— 54 —

ΕΡΓΑΣΙΑ

(ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ - ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ)

ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ

ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΡΙΣΕΩΣ;

[Όπως εγγράφομεν και εις τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Εργασίας», τὸ μέγα ἐρώτημα τὸ ὁποῖον τίθεται τὴν στιγμήν αὐτὴν εἰς τοὺς διεθνεῖς οἰκονομικοὺς κύκλους εἶναι: Εὐρισκόμεθα ἔτι πρὸς τὸ τέλος τῆς παγκοσμίου κρίσεως; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἔθεσε οὐχὶ μόνον ἡ τελευταία παρατηρηθεῖσα ζωηρότης τῶν συναλλαγῶν καὶ ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀλλὰ καὶ ἄλλα τινὰ σοφὰ δεδομένα τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἐν συνεχείᾳ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας δημοσιευθέντων ἀρθρῶν ἐπὶ τοῦ ἀγωνιώδους τούτου ἐρωτήματος—ἂν, ἤθελῃ, εὐρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ τέλους τῆς κρίσεως—δημοσιεύομεν κατωτέρω ἀρθρον τοῦ περιφήμου Ἀγγλο-οἰκονομολόγου καὶ ἐκ τῶν διευθυντῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας sir Josiah Stamp καὶ ἀκολούθως ἀρθρον τῆς Γερμανικῆς ἐφημερίδος «Deutsche Wirtschaftszeitung». Εἰς τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἀρθρον ἐξετάζεται ἰδίως τὸ πρόβλημα ἂν εἴναι δικαιολογημένη ἡ τελευταίως σημειωθείσα ἀύξησις τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ ἂν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ αὕτη ὡς ἀπόδειξις ἢ ἔνδειξις τοῦ τερματισμοῦ τῆς παγκοσμίου κρίσεως.]

Εἶμαι πράγματι αἰσιόδοξος ὅχι ἐξ ἰδιοσυγκρασίας μόνον ἀλλὰ καὶ διότι εἶμαι ὄντως πεπεισμένος ὅτι παρεκμύψαμεν ἐπὶ τέλος τὸ ἀκρωτήριο...

Βεβαίως, ἡ κρίσις δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη, καὶ ἡ ἀνάρρωσις θὰ ἡμποροῦσε νὰ ἀποκαλυφθῇ μακρὰ. Οὐχ' ἤτοι ὑπάρχουν σήμερον γεγονότα τελεσθέντα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιτρέπουν ἢ μᾶλλον μᾶς ἐπιβάλλουν τὴν αἰσιοδοσίαν. Ὁ ρυθμὸς τῆς ἐξυγίανσεως θὰ ἡδύνατο, ἄλλωστε, νὰ ἐπιταχυνθῇ διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν χονδρικῶν τιμῶν.

Νομίζω ὅτι ἡ κατάλληλος πρὸς τοιαύτην ἐνέργειαν ψυχολογικὴ στιγμή ἤλθε σήμερον. Πράγματι ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν ὅπως ἡ πτώσις τῶν τιμῶν φθάσῃ εἰς τὸ χαμηλότερον δυνατόν ἐπίπεδον, καὶ ἂν ἔξοι τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα νὰ ἐξαντληθῶν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου. Σήμερον ἔχουν συμβῇ καὶ τὰ δύο ταῦτα. Ἡ ἐνδοικωτέρα, ἐπομένως, στιγμή διὰ τὴν ἐξυγίανσιν ἐπέστη. Διὰ τὴν πραγματοποιήσωμεν ἐν τοσούτῳ τὴν ἐξυγίανσιν ταύτην πρέπει νὰ καταφύγωμεν καὶ εἰς ὠρισμένα τεχνικὰ μέσα καὶ συγκεκριμένως εἰς μίαν νομισματικὴν πολιτικὴν ἐννοίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν.

Τὸ σύστημα τῶν ἀποθεμάτων χρυσῶν, τὸ ὁποῖον ἠκολούθησαν ὀρίσμεναι χώραι, ἔσχεν ὡς ἐπίστεψιν τὴν ἀκρίβειαν τοῦ χρήματος. Τὸ ἄτοπον τοῦτο θὰ ἔπρεπε πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ καταργηθῇ. Τὸ ῥῆμα πρέσπει νὰ γίνῃ ἀφθονότερον καὶ εὐθιγότερον. Ἰδὼν τὸ πρῶτον μέτρον τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται. Ἡ Ἀγγλία τὸ ἔλαβεν ἀπὸ καιροῦ ἤδη καὶ βαίνει διαρκῶς καλλίτερον. Αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι ἀκολουθοῦν σήμερον τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ διακρίνονται ἤδη συμπτώματα—πρό-

δρομοι—μὴς βελιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως.

Γνωρίζω ὅτι πολυάριθμοι εἶναι οἱ τραπεζίται καὶ οἱ οἰκονομολόγοι οἱ ἐπικρίνοντες τὸ σύστημα ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου συνηγορῶ καὶ σιγματοῖζοντες αὐτὸ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πληθωρισμοῦ. Πιστεύω ὅτι ἀπατώνται. Ἐκείνο ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου συνηγορῶ δὲν εἶναι, ἄλλως τε, εἰς ἀληθῆς πληθωρισμὸς, ἀλλὰ μᾶλλον μία πολιτικὴ τὴν ὁποίαν θὰ ἀποκαλέσω «πολιτικὴ πρὸς καταπολέμησιν τῆς συστολῆς».

Αἱ λαὶ καὶ μᾶται, θέλουσαι φθινὰ ἐμπορεύματα, ἀκολουθοῦν πρὸς τὴν ὁδοῦ καὶ ἀποδοσικῶς ἐπὶ νέων πτωσεῶν τῶν τιμῶν. Αἱ τιμαὶ θὰ ὑψωθῶν καὶ θὰ ὑψωθῶν τόσον ἀσφαλῶς ὅσον ὑποθῇται ὁ ἥλιος. Ἀνατιμητικὴ κίνησις τῶν τιμῶν θὰ ἐξηγῆται τοῦς

καταναλωτάς, ἀποφεύγοντας σήμερον πᾶσαν ἀγορὰν ἐπειδὴ προτιμοῦν νὰ περιμένουν νέαν πτώσιν, νὰ ἀποφασίσουν νὰ προβοῦν εἰς ἀγοράς ἐπειδὴ θὰ ἐφοβοῦντο ἐπίτασιν τῆς ὑψώσεως, ἀναπόφευκτον ἄλλως τε. Ὅταν θ' ἀρχίσῃ νὰ ἐκδηλοῦται ἡ ζήτησις, τὸ ἐπιχειρηματικὸν καὶ παραγωγικὸν πνεῦμα θὰ ἀνακηρύξῃ τότε τὸ δικαίωμα τοῦ καὶ τὸ ἐκ νέου ἐρχόμενον εἰς κυκλοφορίαν ῥῆμα δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ ζωογονήσῃ ὅλον τὸν οἰκονομικὸν ὄργανισμόν μας.

Αὐτὸ ἐκάμαμεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἴμεθα λίαν εὐχαριστημένοι διὰ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπετύχομεν. Ἡ ἐπιτυχία τῆς μετατροπῆς τῶν πολεμικῶν χρῶν μας ἀποδεικνύει κατὰ τὸ πᾶν πανηγυρικὸν μέγεθος τοῦ σημείου ἐπετύχαμεν νὰ ἐξυγιάνωμεν τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς Μεγ. Βρετανίας.

Σήμερον εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας ἀρχίζει ὁμοίως νὰ συναντῶνται τὸ σύμπτωμα τοῦτο τῆς ἐξυγίανσεως: ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν. Τὸ κρέας, τὰ δημητριακὰ, ὀρισμένα βιομηχανοποιημένα ἀντικείμενα κ.λ.π. ἀκριβαίνονται ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἡ καταγλώσις, μακρὰν τοῦ νὰ ὁπορέσῃ, τοῦναντίον κατ' ἐκείνην αὐξάνει. Προφανῶς, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου ἡ κερδοσκοπία παῖσι μέγιστον ρόλον, ὑπάρχει φόβος μήπως ἡ διαδικασία τῆς ἐξυγίανσεως, εἰς μίαν δεδομένην στιγμήν ἢ καὶ κατ' ἐπανάληψιν, στῇ ῥαγίσῃ, λόγῳ τῆς δράσεως τῆς κερδοσκοπίας, ἱκανῆς νὰ προκαλέσῃ μεγάλης διαταράξεως ἐκ πνεύματος τοῦ χαμηλότερου ἐργαζομένου. Ἡ ἀνατιμητικὴ κίνησις εἶναι μάλιστα πολὺ ταχέως ἐν Ἀμερικῇ ὥστε νὰ ὑπάρχῃ φόβος νὰ ἀνακοπῇ ἀπὸ τὴν δεξιὰν τῆς κερδοσκοπίας, προκαλοῦσης ἀφηνειῶν πτωσῶν τῶν τιμῶν. Ἡ κερδοσκοπικὴ αὕτη ἐπέμβασις προκαλεῖ, ἀτυχῶς, διαταράξεις ἀντὶ τῆς ἀφίσης τὰ γεγονότα νὰ ἐξελιχθῶν φυ-

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ
“ΕΡΓΑΣΙΑΣ,”
ΜΕΤΕΦΕΡΘΗΣΑΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΟΝ
ΚΑΡΡΟΡΗ 17Γ'
“Οπου ἐπὶ 1ης προσεχούς
ἡμετέρας μεταφέρονται
καὶ τὰ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

ἔτι πρὸς τὸ τέλος τῆς παγκοσμίου κρίσεως; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἔθεσε οὐχὶ μόνον ἡ τελευταία παρατηρηθεῖσα ζωηρότης τῶν συναλλαγῶν καὶ ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀλλὰ καὶ ἄλλα τινὰ σοφὰ δεδομένα τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἐν συνεχείᾳ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας δημοσιευθέντων ἀρθρῶν ἐπὶ τοῦ ἀγωνιώδους τούτου ἐρωτήματος—ἂν, ἤθελῃ, εὐρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ τέλους τῆς κρίσεως—δημοσιεύομεν κατωτέρω ἀρθρον τοῦ περιφήμου Ἀγγλο-οἰκονομολόγου καὶ ἐκ τῶν διευθυντῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας sir Josiah Stamp καὶ ἀκολούθως ἀρθρον τῆς Γερμανικῆς ἐφημερίδος «Deutsche Wirtschaftszeitung». Εἰς τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἀρθρον ἐξετάζεται ἰδίως τὸ πρόβλημα ἂν εἴναι δικαιολογημένη ἡ τελευταίως σημειωθείσα ἀύξησις τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ ἂν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ αὕτη ὡς ἀπόδειξις ἢ ἔνδειξις τοῦ τερματισμοῦ τῆς παγκοσμίου κρίσεως.]

— 47 —

— 55 —

— 44 —

ποίησις τὸ ἀπαράτητον ἐνεργητικόν, περιορίζουσα πάντοτε τὰς δαπάνας τῆς.

ΛΟ.Υ.Δ ΤΖΩΡΤΖ.— Πόσα χρήματα ἡ Γαλλία ἀφιέρωσε εἰς τὰς ὅλικας ζήμιας καὶ πόσα εἰς συντάξεις ἐπὶ τῶν 110 δισεκατομμυρίων;

ΔΟΥΣΕΡ.— Τὸ ἥμισυ.

ΛΟ.Υ.Δ ΤΖΩΡΤΖ.— Θὰ ἤμην εὐτυχὴς, ἐάν, διὰ τὴν συμπληρώσῃ τὰς πληροφορίες του, ὁ κ. Ντουμέρ εἶχε προετοιμάσῃ ἕνα ὑπολογισμὸν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῶν ἐξαγωγῶν τῆς Γερμανίας, παρουσιάζοντα ὑπόλοιπον ἐπιτρεπὸν εἰς τοὺς συμμάχους νὰ λάβουν τὰ 12 δισεκατομμύρια χρυσᾶ μάρκα. Ὁ κ. Ντουμέρ ἀντιλαμβάνεται τελείως ὅτι εἶναι ὅλως διάφορον νὰ πληρωθῶν 30 δισεκατομμύρια εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μὴς χώρας, καὶ τρία δισεκατομμύρια εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Κάθε φορὰν ποὺ κάμνομεν μίαν καταβολὴν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἡ λίρα στερλίνα ὑποτιμᾶται, καὶ τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ διὰ τὸ φράγκον. Τὸ ἴδιον ἀκριβῶς θὰ συμβῇ καὶ διὰ τοὺς Γερμανοὺς.

«Θὰ ἤθελα νὰ μᾶς δώσῃ ὁ κ. Ντουμέρ μίαν ἀποψιν τῆς εἰκόνης τὴν ὁποίαν ἔχει κατὰ νοῦν, καὶ ἥτις παρουσιάζει μίαν Γερμανίαν εὐημεροῦσαν, ἔχουσαν ἐν τεράστιον περίσσευμα ἐξαγωγῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς συμμάχους νὰ λάβουν τὰ 12 δισεκατομμύρια χρυσᾶ μάρκα.»

Ὁ Ντουμέρ ὑπεσχέθη νὰ μοῦ ἀνακοινώσῃ ἐγγράφως τὰς ζητηθείσας πληροφορίες.

Τὴν ἐπομένην ἑκάμη, ἐξ ὀνόματος τῆς Βρετανικῆς ἀντιπροσωπείας, μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Ντουμέρ. Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐξεπρόσωπεῖ τὰς ἀπόψεις τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Παραθέτω τὰ κύρια αὐτῆς σημεία:

«Ὁδὲμία δύναται νὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ γνώμης καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν υποχρέωσιν τῆς Γερμανίας. Ἐξ ἄλλου εἶναι ὁμοίως ἀληθές ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ζητοῦμεν ἀποζημιώσεις καὶ δαπάνας ἀπὸ τὸν ἡττημένον παρὰ μόνον μέχρι τοῦ ὁρίου τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει ἡ ἰκανότης του. Αὐταὶ εἶναι αἱ δύο ἀρχαὶ ἐκ τῶν ὁποίων δομώμεθα, καὶ ἐπὶ τῶν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Ἡ Γερμανία ἐξαναγκάζεται νὰ πληρώσῃ

Μία διασυμμαχικὴ διάσκεψις, συνελθοῦσα εἰς Σπὰ τὴν 9ην Ἰουλίου 1920, ὥρισε τὴν ἀναλογίαν εἰς τὴν ὁποίαν οἱ αἱ πληρωμαὶ ἐπανορθώσεων, αἱ γινόμεναι παρὰ τῆς Γερμανίας, θὰ κατανέμονται μεταξὺ τῶν νικητῶν. Ἐξαιρέσει μὴς προτιμῆσεως εἰδικῶς ἐπιφυλαχθείσης εἰς τὸ Βέλγιον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 2 δισεκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων, αἱ ἀναλογίαι αὗται ἦσαν αἱ ἐπόμεναι: Γαλλία 52 ο), Μ. Βρετανία 22 ο), Ἰταλία 10 ο), Βέλγιον 8 ο). Λόγῳ τοῦ πλεονεκτήματος τὸ ὁποῖον παρίστανε ἔναντι τῶν ἄλλων συμμάχων ἡ προτιμῆσις τοῦ Βελγίου, οἱ ὅροι οὗτοι ἐτροποποιήθησαν βραδύτερον διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Παρισίων, τοῦ Ἰανουαρίου 1925, τὸ ὁποῖον ἐμείωσε τὸ μερίδιον τοῦ Βελγίου εἰς 4 1/2 ο) καὶ ἤρξεσε τὸ μερίδιον τῆς Γαλλίας εἰς 54,45 ο), καὶ τῆς Μ. Βρετανίας εἰς 25,05 ο).

Δὲν προτίθεται νὰ ἀφηγηθῶ λεπτομερῶς τὴν συγκεχυμένην διαδοχὴν διασκέψεων καὶ διαπραγματεύσεων μεταξὺ Συμμάχων καὶ Γερμανίας, ἥτις ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς προσπάθειας νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐπανορθώσεων εἰς ἱκανοποιητικὸν μέτρον.

Ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλίων εἶχεν ὀρίσει ὅτι ἐν ἀναμονῇ τοῦ καθορισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐπανορθώσεων τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ Γερμανία θὰ ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ τὴν 1ην Μαΐου 1921 τὸ βραδύτερον τὸ ποσὸν τῶν 20 δισεκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων, εἰς νομίσματα ἢ εἰς ἐμπορεύματα, ποσὸν ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπληρώοντο κατὰ προτίμησιν τὰ ἔξοδα τοῦ στρατοῦ

σιολογικώς και κατά σταθμούς.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θὰ συνίστανται νὰ παρακολουθοῦνται μετ' ἐπιφυλά-

ξεως καὶ σκεπτικισμοῦ αἱ ὑπερβολαὶ αἱ ὀφειλόμεναι ἐν Ἀμερικῇ εἰς τὴν κερδοσκοπίαν. Οὐχ' ἦντον ὅμως θά-

ἐλεγα εἰς πάντας νὰ πιστεύσουν ὅτι ἡ κρίσις ἐτελείωσεν.

JOSIAH STAMP

Η ΑΝΑΤΙΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΞΟΔΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΡΙΣΕΩΣ;

Ἡ κατάρρευσις τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν, ἡ πτώσις αὐτῶν κατὰ πενήκοντα καὶ πλέον τοῖς ἑκατόν, εἶναι ὥστε τὸ χαρακτηριστικώτερον σύμπτωμα τῆς παγκοσμίου κρίσεως.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς κρίσεως αἱ τιμαὶ ἔπεσαν καθέτως ἀπὸ 134,1 κατὰ τὸ 1928 εἰς 86,6 κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1932, προκαλέσασαι τὴν χρεωκοπίαν μεγάλου ἀριθμοῦ ἐπιχειρήσεων καὶ Τραπεζῶν, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας.

Αἱ ἀπώλειαι τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ κτίριοι μεταξὺν ἑταιρειῶν παραγωγῶν πρώτης ὕλης, ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἐκμυθέναν τεραστίαν περιουσίαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τῆς προσοχῆς μετὰ τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ κύκλοι, ὅχι μάλιστα μόνον οἱ οἰκονομικοὶ, παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀγορῶν τῶν πρώτων ὑλῶν ἐλπίζοντες νὰ ἀναγνωρίσουν εἰς τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν τὴν ἐποχὴν τῆς κρίσεως. Αἱ παρατηρηθεῖσαι μέχρι τοῦδε ἐφήμεροι ἀνατιμήσεις ἀπεδίδοντο πάντοτε εἰς τὴν ἀντίληψιν διὰ αἱ τιμαὶ, πλῆθυσαι, εἶχον φθάσει εἰς τὸν πυθμένα. Ἄλλ' ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἀνατιμήσεις αὐτὰς ἐπὶ κολοῦθον πάντοτε μεγαλύτεραι πτώσεις, φρόνιμον εἶναι νὰ δειξώμεν σημεῖον μεγαλύτεραν ἐπιφυλακτικότητά εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἐξηγήσεως ταύτης.

Κατὰ τὰς τελευταίας αὐτὰς εβδομάδας διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ μακροῦ καιροῦ, παρατηρεῖται μ' ἀνατίμησις, διαρκείας τινός, διαφορετικῇ ἀπὸ τὰς ἀνεν ἐπαύριον ἀνατιμήσεις τοῦ παρελθόντος. Ἡ τελευταία αὕτη ἀνατίμησις διεκρίνετο ὅχι μόνον διὰ τὴν διάρκειάν της, ἀλλ' ἐπίσης διὰ τὴν γενικότητά της, περιλαμβάνουσα ἀκόμη καὶ τὸ καουτσούκ, τὸ ὁλοῦν αὐτὸ σημεῖον τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας. Κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισίον τοῦ Ἀυγούστου ἐξεδηλώθη ἐλαφρὰ ἀντίδρασις. Τὸ μέγα ζήτημα εἶναι νὰ μάθωμεν ἐάν καὶ τὴν φοράν αὐτὴν πρόκειται περὶ ἐνὸς ἀπλοῦ ἐπεισοδίου, ἢ περὶ μιᾶς ὀριστικῆς μεταβολῆς πρὸς τὸ καλλίτερον.

Πρόβλημα δυσχερέστατον, δεδομένης τῆς σπουδαιότητος τῶν ψυχολογικῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι ἐπιδρῶν ἐν προκειμένῳ. Διότι οἱ ἀριθμοὶ, μόνον, δὲν διακαλοῦν μίαν διαρκῆ ὕψωσιν πρὶν ἢ πολιτικῇ καὶ οἰκονομικῇ ἀτμόσφαιρᾳ ἐξυγιανθῶν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἀναδημιουργηθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ἱκανὴ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις εἰς μίαν νέαν παγκόσμιον εὐημερίαν, (διὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἡδη ἀναμφισβήτητοι λανθάνουσαι δυνάμεις, ὅπως ἡ ἀφθονία ἀ-δρανῶν κεφαλαίων καὶ

ἡ ἐξάντλησις τῶν ἀποθεμάτων).

Διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀνατίμησιν, ὁμολοῦν πολλοὶ περὶ πυθμένου εἰς τὸν ὁποῖον ἔφθασαν αἱ τιμαὶ. Ὁ Somary φρονεῖ διὰ αἱ τιμαὶ ἔπεσαν τόσον πολὺ ὥστε ἡ ἀποχὴ τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ μὴ ἀσκήσῃ πλέον ἐπιρροήν. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἐν τῷ παρελθόντι διήρξεν ἀμφίβολον. Σήμερον εἶναι τοῦτο πιθανόν. Περισσότερον ἀποφασιστικὸν ὅμως φαίνεται τὸ γεγονός διὰ ἐμειώθη ἡ παραγωγὴ δι' ὀρισμένα εἶδη εἰς βαθμὴν ἐπαρκῆ ὥστε νὰ προσαρμωθῇ αὕτη πρὸς τὴν ζήτησιν καὶ νὰ ἐλαττωθῶν τὰ ἀποθέματα τὰ ὅποια πιέζουν σήμερον τὴν παγκόσμιον ἀγοράν.

Ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς φαίνεται ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦν πίνακος:

Παγκόσμιος παραγωγὴ 1928 = 100	1922	1932
Γαϊάνθρακες	106.7	68.1
Σιδήρος	111.8	46.8
Χάλυψ	109.3	47.4
Χαλκός	112.2	53.7
Ψευδάργυρος	102.5	51.0

Βλέπομεν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος πόσον ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς ὑπῆρξε μεγάλη, ὑπάρχει ὅμως ἀριθμὸς ἐμπορευμάτων εἰς τὰ ὅποια ὁ περιορισμὸς τῆς ζήτησεως διήρξεν ἀκόμη μεγαλύτερος. Ἡ ἐλάττωσις τῶν ἀποθεμάτων διήρξεν, ἐπομένως, φαινόμενον μεμονωμένον (ἐπὶ παραδείγματι διὰ τὸν ψευδάργυρον). Κατὰ ταῦτα, ἡ στατιστικὴ κατάσταση τῶν διαφορῶν πρώτων ὑλῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι αὕτη ἡ αἰτία τῆς σταθερότητος ἢ τῆς ὑνώσεως τῶν τιμῶν. Εἰς ἄλλους παράγοντας, ξένους πρὸς τὴν ἀγοράν, πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἡ ἐξήγησις. Μερικοὶ ὑπέδειξαν τὴν Λωζάννην (τὴν διενθνήσιν τοῦ ζητήματος τῶν ἐπανορθώσεων). Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς δὲν εἶναι βεβαίως ἀσήμαντα ἀλλὰ πάντως ἔχουν περιορισμένην σημασίαν. Ἡ διάκρισις τῆς Ὀυτάβας ἐπίσης ἤσκησεν ἀγαθὴν ἐπιρροήν. Αἱ Ἀμερικανικαὶ προσπάθειαι πρὸς τόνωσιν καὶ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς φαίνονται στεφόμεναι ἀπὸ ἐπιτυχίαν τινα. Εἰς ὠρισμένους κλάδους (ὕφαντουργία κ.λ.π.) αἱ ἀγοραὶ διὰ τὴν κατανάλωσιν προκαλοῦν αἰσιοδοξίαν. Ἐπὶ πλέον συμπτωματικὰ γεγονότα παίζουν ὁρλόν τινα: Πλήμμυροι εἰς τὴν Κίναν (δρυζα), ἐπανόστασις εἰς τὴν Βραζιλίαν (καφέ), ξηρασία εἰς τὰς Ἰνδίας (λούνη) κ.λ.π.

Περισσότερον ὅμως σοβαρὸς φαίνεται ὁ παράγων τῆς κερδοσκοπίας. Οὗτος διασθάνεται τὴν ἀνάγκησιν. Ἄλλ' ἢ προσπάθειά του δὲν τείνει πρὸς τὸ κέρδος. Ἡ σημερινὴ ἐξέλιξις ἀπειλεῖται ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ γεγονός διὰ αἱ ὑποχωρέσεις τῆς κερδοσκοπίας παραμένον βραχυπρόθε-

σοι, καὶ θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκκαθάρισις εὐθὺς ὡς ἐξασφαλισθῇ τὸ παρομικρότερον κέρδος. Ἐν τοσούτῳ δὲν δύναται νὰ γίνεταί λόγος τὴν στιγμὴν αὕτην περὶ ὑπερβολικῶν τιμῶν.

Ἐξετάζοντες μίαν πρὸς μίαν τὰς πρώτας ὕλας σχηματίζομεν μίαν σαφεστέραν ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως.

Ὁ γαιάνθραξ. Αἱ τιμαὶ δὲν πίπτουν πλέον, διότι ὁ συναγωνισμὸς εἶνε τόσον ὀξὺς ὥστε αὐταὶ ἔχουν κατέλθει εἰς τὰ κατώτατα δυνατὰ οἰκονομικῶς ὅρια. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σίδηρον, αἱ τιμαὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πίπτουν, τὼν παραγωγῶν τῆς Δυτικῆς Ἑυρώπης ἐπιδιωκόντων νὰ διατηρήσουν τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ πρὸς τοῦτο ἀποδεχομένων πᾶσαν παραγγελίαν δυνάμενην νὰ ἐκτελεσθῇ.

Ἡ ὕψωσις τῶν ἄλλων μετάλλων ἀρχίζει ἀπὸ τὸν χαλκόν. Ἡ ἀνατίμησις αὐτοῦ ὀφείλεται ἐν μεγάλῳ μέρει εἰς τὰς συμφωνίας τῆς Ὀυτάβας, διότι ἡ στατιστικὴ κατάσταση δὲν ἐπιτρέπει βελτίωσιν τῶν τιμῶν. Παρὰ τὰς τεραστίας ἐλαττώσεις ἡ παγκόσμιος παραγωγὴ τοῦ χαλκοῦ, ἀνέρχεται ἀκόμη εἰς 69 χιλιάδας τόννους κατὰ μῆνα, τῆς καταναλώσεως ἀνερχομένης μόνον εἰς 60 χιλιάδας τόννους.

Ἡ κατὰστάσις εἶναι ἀκόμη εὐνοϊκωτέρα διὰ τὸν ψευδάργυρον. Γεγονὸς ἐξαιρετικόν: ἡ πτώσις τῶν τιμῶν τοῦ ψευδαργύρου ἦτο τόσον μεγάλη ὥστε τὸ 1931 ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρότερα τῆς καταναλώσεως. Καὶ αἱ τελευταῖαι ἀποφάσεις τοῦ καριτέλ τοῦ ψευδαργύρου προβλέπουν νέαν ἐλάττωσιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κασίτερον, ἡ ἀνατίμησις αὐτοῦ δὲν ἐξηγεῖται παρὰ ἀπὸ τὸ γεγονός διὰ προσελθῆν ἀπὸ τὴν ἀνατίμησιν τῶν ἄλλων μετάλλων. Τὰ διαρκῶς ἀδρανόμενα ἀποθέματα τοῦ κασίτερου ἀνέρχονται εἰς 60 χιλ. τόνους. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν μόλυβδον, ἡ σχέσις μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζήτησεως εἶναι ὀλιγώτερον δυσμενῆς, ἀλλ' ἀποθέματα 300 χιλ. τόνων ἐν συνδυασμῷ μετὰ μίαν ἐλαττωμένην κατανάλωσιν ἀνησυχῶν τὴν ἀγοράν.

Δυσμενῆς ἐπίσης εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἀλουμινίου καὶ ἀδικαιολόγητος ἡ ὕψωσις τοῦ ἀργύρου, ἐπελθοῦσα φαίνεται ὡς συνέπεια τῶν συζητήσεων περὶ διμεταταλισμοῦ, στεγνυμένων, ἐν τοῖς τοῖς, πάσης σοβαρᾶς βάσεως.

Ὁ βάμβαξ ἐξελίσσεται εὐνοϊκῶς εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας κατὰ τοὺς ἐπισήμους ὑπολογισμοὺς ἡ συγκομιδὴ θὰ φθάσῃ τὰ 2)3 μόνον τῆς ἐσοδείας τῶν ὁμαλῶν ἐτῶν, χάρις εἰς τὴν μεγάλην ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς. Ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα μέγала ἀποθέματα δὲν ἐπιτρέπουν νὰ ὑπολογίζωμεν ἐπὶ σοβαρᾶς ἐξυγιάνσεως τῆς ἀγορᾶς.

Ἡ τιμὴ τοῦ καουτσούκ, ὑψώθη κα-

τὰ τὸ 1)3 περίπου, κυρίως λόγῳ Ἀμερικανικῶν ἀγορῶν. Ἡ παραγωγὴ αὐτοῦ ἐχει ἐλαττωθῇ σημαντικῶς. Τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα, συγκεκριμένως ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡλαττώθησαν κατὰ τὸ 1)4 καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἐκ τῆς μεσημβριονῆς Ἀσίας ἔχουν ἐλάττωσιν αἰσθητῶς. Πάντα ταῦτα εἶναι εὐνοϊκοὶ παράγοντες διὰ τὴν ἐξυγιάνωσιν τῆς ἀγορᾶς.

Αἱ τιμαὶ τοῦ πετρελαίου ὑψώθησαν ἐλάττωσιν διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἡ ἡμερησίᾳ παραγωγὴ εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἔχει κατέλθει τώρα εἰς 2,1 ἑκατομμυρίων βαρελίων, ἐνταὶ 2,5 ἑκατομμύρια βαρελίων κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ 1931.

Διαπιστοῦνται ἐπίσης μίαν βελτίωσιν εἰς τὴν ἀγοράν τῆς λακκάρεως ὀφειλομένη κυρίως εἰς τὴν ἰσχυρὴν ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς, πρὸ πάντων ἐν Ἑυρώπῃ, διὸν τὰ ἀποθέματα ἡλαττώθησαν κατὰ τὸ 1)10. Ἄλλοι οἱ περιορισμοὶ τῆς παραγωγῆς εἰς τὴν Κοίβαν καὶ τὴν Ἰάβαν δὲν ἀνταποκρίνονται ἀκόμη εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας.

Αἱ κακαὶ, τέλος, ἐσοδεῖαι σιτηρῶν εἰς τὰ Βαλκάνια, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν, καὶ ἀκόμη εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, μολοντοὶ δὲν ἐξηφάνισαν οὔτε ἡλάττωσαν σοβαρῶς τὰ ὑπάρχοντα τερόστια Ἀμερικανικὰ ἀποθέματα, δικαιολογῶν ἐν τοσούτῳ τὴν στάσιν τῶν ἀγορῶν τοῦ

αἰτός. Ὅπως προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνοπτικῆς ἀναλύσεως, αἱ σχέσεις τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως σπανίως δικαιολογοῦν κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν. Δυνάμεθα νὰ θεωρώμεν αὐτὴν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων: ὡς ὠθησιν τῆς κερδοσκοπίας, ὡς ψηλαφήσεις τῶν πρωτοπόρων μῆς βραδείας προόδου πρὸς μίαν νέαν ἐποχὴν εὐημερίας. Δεδομένης τῆς γενικῆς καταστάσεως μίαν ὑπερβολικὴν αἰσιοδοξίαν εἶνε, πάντως, ἐξ ἴσου ἄποπος ὅσον καὶ μίαν παραγνώρισιν τῶν ζωντανῶν δυνάμεων τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας. «Deutsche Wirtschaftszeitung»

Η ΕΞΥΓΙΑΝΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΠΑΝΤΑΣ

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας μετατροπῆς τοῦ Πολεμικοῦ Δανείου 5 ο)ο, τὴν προσοχὴν τῆς Διεθνούς Κοινῆς Γνώμης συγκεντρώνει κατ' αὐτὰς ἡ μετατροπὴ τῆς Γαλλικῆς: ῥάνας, περὶ ἧς κατετέθη σχετικὸν νομοσχέδιον εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν.

Ἡ ἐπιχειρουμένη μετατροπὴ τῆς Γαλλικῆς ῥάνας ἀποτελεῖ—μετὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ Πολεμικοῦ Δανείου—ἐν ἀκόμῃ μέγα βήμα πρὸς τὴν παγκόσμιον ἀνάρρυσιν. Ἡ σημασία ταύτης διὰ τὴν γενικὴν κατάστασιν δ' ἀναπτυχθῇ εὐρύτερον κατωτέρω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖ, μόνον νὰ λεχθῇ δι' ἡ μετατροπὴ τῶν Γαλλικῶν κρατικῶν δανείων θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μεγαλειτέραν εὐθύναν τοῦ χρηματός, ἥτις εἶναι εἰς ἐκ τῶν πρωταρχικῶν ὁρῶν διὰ τὸν τεματισμὸν τῆς παγκοσμίου κρίσεως.

Ἡ πραγματοποιηθεῖς σήμερον τῆς μετατροπῆς τῶν Γαλλικῶν δανείων εἶναι καὶ αὕτη εἰς ἀκόμῃ κατὰ οὐδ' ἐπιφύμῳ Ἀποσβεστικῷ Ταμείῳ (Caisse d'Amortissements). Ἀπὸ πωλῶν ἢ ἑνὸς ἢ πωλικῆς τοῦ Ταμείου τούτου ἔκτισε σι-θε-ρῶς καὶ μεθοδικῶς εἰς τὴν πραγματοποίησιν μετατροπῶν. Πᾶρ ἀπὸ τοῦ 1929 ἐγινον ἀγοραὶ κρατικῶν χρεογράφων εἰς μεγάλην κλίμακα. Κατὰ τὸ 1929 ἦν ῥά στήσαν χρεώγραφα ὀνομαστικῇ: ἀξίας 5 1)2 ἑκατομμυρίων φράγκων καὶ κατὰ τὸ 1930 4 ἑκατομμυρίων.

Ἐπὶ πλέον τὸ Ἀυτόνομον Ἀποσβεστικὸν Ταμεῖον ἔχει συγκεντρῶσει κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ρευστὰ κεφάλαια 8-10 ἑκατομμυρίων φράγκων διὰ τὸς μακροπρόθεσμοις τοποθετήσεως. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἡ παρὰ Κρατικῶν χρεωγράφων ἀποδιδόντων τόκον 6 ο)ο ἀποτελεῖ εὐπρόδιον ἀντιβλητὸν διὰ τὴν ἀποτέλεσματικὴν ἀνεβλήθη, ἐκρημοποίησιν τοῦ ἡμῶν τοῦ

ποσοῦ τούτου δι' ἄλλ' υς σκοπούς. Πάντως τὸ Ἀυτόνομον Ἀποσβεστικὸν Ταμεῖον ἔχει σήμερον εἰς τὴν διάθεσιν του ἄνω τῶν 4 ἑκατομμυρίων φράγκων, τὰ ὅποια θὰ διαθῇ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρουμένης σήμερον μετατροπῆς.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς Γαλλικῆς μετατροπῆς προεξοφλεῖται ὡς: βεβ.ι.ι, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ παρομοίου Ἀγγλικοῦ ἐγχειρήματος. Ἄλλως: τε καὶ αἱ τεχνικαὶ συνθήκαι εἶναι σήμερον εὐνοϊκαὶ πρὸς τοῦτο.

Τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν δανείων τὰ ὅποια πρόκειται νὰ μετατροπῶν ὑπερβαίνει τὰ 85 ἑκατομμύρια Γαλλικὰ φράγκα, ἡ ἐκ τῆς μετατροπῆς δὲ οἰκονομία ὑπολογίζεται διὰ τὸ ἀνέστη εἰς 1300 περίπου ἑκατομμύρια διὰ τὸ Γαλλικὸν δημόσιον καὶ εἰς 600 ἑκατομμύρια δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἀυτόνομον Ἀποσβεστικὸν ταμεῖον, τὸ ὅποion βαρύνεται σήμερον μετὰ τὴν ἐπιρροεσίαν ἀρκετῶν ἐκ τῶν μετατροπῶν δανείων.

Ὅπως εἴπομεν ἀνωτέρω, ἡ μετατροπὴ τῶν Γαλλικῶν δανείων παρ' οὐσίξει γενικώτερον ἐνδιαφέρον καὶ τοῦτο διὰ τὴν παρόμοιαν ἐγχειρήματα δὲν ἀφορῶν μόνον τοὺς οἰκίους πρὸς ὑπολογισμοὺς, ἀλλ' ἐπιδρῶν σ' βραδὺς καὶ ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως.

Πᾶσι μετατροπῇ Κρατικοῦ δανείου συνεπάγεται ὕψωσις τῆς πίστεως τοῦ Κράτους. Ἡ πίστις ὅμως τοῦ Κράτους—ἐν ἄλλαις λέξεσι οἱ τόκοι τῶν δανείων του—ῥυθμίζει μοιραίως τὸ ἐνίκιον τοῦ χρηματός διὰ τὸς μακροπρόθεσμοις τοποθετήσεως. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἡ παρὰ Κρατικῶν χρεωγράφων ἀποδιδόντων τόκον 6 ο)ο ἀποτελεῖ εὐπρόδιον ἀντιβλητὸν διὰ τὴν ἀποτέλεσματικὴν ἀνεβλήθη, ἐκρημοποίησιν τοῦ ἡμῶν τοῦ

μειώσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τόκων. Μόνον τὰ κυκλοφοροῦντα κεφάλαια, τὰ μὴ δυνάμενα ἢ μὴ θέλοντα νὰ ἀνικητοποιηθῶν, προσφέρονται μετὰ μικρότερον τόκον, ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τοῦ τόκου παραμένει ὑψηλόν.

Εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἡ κρατικὴ πίστις ἐπιτελεῖται τοῦτο, εἰς ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀπὸ τινος νὰ ἐλαττωθῇ ὁσον τὸ δυνατόν περισοτέρως ἡ ἀπόστασις τοῦ τόκου μεταξὺ τῶν μακροπρόθεσμων καὶ βραχυπρόθεσμων τοποθετήσεων. Ἡ φροντίς αὕτη ὑπῆρξε εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων λόγων, οἱ ὅποιοι ἐπεισαν τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς τὴν μετατροπὴν τοῦ πολεμικοῦ δανείου 5 ο)ο εἰς μέγα δάνειον πρὸς 3 1)2 ο)ο. Ὡς γνωστὸν τὸ ἐγχείρημα τοῦτο ἐστέφθη ὑπὸ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας, ἐν δὲ ἐκ τῶν μεγάλων του ἀποτελεσμάτων εἶναι διὰ ἔπεισε τὸ ἐπίπεδον τῶν τόκων. Ἐν Ἀγγλίᾳ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιγένηται εἰς τὴν βιομηχανίαν νὰ δανείζεται ὑπὸ καλλιτέρας συνθήκας καὶ νὰ ἐλαττώσῃ οὕτως εἰς σημαντικὰς ἀναλογίας τὸ κόστος τῶν προϊόντων της.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ αἱ μετατροπαὶ κρατικῶν δανείων ἐπιτρέπουν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ δανείζωνται μετὰ χαμηλότερον τόκον, διευκολύνουν ἐπὶ πλέον καὶ τὰς ἐκδόσεις δανείων ὑπὸ διαφόρων δοξασιῶν δημοσίου δικαίου—ἐκτὸς τοῦ κράτους—τὰ πρὸς τοὺς ὀπλίους δάνεια προσέχρουν εἰς τὴν ὁρᾶν εἰς δυσχερέας ἀπορροεῖς ἐκ τῶν ὑψηλῶν κρατικῶν τόκων.

Πάντα τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, προστιθέμενα εἰς τὰ καθαρὰ δημοσιονομικὰ, προσδίδουν εἰς τὰς μετατροπὰς σοβαρὰν σημασίαν, συντελοῦν δὲ εἰς τὸ νὰ ἐπιδρῶν αὐταὶ μεγάλως ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΝΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΣΤΡΕ-ΖΑΣ.—Εἰς τὴν Σ. μέξαν ἐξακολουθεῖ ἀκόμῃ τὰς ἐργασίας της: ἡ συνειδητοῦσα διέσκεψις πρὸς ἐξέτασιν τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς Κεντρικῆς καὶ Νοτιοανατολικῆς Ἑυρώπης. Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν μέχρι τοῦδε

ληφθεισῶν ἀποφάσεων εἶναι διὰ πλείονη τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ νὰ δοθῶν νέα δάνεια εἰς τὰ πάσχοντα κράτη τῆς Κεντρικῆς καὶ Νοτιοανατολικῆς Ἑυρώπης. Ἀγνωρίσθη μόνον ἡ ἀνάγκη δ-πως κατεβληθῇ προσπάθεια ἀνατιμή-

σεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῶν χωρῶν τούτων. Πλείεστα σχέδια ἐπρό-τάνησαν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν, δια-φορετικὰ πρὸς ἄλληλα. Ἐξετέθη οὕτω ἐν σχέδιον Ἰταλικόν, διάφορον τοῦ Γαλλικοῦ, ἐν σχέδιον Γερμανικόν προ-σπαθὸν νὰ συμβιβασθῇ τὰ ἀνωτέρω

δύο, εν σχέδιον Γαλλικόν το οποίον έχει λάβει δ' ε' δυνάμει του και τας Γερμανικὰς ἀποφάσεις κ.λ.π.

Πάντες ἀνεγνωρίσθη, εις την διάσκεψιν της Στρέζας, η' ανάγκη της συνείσεως ενός κοινού Τιμείου, με' ωρισμένους πόρους το οποίον θα εργαζομένη αποκλειστικώς δια την ανατίμησιν των γεωργικών προϊόντων των πασσαυδών χωρών, και δια την νομιματικήν των εισαγομένων. Δια την ίδρυσιν το Τιμείου τούτου είχαν προκληθή δυσχερείαι λόγω της άνηγείας, κυρίως της Αγγλίας, όπως συνάμα η' ελπίσως το Τιμείο τουτο. Τελικώς όμως και η' Αγγλία ήρθε τας άντιρρήσεις της, ούτω δέ η' Έγξυσις του Τιμείου φαίνεται άποφασισμένη.

Η' δια κεντρίας της Στρέζας μελετή έπίσης την συνυπολόγησιν διαφόρων συμβάσεων έχουσών ως σκοπόν να διευκολύνουν δι' ενός καθιερωέντος προτιμήσεως την διάθεσιν των γεωργικών προϊόντων των χωρών της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης.

ΤΑ ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.—Τό Γερμανικόν ύπουργικόν συμβούλιον συνέταξε κατ'επινυνομένην τον Σχέδιον το κείμενον των σχετικών με τα οικονομικά μέτρα διατάξεων, αί όποια άνηγ έλθουσιν ή ή υπό το πρωθυπουργόν και έπρόκειτο να δημοσιευθών την προπαρελθούσαν Δευτέραν. Αί διατά-

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΑΝΑΤΙΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Η κίνησις των τιμών των διαφόρων άξιών εις τα διεθνή χρηματιστηριακά κέντρα παρακολουθείται πάντοτε με ιδιαίτεράν προσοχήν εις όλον τον κόσμον, δεδομένου ότι πάντες προσπαθούν εις την κίνησιν αυτήν ν' αναγνωρίσουν την άποφασιστικήν, στροφήν της παγκοσμίου οικονομίας προς την έξοδον εκ της παγκοσμίου κρίσεως.

Τήν μεγαλειτέραν προσοχήν συγκεντρώνει το Χρηματιστήριον της Νέας Υόρκης, όπου και ήρχισε το πρώτον ή ανατιμητική κίνησις των άξιών από έβδομάδων, και εξακολουθεί να είναι ζωηρότερα από τα άλλα χρηματιστηριακά κέντρα.

Είς το χρηματιστήριον της Νέας Υόρκης αί έργασίαι έσημαίνουσιν κατ' την παρελθούσαν έβδομάδα ρεκόρ ζωνρότητος. Τήν δευτέραν ήμέραν της έβδομάδος έγένετο το πράξις επί 4.200.000 τίτλων. Τήν επομένην δ' άριθμός των διαπραγματευθέντων τίτλων ηδύθη εις 4.400.000. Καί κατ' την ήμέραν αυτήν ή τάσις προς τα άνω εξακολουθήσε, επεκταθείσα επί του συνόλου σχεδόν των άξιών.

Η κίνησις της χρηματιοοράς εξηκολούθησε με τον αυτόν ρυθμόν, και κατ' τάς υπολοίπους ήμέρας ή συνεδρίασις δέ της προτελευταίας ήμέρας της έβδομάδος υπήρξε ή ζωηρότερα όλου του έτους: οί διαπραγματευθέντες τίτλοι άνήλθον εις 5.122 εκατομμύρια. Τήν ήμέραν όμως αυτήν επήλθε χαλάρωσις εις

ξεις αί σχετικαί με την έκδοσιν άποδοτικών, φάρων θα τεθούν εν ισχύ από της 1ης Οκτωβρίου, αί δέ δικάζεις αί σχετικαί με τας συμβάσεις έργασιών και τας έργασιών ήμιορμισθικά από της 15ης Σεπτεμβρίου. Όσον άφορξ την καθορισμένην τοις ποσοστών εισαγωγής γεωργικών προϊόντων δ' προθυπουγής επ' ό δίκαιε εις τον κ. Hugenberg, ότι ή κυβένησις άπεφάσισε κατ' άρχήν την περιουσίαν της εισαγωγής δια το καθορισμού ποσοστών εν ή μετρώ αί έμπορικαί συμβάσεις ήθελον επετρέψη τοις. Εξ άλλου προτίθεται να προδύ εις την υπό μισθόν άποδοτικόν άπόδοσιν των 40% επί το έγγείου φόρου άντί το κατ' άρχήν προδληθέντος 25%.

Κατ' άσφαλείς πληροφορίας, το ποσοστόν της εισαγωγής των διαφόρων προϊόντων, μετξύ των οποίων ή ζάχαρις, ώρισθη εις 10% επί των εισαγωγών του 1931 δια τα λαχανικά, άμην, φυλάειν, κτήνη και κρέατα και εις 20—40% δια τας καρπούς, τυρόν και πτηνά.

Τά έμπορικά επιμελητήρια των διαφόρων πολιτειών άπηθύναν τηλεγραφικήν, διαμαρτυρίαν, έπιστώντα την ποσοτήν της κυβερνήσεως επί των δυσμενών άποτελεσμάτων τα όποια θα είχαν δια τήν γερμανικήν εξαγωγήν τα προτεινόμενα μέτρα.

Εν εκ των κυριωτέρων μέρων, διαπερ ή κυβένησις συμπεριέλαβεν εις το νομοθετικόν διαταγμα, είναι ή διάθεσις ποσού

600 και πλέον εκατομμυρίων δια την τόνωσιν της έθνικής οικονομίας της χώρας. Επί τη εύκαιρία ταύτη ή κυβένησις διατήρησε εκ νέου την δριττικήν άπόφασιν δια: άπορύγη πάλιν, ότι θα ήδύνατο να θέσθ εν κινήσιν την σταθερότητα του έθνικού νομισματος, το ήξει δέ ότι εν εκ των κυριωτέρων μελημάτων της θα είναι ή επιδίωξις της μειώσεως των τόκων.

Σχετικώς με τα νέα οικονομικά μέτρα, δ' ύπουργός της Έθνικής Οικονομίας έδέχθη τοις άναπροσώπους του χονδρεού και έξωτερεού έμπορίου, οτινες του επανέλαβον τοις σοδορούς φόρους των δυν άφορξ το μελετώμενον συστημα καθορισμού ποσοστών εισαγωγής. Οί ένδοξερόμενοι μάλιστα άνέπερον σειράν παραδειγμάτων δια τών οποίων έπεζητήσαν να άποδείξουν ότι ή έφαρμογή του εν λόγω συστήματος όχι μόνον δέ, θα είχαν ως άποτέλεσμα την άναφορμίνην βελτίωσιν, αλλά κα' θα έθελον εν κινήσιν τας έμπορικας σχέσεις αλτίνες άνετύχησαν μετά τήν άπομονήν και δια τούτων θυσιών κατ' τάς τελευταίας δεκατηριάδας.

Εξ άλλου δ' ύπουργός της Έθνικής Οικονομίας έδέχθη τας άποπροσώπους των έργατικών συνδικάτων αλτίνες διαμαρτυρήσαν επίσης κατ' τών κ.βερνητικών μέτρων, τα όποια χαρακτηρίζουν ως άντικοινωνικά.

Η πλειονότης του γερμανικού τύπου άκράδεται δυσμενώς δια τα νέα οικονομικά μέτρα.

έγγεγραμμένων εις το Stock Exchange, έχει σήμεραν άνακτιοθή.

Περί της βελτιώσεως ταύτης των άξιών λαμβάνει τις ιδέαν από τοις δημοσιευμένους στατιστικούς αριθμούς: ούτω δ' τιμαρίθμος των σιδηροδρομικών άξιών άνήλθε κατ' την έβδομάδα ταύτην εις 38,35 έναντι 21,35 την πρώτην Αυγούστου και 13,22 την 8ην Ιουλίου. Επίσης δ' έδείκται των βιομηχανικών άξιών άνήλθε κατ' την παρελθούσαν έβδομάδα εις 77,49 έναντι 5,94 και 41,22. Τίλος δ' τιμαρίθμος των Utilities άήλθεν εις 37,71 άντι 22,81 και 16,33.

Εν σχέσει με το χρηματιστήριον της Νέας Υόρκης, εξιοσημείων είναι ότι ο κύκλος της άγοράς εύρυνεται καθ' έκστην, ως προκύπτει εκ τοις γεγονότος ότι άριθμός των εις μίαν συνεδρίασιν διαπραγματευομένων τίτλων άνήλθεν από 4 εκατομμύρια κατ' τα προηγούμενα ή έώρα, κατ' την έβδομάδα ταύτην εις 5.400.000, άριθμόν ούσις άπτελει ρεκόρ του έτους τούτου. Ας σημειωθή ότι περί τα τέλη του Ιουλίου δ' αριθμός των διαπραγματευομένων τίτλων εις το Χρηματιστήριον της Νέας Υόρκης έκυμάνετο περί το 3 εκατομμύριον μόνον.

Ετερον γεγονός το όποτον αξίζει να τονισθή είναι ότι ή ζωηρά αυτη κίνησις εις το χρηματιστήριον της Νέας Υόρκης

αφαιλεται, ως προκύπτει από διαφόρους ένδείξεις, εις την εύρείαν συμμετοχήν του κοινού εις χρηματιστηριακά πράξις και όχι εις την κερδοσκοπίαν. Τούτο άποδεικνύεται εκ τοις γεγονότος ότι α' προκαταβολή προς τοις χρηματιστάς την 7 Σεπτεμβρίου άνήρχοντο εις 371 εκατομμ. δολλάρια άντι 315 εκατομμ. δολλάρων, κατ' την παρελθούσαν έβδομάδα, και 331 εκατομμ. δολλάρων την 27 Ιουλίου. Βτα έσημειώθη το κατώτατον όριον προκαταβολών όλων τοις έτους. Πρδ ένός έτους αί προκαταβολαί αλτίνες υπερέβαινον το εν διεκατομμύριον δολλάρων και κατ' το 1929 είχε φθάσει τα 7 διεκατομμύρια δολλάρια.

Όσον άφορξ τα άλλα χρηματιστήρια,

δύνανται να λαχθή ότι όλη γενική ή Εύρωπαϊκή χρηματιοορά έτηρείσθη ενόσω ως εκ τοις χρηματιστηρίων της Νέας Υόρκης.

Σημειωτέως εις το χρηματιστήριον του Λονδίνου κατ' την παρελθούσαν έβδομάδα ή κυριαρχούσα τάσις ήτο άνατιμητική.

Τό χρηματιστήριον των Παρισίων έδειξε έπίσης καθ' όλην την έβδομάδα σχετικώς άντιστοχίαν. Η Γαλλική χρηματιοορά εξακολουθήσε και κατ' την έβδομάδα αυτήν να συντονίζη πιστώς την στάσιν της με την στάσιν του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης. Δια τών λόγων αυτών και ή τελευταία χαλάρωσις του Χρη-

ματιστηρίου της Νέας Υόρκης συνεπέξ της πτώσεως της τιμής του βιμβρικού έλαιου, ως συνέπειαν έπείχεσιν εκόσμησιν και εις το χρηματιστήριον των Παρισίων.

Τό χρηματιστήριον του Βερολίνου είχεν ήδη επηρεασθή ενόσω α' τοις άνακοινωθέντες οικονομικά σχέδια της Κυβερνήσεως. Συνεπεία των σχεδίων τούτων εις διάστημα μιάς έβδομάδος δ' κατ' μέσον όριον δείκται: τόν τιμόν των άξιών ηδύθη από 53 εις 56,67. Η άνατιμητική αυτη κίνησις άνεκότη λόγω των τελευταίων μιλιταριστικών εκδηλώσεων. Η χαλάρωσις όμως αυτη φαίνεται ότι θα είναι προσωρινή και το άπολεσθέν έδαφος θα άνακτηθή συνόμως.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Εκ των πρώτων θεμελιωδών άρχών της επιστημονικής όργανώσεως της έργασίας είναι ή επιλογή και ή είδικευσις των έργαζομένων.

Κατ' τάς παλαιάς μεθόδους διευθύνσεως ή έπιτυχία συνίστατο αποκλειστικώς εις την τέχνην της άποκομίσσεως όλης της πρωτοδουλίας των έργατών, σπανίως δέ επετιόγγανεν αυτη. Κατ' την έπιστημονικήν μεθόδον η πρωτοδουλία των έργαζομένων επιυγχάνεται υπό άπόλυτον δημοκρατίαν και εις πολύ μεγαλύτερον βαθμόν. Παραλλήλως εν τούτοις προς την προσπάθειαν του έργάτου δημιουργούνται και καθήκοντα της διευθύνσεως, τα όποια ήσαν σχεδόν άγνωστα πρότερον. Εν των σπουδαιωτέρων τούτων καθήκόντων συνίσταται εις την επιστημονικήν επιλογήν, τη εκπαιδευσιν και την είδικευσιν των έργαζομένων, άντι να άφένται ούτοι ως άλλοτε άκαθοδήγητοι εις την έκλογήν της τέχνης των. Καλύτερα άποδοσις από τω πώλως ποιότητος και ποσότητος, εν τω συνόλω της έργασίας, προϋποβάται μεθοδικήν επιλογήν του προσωπικού.

Δυστυχώς εις τας πλείστας εισέτι των περιστασιών, ή έκλογή των έργατών και υπαλλήλων ένεργείται επί τη βάσει άπλων πιστοποιητών έργασίας ή προσωπικών έντυπωσεων τας όποιας δημιουργεί έπιδητική ή ένεργεια εκ της έμφανίσεως και όλης των όψης, πλην των περιστάσεων καθ' ό την έκλογήν άποφασίζουσι δεσμί συγγενείας, συστάσεις φιλικαι, προσωπικαι προτιμήσεις κ.λ. α' όκαι, προσωπικαι προτιμήσεις κατακρίτεαι.

Είς άλλας, καλύερον όργανωμένας έπιχειρήσεις, ή έκλογή ένεργείται κατωμεθοδικωτέρον. Αδεται μεγαλυτέρα ποσότης εις το πρόσωπον του άρχιτεχνίτου, όστις θα ένεργήσιν την πρόσληψιν των έργατων. Τό έργατικόν και έμπορικόν προσωπικόν, πρό της πρόσληψεως, ύφίσταται σχετικήν τινα δοκιμασίαν κατ' το διάστημα της όποιας, διαφάνεται ή έκάντης και τα προτόνια των νεοσυλλέκτων. Προμεινόν περί πρόσληψεως δοκιμών, άποφασίζουσι περί προσωπικών σχολών π.χ. προσωπικόν ραφίων, λογιστών κ.λ. ή έκλογή έπαφίσται εις την Διεύθυνσιν ή Σχολήν, τοιούτων τρόπων δέ άπαλάσσεται ή διότις της έπιχειρήσεως του δυσκόλου συνήθως έργου, της έκλογής χαρακτηρισ-

μορφώσεως, έκάντης κ.λ., ένφ άντιθέτως ή διεύθυνσις και οί κατήγηται της σχολής, οτινες παρακολουθήσαν αλτούς επί τριετιαν ή τετραετιαν, έχουσιν ή ή μορφώσει γνήσην περί ενός έκάστου εξ αυτών, είναι δέ συνήως εις θέσιν να υποδείξουν τοις άκατέροους. Δια την έκλογήν δοκιμών πωλητών υπαλλήλων, ήτις είναι δυσχερέστερα διδοται ιδιαίτερα προσοχή εις την έμφάνισιν του όψις, ήτις πάλιν σπουδαιώτατον ρόλον εις την έργασίαν της πωλήσεως, εις την έκάντης αυτου να προσελύη το ένδιαφέρον των άλλων, ως έπίσης εις την καλήν γενικήν μόρφωσιν και ψήμην αυτου κ.λ. κ.λ.

Η επιστημονική εν τούτοις επιλογή των έργατών και υπαλλήλων είναι συχνά άναπόφευκτος, δια τη επιστημονικήν όργάνωσιν της έργασίας. Ο Taylor, εις το άπλον παράδειγμα της φορτώσεως όγκων χυτοσίδηρου, άποδείξει μεγίστην σημασίαν εις την έκλογήν του τύπου του έργάτου, όστις δια της νέας μεθόδου μετέφερε καθ' έκάστην, εις μικράν τινα άπόστασιν, άνευ διατήρησε να 6 δίκαια, ήτις ή πρωτεύουσα ιδιότης δια την ταχέαν εξέλεξιν των σφαιριδίων ήτο, έλάχιστος χρόνος άντιδράσεως (άσθενής προσωπική έξίσωσις). Ενηργήθη σχετική έξέτασις των έργατριών εκ των όποιων εξέλεγσαν 35, ως συγκεντρώνουσαι εις μεγαλύτερον βαθμόν την ιδιότητα ταύτην, α' δέ όπλοισιν έτοπία ή ήσαν εις άλλας έργασίας. Τό άποτέλεσμα της επιλογής ταύτης υπήρξεν, ότι α' 35 έργατρίαι εξέτελουν την αυτήν έργασίαν των 120 γυναικών (30αί έργάζοντο προηγούμενος) περιορισθέντων των σφαλιμάτων κατ' 65% ο. Τοις επετέρεψε τον διπλασιασμόν των άποδοχών των, την ελάττωσιν του χρόνου έργασίας από 10.12 εις 8.12 ώρας καθ' έκάστην και τον σημαντικόν όπ. 66% μόνον του κόστους.

Τόσον τα έργατήρια έφαρμοσμένης φυολογίας των Αμερικανικών πανεπιστημίων, όσον και είδικαι εύρωτατοι επιστήμητες, ήσχολήθησαν επίσης με το ζήτημα της επιστημονικής επιλογής του προσωπικού, όπερ ούν τω χρόνω καταλαμβάνει ίδια ουσαν θέσιν εις την βιομηχανίαν. Α' σχετικαί έργασίαι άποδίδουν εις τον άκριδη καθορισμόν, των φυσικών και πνευματικών ιδιοτήτων, των άπαιτούμένων δια την τελεωτέραν εξίσωσιν άριστων έπαγγελματιος, των έπαγγελματιών εις τα όποια

είναι ταχίστη και άμεσος, είναι άσθενούς προσωπικής εξίσωσεως, ένφ άντιθέτως έταν ή έντύπωσις και ή άντίστοιχος ένεργεια είναι βραδυτέρα. Έχουσι προσωπικήν εξίσωσιν, ισχυράν. Αντι της όράσεως δύνανται να επηρεασθή ή άκμή, ή άψη κ.λ. και να υπολογισθή δια καταλήλως, μελέδον ή προσωπική εξίσωσις εν σχέσει με τας διαφόρους αλθόσεις.

Ως παράδειγμα βιομηχανική έφαρμογής άναφέρεται το εξής. Επρόκειτο περί εξέλεξεως της ποιότητος σφαιριδίων ποδηλάτων, ένεργουμένης υπό 120 νέων γυναικών. Ο έργασία εξετέλετο υπό έντατικόν φωτισμόν και μετά μεγάλην προσοχής κατ' τον εξέξιν τριών:

Εισοποθέτουσιν επί του άντιθέτου μέρους της παλάμης της άριστεράς χειρός μίαν σειράν σφαιριδίων, τα όποια άφινον να πίπτουν, διερχόμενα δια το αύλακος του τηχηματ ζομέου μεταξύ δύο δακτύλων, έφ δια της δεξιός χειρός απέσυρον τα έλαττωματικά σφαιριδια τη βολή α' ενός μαγνίτου. Ο S. Thompson δέν ήργησε να 6 δίκαια, ήτις ή πρωτεύουσα ιδιότης δια την ταχέαν εξέλεξιν των σφαιριδίων ήτο, έλάχιστος χρόνος άντιδράσεως (άσθενής προσωπική έξίσωσις). Ενηργήθη σχετική έξέτασις των έργατριών εκ των όποιων εξέλεγσαν 35, ως συγκεντρώνουσαι εις μεγαλύτερον βαθμόν την ιδιότητα ταύτην, α' δέ όπλοισιν έτοπία ή ήσαν εις άλλας έργασίας. Τό άποτέλεσμα της επιλογής ταύτης υπήρξεν, ότι α' 35 έργατρίαι εξέτελουν την αυτήν έργασίαν των 120 γυναικών (30αί έργάζοντο προηγούμενος) περιορισθέντων των σφαλιμάτων κατ' 65% ο. Τοις επετέρεψε τον διπλασιασμόν των άποδοχών των, την ελάττωσιν του χρόνου έργασίας από 10.12 εις 8.12 ώρας καθ' έκάστην και τον σημαντικόν όπ. 66% μόνον του κόστους.

Τόσον τα έργατήρια έφαρμοσμένης φυολογίας των Αμερικανικών πανεπιστημίων, όσον και είδικαι εύρωτατοι επιστήμητες, ήσχολήθησαν επίσης με το ζήτημα της επιστημονικής επιλογής του προσωπικού, όπερ ούν τω χρόνω καταλαμβάνει ίδια ουσαν θέσιν εις την βιομηχανίαν. Α' σχετικαί έργασίαι άποδίδουν εις τον άκριδη καθορισμόν, των φυσικών και πνευματικών ιδιοτήτων, των άπαιτούμένων δια την τελεωτέραν εξίσωσιν άριστων έπαγγελματιος, των έπαγγελματιών εις τα όποια

προσπαρμίζονται καλλίτερον τὰ ἰδιώματα ψυχολογικά χαρακτηριστικά ἐκαστοῦ ἀτόμου καὶ τῶν ἀποτελεσματικωτέρων μεθόδων ἐξετάσεως.

Ἐπὶ παραδείγματι, διὰ τὴν ἐπιμέτρησην τῆς προσοχῆς δίδεται εἰς τὸν δοκιμαζόμενον τεύχος ἢ φύλλον ἐφημερίδος, μετὰ τὴν ἐντολὴν νὰ ὑποσημειώσῃ εἰς τὰ φύλλα (5) τῆς σελίδος. Ἡ ἐναρξὶς καὶ περὶ αὐτοῦ γίνεται διὰ συνθήματος, τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς ἐξετάσεως ταύτης ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁρθῶν καὶ ἐσφαλμένων ὑποσημειώσεων ὡς καὶ τῶν σχετικῶν προσληψέων. Ἰδίαι εἰς τὰς κλίσεις περιδύνει τῆς ἐναρξέως καὶ ἀποπερατώσεως. Διὰ τὴν ἐπιμέτρησην τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς μνήμης, ἀναγινώσκονται εἰς τοὺς ὑποαὐτοῦ, 24 ζύγην γνωστῶν λέξεων, τῶν δύο λέξεων ἑκάστου ζεύγους σχετιζόμενων λογικῶς μεταξύ τῶν. Ἀπαγγέλλεται κατόπιν ἡ πρώτη μόνον λέξις ἐκαστοῦ ζεύγους οἱ δὲ δοκιμαζόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ γράψωσι τὴν ἄλλην. Οἱ εὐφρότεροι ἐξ αὐτῶν γράφουν καὶ τὰς 24 δευτέρας λέξεις τῆς δλης σειρᾶς.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν παραδείγματα ἀπλῶν μεθόδων ἐξετάσεως γενικῶν τινῶν ἰδιοτήτων, ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις πολλὰ ἐπαγγέλματα, π. χ. τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, τοῦ πλοίαρχου, τοῦ ἀεροπύρου κλπ., τὰ ὁποῖα ὡς ἐν τῇ φύσει αὐτῶν, ἀπαιτοῦσιν εἰδικὰς ἰδιοτήτας ψυχολογικὰς καὶ εἰδικὰς μεθόδους ἐπιλογῆς.

Ὁ Lohy, ἡγευμένη γενικώτερον εἰς τὰς ζητήματα τῆς μνήμης ἐργασίας καὶ τῆς κωπώσεως, τῆς αὐτεμάτου ἐνεργείας, τοῦ χρόνου ἀντιδράσεως, τῆς συγχευμένης προσοχῆς, τῆς ἐκ μνήσεως τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ἀποστεισεως διὰ τοῦς ὁδῶν δχημάτων, καθὼς καὶ εἰς τὰς μεθόδους ἐξετάσεως καὶ ἐπιλογῆς τῶν ἐργαζομένων καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τῆς γενικεύσεως αὐτῶν.

Ὁ Münsterberg, ἀναφορικῶς μετὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, πλοίαρχων κλπ. διετύπωνεν εἰδικὰς τιμωθόδους, αἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν ἐξασκίωσιν τῶν ψυχολογικῶν ἰδιοτήτων πρὸς προληψὶν δυστυχημάτων κ.λ., ἀφ' οὗ προηγουμένως καθώρισε τὴν κυριαρχοῦσαν ἐν ἑκάστον τῶν ἐπαγγελλομένων τούτων ψυχολογικὴν ἰδιότητα. Ἐπὶ παραδείγματι διὰ τὴν ὁδηγὸν τροχιοδρόμου δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐξέτασις τοῦ χρόνου ἀντιδράσεως εἰς ὁπτικὴν ἐντύπωσιν ἢ κυριαρχοῦσα ἰδιότης εἶναι πολὺπλοκος προσοχὴ ἐπὶ πληθώρας κινήσεων (ἀμαζών, αὐτοκινήτων κλπ.), ἀτινα διέρχονται μετὰ ταχύτητες ἐντὸς ὁρισμένης ἀκτίνας, ἀντιθέτως καὶ ὁρίζονται τῆς θέσεως τοῦ ὁδηγοῦ. Ἡ ἰδιότης αὕτη ἐξικριβδαται καὶ ὑπολογίζεται δι' εἰδικῆς μεθόδου.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω καταδεικνύουν ἐπαρκῶς τὴν ἀντικίνη τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιλογῆς τῶν ἐργαζομένων, ἀνάγκην τὴν ἵσταν ἢ βιομηχανικὴ ἐξέλιξις καὶ ὁργάνωσις καθιστᾶ ἀπολύτως ἐπιτακτικωτέραν. Γεννάται ἐν τούτοις τὸ εὐλογον ἐρώτημα: Ἡ ἐπιλογὴ αὕτη εἶναι κανονικῶς ἀπρόσκοπος; Οἱ ὀλιγώτερον καταλληλοὶ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχης τῶν, τοῦ ἥδη ἐπαγγελλομένου τῶν, εἶναι πάντοτε εὐχολον νὰ μετατοπίζονται εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα προσαρμολόμενον πρὸς τὰς ψυχολογικὰς αὐτῶν ἰδιοτήτας; Βεβαίως ὅχι, λαμβάνομεν ὅτι ὅταν τῆς ἡλικίας καὶ τῶν συ-

σχερεῶν τῆς ἐξοικειώσεως πρὸς νέαν τέχνην. Δυστυχῶς, τὸ κακὸν εἶχε τὴν εἴσαν τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν, ἥτις καὶ πρέπει νὰ προσβληθῇ.

Πράγματι, τὸ πλεῖστον τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀποτυχῶν ὅπως λέγει κυρίως εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ σταδίου ἐξαρτωμένη συνήθως ἐκ τῆς τύχης. Τὸ μεγάλον ἐρὼν ἀνίκημα εἰς βάρος εἰς νέου, εἶναι κατὰ τὸν Emerson, νὰ τὸ ἐπιτραπῇ ἡ ἐκμάθησις εἰς ἐπὶ ἐπαγγέματος, διὰ τὸ ἐπὶ ν, εἶναι οὗτος ἀκατάλληλος ψυχικῶς ἢ φυσικολογικῶς. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος εἶναι ὡς τὸ σπυδαῖον ἐρο-γεῖν τῆς ζωῆς ἐκάστου. Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκλογῆς προετοιμαζέται οὐ ἥθως ὑπερβῆν τὸ μέλλον, ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς καθ' ὅσον τραχύς, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τούτων στρατολογεῖται συνήθως τὰ ἀρχικὰ καὶ ἐπικίνδυνα στοιχεῖα τῆς κοινωνίας. Παράλληλως πρὸς τὰς εἰδικὰς ἀποτυχίας, ἔχουμε τὴν ἡμιεπιτυχίαν, ὅφειλ μέντας ἐπίσης εἰς τὴν κακὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὴν ἐκλογὴν ἀπορροῖς ἢ φιλοδοξία ἢ τὸ συμπέρον τῆς οἰκογενείας, σπανιώτερον δὲ λαθάρουσα ἢ περιδοχὴ κλίσεως.

Ἡ ἀγνοία τῶν γενέων, ἐμποδίζει τὴν καθορισμὸν τῆς κλίσεως καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ αὐτοῦ εἰς σταθερὰ καὶ ἀπ. τελεματικὴ ἢ φαινομενικὴ καὶ προσωρινή, μετὰ ματὰ ψυχικὴν ἰδιοτήτων, τὰ ὁποῖα συνεπ. γονται καὶ κινδύνους διὰ τὴν ἐπαγγέλματα. Συνήθετε οὖν, ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐπαφίεται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ὑποψηφίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι ὡς νὰ ζητοῦμεν τὸ ἀδύνατον, εἰς τὴν τοῦ παιδὸς ἢ τοῦ νεοῦ δὲν γνωρίζει τὸν ἑαυτοῦ, εἰς τὴν ἡλικίαν εἰς τὴν ὁποῖαν καλεῖται νὰ ἐκτελέσῃ. Ὡς ἐν τῇ ἰδιότητι εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν ψυχολογικὸν ἰδιότηας, αἵτινες ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ὁ Emerson συνοψίζει τὴν ἀσφαλτὴν προφυγὴν εἰς εἰδικὴν (specialiste en matière de vocation) ἀρμόδιον νὰ διακρίνῃ διὰ ψυχολογικῆς ἀνάλυσεως, τὴς αἰτίας καὶ τὰς κλίσεις καὶ τῶν νεαυτέρων εἰσὶν καὶ νὰ ὑποδείξῃ μετὰ βεβαιότητος σχεδὸν ἀλλανθᾶτον, τὸ εἶδος

τῆς ἐργασίας, τὸ ὁποῖον θὰ δύναιτο νὰ ἐξασκήσῃ οὗτος μετὰ τῶν μεγαλύτερων ἐλπίδων ἐπιτυχίας.

Ἡ ἐπαγγελματικὴ προμαθήτευσις (pre-apprentissage) διὰ τὴν ὁποῖαν ἡγευμένη οἱ Legrand, Kula, κ.λ.π. σ' ὁποῖα ἀκριβῶς τὸν προσδιορισμὸν τῆς κλίσεως, διὰ καταλλήλου προσανατολισμοῦ τοῦ υποψηφίου εἰς βιομηχανίαν, τέχνην, μεταλλοργικὰς, οἰκοδομικὰς, βιομηχανίας, τροφίμων κ.λ. Ἡ μέθοδος τοῦ Legrand ἀποκλίνει μᾶλλον εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν αἰσθητικῶν ὁρῶν καὶ συγκεκριμένων τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς χειρὸς. Καλλιερρεῖται τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀμφιδεξιότης, ἡ διαμόρφωσις τῆς προσοχῆς κ.λ. Ὁ Kula, ἀποδίδει κυρίως εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ἐργαλείων ὑπὸ τῶν μικρῶν ὑποψηφίων καὶ εἰς τὴν ἐνασχόλησιν αὐτῶν εἰς τὴν κατασκευὴν μικροκινημάτων. Τοιοῦτοτρόπως ἀναρτῶνται οὖν τῇ χροῖᾳ καὶ προσδιορίζεται αἱ ἐπικρατοῦσαι κλίσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποῶν δύναιτο νὰ ἐνεργηθῇ δριστερὴ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος, λαμβανόμενον ὡς ὅτι εἰς δλων τῶν ψυχολογικῶν ἐνδύξεων.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἐδρῶνται ἡδη ἀπὸ ἐτῶν δημοτικὰ ἰνστιτούτα ἐπαγγελματικῆς κλίσεως, μετὰ εἰδικῶς ἐπιθεωρητὰς εἰς ἑλὴν τὴν ἐπικράειαν. Ἡ ἐργασία συνίσταται εἰς τὴν ἐπιμέτρησην τῶν διανοητικῶν ἰδιοτήτων (ἀκουστικῆς καὶ ὁπτικῆς μνήμης), κλίσεως, αἰσθητικότητος, ἰσχύος, ὑποβολῆς) τῆς ἡθικῆς ἀντικίνησεως, τοῦ καλλιτεχνικοῦ συναισθήματος κλπ., ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν ἀπαιτούμεναις πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἰδιοτήτας εἰς τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα.

Γενικώτερον τοιοῦτοτρόπως τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς κλίσεως καὶ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ ἐπαγγέλματος, συμφώνως πρὸς τὰς ψυχολογικὰς ἰδιοτήτας τῶν νέων, θὰ ἐξέλαιπε οὖν τῇ γρῶν τὸ κακὸν, τὸ ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν ἀποτυχῶν καὶ ἡμιεπιτυχῶν, τὸ ὁποῖον συνεπύεται τὸν ἀσχημάτως εἰς χάρος τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῆς κοινωνίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 1932
Μ. ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ

Η 7^η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἀνοίγει τὰς πύλας τῆς τὴν 11—25 Σεπτεμβρίου ἐ. ε.

Καθῆκον παντὸς Βιομηχανίου, Βιοτέχνην καὶ παραγωγῶν τῶν Ἐπαγγελίων τυγνάνει ἡ ἀποστολὴ τῶν προϊόντων τῆς ἐργασίας του καὶ τῶν κόπων του εἰς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Νομοῦ του ἵνα ταῦτα ἐκτεθῶν εἰς Μεγάλην Πρωτεύουσαν τῆς Ἑθνικῆς Παραγωγῆς εἰς τὸ ὅπλον θὰ ἐμφανισθῶν τὰ δημοτὴ προϊόντα ὅλων τῶν Νομῶν τοῦ Κράτους.

Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξετάσῃ καὶ θὰ βορβεύσῃ διὰ Μεταλλίων καὶ χορηγιατικῶν ἐπιδόλων τὰ καλλίτερα ποιτικῶς προϊόντα καὶ τὰ ἄριστα ἐξ αὐτῶν ἀνακατασκευάσματα.

Ἐξ ἄλλων δὲ μόνον καθῆκον ἀλλὰ καὶ κυρίως συμφέρον παντὸς καταναλωτοῦ καὶ ἐν γένει παντὸς Ἑλλήνος εἶναι νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκθεσὶν Θεσσαλονίκης, διὸν θὰ εὖρη τὰ προϊόντα διὰ τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρεται, τόσον τὰ ἑλληνικὰ ὅσον τὰ ἐμφανισθῶν ἐν ἑλὴν αὐτῶν τῇ πληθύνει κατόπιν τοῦ περιορισμοῦ εἰσαγωγῶν, ὅσον καὶ τὰ ξένα ὧν ἡ εἰσαγωγὴ ἐπιτρέπεται.

Πληροφορίαι: Παρὰ τοῖς κ. κ. Νομάρχαις καὶ Ἀντιπροσώποις τῆς Ἐκθεσεως.

Ἐκπαιδευτικὸς μέχρη 5000 εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους καὶ Ἀτμόλοια, καὶ ὑπὸ τῶν Σ.Ε.Κ. 6000.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΩΝ

Ἀντικείμενο τῆς συγκριτικῆς λογοτεχνίας εἶναι ἡ μελέτη τῶν διαφόρων λογοτεχνιῶν ἐν τῇ σχέσει πρὸς αὐτὰς ἔχον μεταξὺ τῶν—στὴν ἀμοιβαίαν τῶν ἐπιδράσεων. Ἡ σχέση τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς λογοτεχνίας, οἱ ὁφειλὲς τῶν νέων λογοτεχνιῶν πρὸς τὴν δύο κλασσικὰς, τέλος ἡ σχέση τῶν διαφόρων νεωτέρων λογοτεχνιῶν μεταξὺ τῶν—ἰδοὺ τὸ πεδὶον τῶν συγκριτικῶν ἐρευνῶν.

Ὁ συγκριτικὸς (ἄς μεταφράσωμε μετὰ τὴν κακὴν ἐκδοχὴν αὐτὴ λέξι τὴν ἐξ ἰσοῦ κακὴν λέξις comparatiste), πρέπει νὰ μὴ σπεύδῃ ἐν τῇ ἐξαγωγή συμπερασμάτων—τῶν δικαστικῶν καὶ μὴ ὁρίμων συμπερασμάτων πρὸς θέλγουν καὶ παραπλανοῦν τὸ πνεῦμα—γράφει ὁ κ. Τυγκέμ: Κάθε συλλογὴ ἐπιρροῆς πρέπει ν' ἀποσυνθέσῃ σὲ πληθὺς μερικῶν ἐπιρροῶν—ἐπαληθευμένων μετὰ τὰ κείμενα. Χρειάζεται νὰ πάρομε πρῶτα πολλὰς πάλαι πολλὰς—σημειώσεις νὰ καταρτίσωμε φάσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τῶν λογοτεχνιῶν—πρέπει ν' ἀπομονώσωμε καθε ἀποχρῶσι μορφῆς καὶ περιεχομένου. Ἐπειτα ἀρχίζει ἡ μελέτη τῶν ἐπιδράσεων.

Ὅπως οὖν πολλὰς ἐπιστημὰς, συνεχίζει ὁ κ. Tieghem, γὰρ τὴν ἐργασίαν τοῦ συγκριτικοῦ, τοῦ κομπαρατίστ, εἶναι συχνὰ ἀνάγκαια ἡ ὑπόθεσις: Ποῦ εὕρηται ἐπικρατῆματα ἀπολογητικῆς φύσεως γὰρ τὸ βιβλίον τοῦ περὶ Χριστιανισμοῦ ὁ Σατωμπριάν; Ἐρρωμε πῶς δὲν ἐτοίμαζε αὐτὸ τὸ βιβλίον ἦταν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Μήπως λοιπὸν ἐχρησιμοποίησε τοὺς Ἀγγλους ἀπολογητὰς; Ἰδοὺ μία ὑπόθεσις ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐκκλίνει ἡ δεσποινὶς Ντέμψι. Καὶ καθώρθωσεν νὰ τὴν ἐπαληθεύσῃ αὕτη τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ δεσποινὶς Ματούλα βοήθησε, μετὰ τὴν σειρά τῆς τὰ στοιχεῖα πρὸς τὸν Κόρνελιους ἀπὸ τὸ Δε Κάστρο γράφοντας τὸ Σιδ—τὰ καινούργια στοιχεῖα ποῦ δὲν ὑπῆρχαν ἐν τῇ πρωταρχικῇ ἱσπανικῇ θρόλῳ καὶ ποῦ ὁ Δε Κάστρο τὰ εἶχε πάλιν δανεισθῇ ἀπὸ τὸν Florisel de Niquea (1536): Ἡ Ματούλα εἶχε ἐκκλίνει ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τὸ Κάστρο εἶχε ὑπ' ὅψιν τοῦ γράφοντος τὴν τραγωδίαν τοῦ κάποιου παλῶ ἱσπανικοῦ μυθιστορήματος.

Ἡ εἰρενα δὲν πρέπει ν' ἀρχίται ἐν τῇ συσχετισμῶν τῶν κειμένων. Πρέπει νὰ περιλαβάνῃ τὴν μελέτη τῆς ζωῆς τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ σχέσει πρὸς τὸ ἔργο του.

Γὰρ νὰ περιλάβωμε ὅσο τὸ δυνατόν περὶ τὰς ἐπιδράσεις καὶ κείμενα πρέπει νὰ εἰσάγῃμε προσεκτικὰ εἰς τὰς περιόδους τῆς ἐποχῆς πρὸς μελέτην. Πρέπει νὰ διαβάσωμε συγγραφῆς δευτέρας ἐξέδοτος καὶ τριτοῦς—πρέπει νὰ πληροφωρηθῶμε

τὴν «πνευματικὴν θερμοκρασίαν» τῆς περιόδου, νὰ διαλέξωμε τὰ κατάλληλα χρονικά καὶ τοπικά παρατηρητήρια. Χωρὶς αὐτὴ τὴν μὴσιν ἐπὶ τὴν ἐποχὴν τὴν ὁποῖαν μελετοῦμε δὲν θὰ νιώσωμε τὰ διαπιστούμενα γεγονότα. Μερικὰς ἐργασίας, συγκριτικῆς λογοτεχνίας, σημειώνει ὁ κ. Τυγκέμ, κατὰ τὴν ἐξουθενήσαν ἐργασίαν μᾶς φαίνονται ἀποτυχημένες, διότι οἱ συγγραφῆς τοὺς δὲν εἶναι ἐξοικειωμένοι μετὰ τὸ σύνολο τῆς λογοτεχνικῆς παραγωγῆς σὲ μὴ δεδομένη ἐποχῇ—σ' ἑνα δεδομένο τόπο.

Ὁ ἀσχολούμενος ἐν τῇ συγκριτικῇ λογοτεχνίᾳ, ὁ κομπαρατίστ, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν γλωσσολογίαν τοῦ Ροῦδῆ, ἢ τοῦ Πιολῆ: ὅτι πρέπει νὰ μπόρῃ νὰ διαβάσῃ τὰς πρώτους πολλοὺς συγγραφῆς—ἐκείνους τῶν ὁποῶν θὰ μελετήσῃ τὴν σχέση.

Γὰρ νὰ μελετήσῃ τὴν ἐπιδράσιν τοῦ Οὐγκὼ στὸ Βαλαωρίτη πρέπει νὰ ἔξερῃ τὸν Οὐγκὼ στὸ πρῶτον, καὶ τὸ Βαλαωρίτη ἐπὶ τῆς. Ἄν πρῶτον καὶ τὰ μελετήσῃ τὴν ἐπιδράσιν τοῦ Λεκάνη Νελλί, τοῦ Σουλδ Πρυντόμ, τοῦ Οὐγκὼ ἢ τοῦ Βερνάρν ἐν τῇ νεοελληνικῇ ποίσει, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν γλῶσσιν τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς νεοελληνικῆς ποίσεως—νὰ μπόρῃ νὰ διαβάσῃ Γαλλικὰ καὶ νεοελληνικὰ κείμενα χωρὶς πολλὸ κόπο.

Κι' ἂν θὰς νὰ ἐξασκίωσῃ τὴν ἐξέδοτος ἐπιδράσεις ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τὸν Σολωμοῦ, πρέπει νὰ διαβάσῃ τὸν Ἰταλὸν κλασσικὸν ἢ τὴν Ἰταλικὴν μεταφράσιν Γερμανικῶν ἐργῶν πρὸς τὴν ἰσπανικὴν τῶν ἀποσπασμάτων. Ἐρρωμε πῶς ὁ Παιπαδισμὸς μεταφράζει Ἀγγλικά διὰ τὴν ἰσπανικὴν ἀποσπασμάτων. Ἐρρωμε πῶς ἀναποδοῖς ὁρίμενους Ἀγγλους διηγηματογράφους: Ἀναχωρῶντας ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν πῶς οἱ Ἀγγλοὶ διηγηματογράφοι τὸν ἐπηρεάσαν ὅσο ἡ Γραφὴ καὶ ἡ Βοζαντινὴ ὁμιλογραφία καὶ λατρεία θὰ ζητήσωμε νὰ ἐπαληθεύσωμε αὐτὴ τὴν ἐπιδράσιν. Χρειάζεται νὰ διαβάσωμε τὸ πρῶτον—ἂν μπόρῃ—τὸν Ἀγγλὸν καὶ τὸ πρῶτον τὸν Παπαδιαμαντῆ. Νὰ πάρομε φάσεις καὶ ἐπειτα χρῆσιμοποιώμεν τὴν φάσιν νὰ συνθέσωμε. Δυσκολὴ δοκίμη ἐν τῇ τῇ ἐξέδοτος δυνατὴν προσπάθειαν θὰ πῇ: καὶ θὰ συμφωνήσω.

Μὰ δὲν ἀρκεῖ κανεὶς νὰ ἔξερῃ δύο τρεῖς γλώσσας—χρειάζεται μὲν γενικὴ μὴσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὅλων τῶν λογοτεχνιῶν. Χρειάζεται ἡ γνώσις τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, ὅλων τῶν μεγάλων ἐποχῶν τῆς φάσεως προσεκτικὰ εἰς τὰς περιόδους τῆς ἐποχῆς πρὸς μελέτην. Πρέπει νὰ διαβάσωμε συγγραφῆς δευτέρας ἐξέδοτος καὶ τριτοῦς—πρέπει νὰ πληροφωρηθῶμε

κυριώτερον ἰδεῶν. Χρειάζεται οἱς γενικὰς τῆς γραμμῆς ἢ γνώσις τῆς πολιτικῆς ἱστορίας, τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν, φιλοσοφικῶν, θρησκευτικῶν, ἐπιστημονικῶν, καλλιτεχνικῶν, λογοτεχνικῶν σχέσεων τῶν λαῶν—μεταξὺ τῶν. Χρειάζεται νὰ ἔξερῃ ποιοὶ ἦσαν οἱ περισσότεροι διαδασόμενοι μεταφρασταί. Ἡ Συγκριτικὴ ἱστορία τῶν Λογοτεχνιῶν προετοιμάζει τὸ δὲν γὰρ τὴν Γενικὴν ἱστορίαν τῆς Λογοτεχνίας.

Μὲν τέτοια ἱστορία δὲν θὰ εἶναι ἡ παράθεσις τῶν χωριστῶν ἱστοριῶν καθὲς Λογοτεχνίας. Δὲν θὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν χωριστὰς αὐτῆς ἐθνικῆς γραμματολογίας ἢ γενικῆς γραμματολογίας μόνο ἐν τῇ ἐκτασὶ τοῦ προγράμματος τῆς θὰ διαφέρει καὶ κατὰ τὰ στοιχεῖα πρὸς τὴν ἀποτελοῦν, καὶ κατὰ τὴν ταξινόμησιν τῆς ὅλης. Κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ κατὰ τὸ εἶδος.

Κατὰ τὸ περιεχόμενον: Ἀποδίδει οὖν μερικὸς μεγάλους συγγραφῆς ἀξίως σχετικὰς διαφορὰς ἀπὸ ἐκείνας πρὸς ἀναγνωρίζονται ἐν τῇ πλαίσιον τῆς ἐθνικῆς λογοτεχνίας. Στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία ὁ ρόλος τοῦ Παλαμά, τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτη, τοῦ Ροῦδῆ εἶναι μεγάλοι. Στὴ γενικὴ λογοτεχνία ὁ ρόλος τοῦ εἶναι πολὺ διάφορος. Δὲν ἔχουμε ἑλλήνας συγγραφῆς ἢ ποιητὰς Ἑυρωπαϊκῆς ἐπιδράσεως. Μικρὰ ἔθνη οἱ Σουηδοὶ καὶ οἱ Νορῶνοι ἔχουν συγγραφῆς πρὸς τὸν ρόλον τοῦ εἶναι ἐξ ἰσοῦ ἐθνικὸς καὶ διεθνῆς.

Τὴν σχέσιν πρέπει ν' ἀκολουθῇ ὁ ἱστορικὸς τῆς Γενικῆς Γραμματολογίας: Ὁ Μπαλδενπερτὲς ἐν τῇ λογοτεχνικῇ ἱστορίᾳ τοῦ 17ου καὶ 18ου αἰῶνος ὑποστηρίζει πῶς καθεὶς μεγάλη Ἑυρωπαϊκὴ λογοτεχνία μετὰ τὴν σειρά τῆς ὑπῆρξεν ἢ ἐστὶν τῆς Πανευρωπαϊκῆς λογοτεχνίας. Πρῶτα ἡ Ἰταλική, ἔπειτα ἡ Ἰσπανικὴ, ἡ Γαλλικὴ, ἡ Ἀγγλική, ἡ Γερμανικὴ... Ὁ Τυγκέμ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς γραμματολογίας μετὰ τὴν Ἀναγέννησιν διήρξε τὴν ὅλην τὴν σὲ τρία μέρη: Μεσαιῶν, Ἀναγέννησις, Νεώτεροι χρόνοι (μετὰ τὸ 1800). Σὲ καθεὶς μέρος ἀπὸ αὐτὰ παραθέτει τὴν ἱστορίαν τῶν κυριωτέρων εἰδῶν ἢ λογοτεχνικῶν ροπῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τονίζεται ἡ θέσις πρὸς καθεὶν συγγραφῆς ἐν τῇ διεθνῇ παράδοσιν. Γὰρ τὸ 19ο αἶον ἐπὶ τὰς λογοτεχνικὰς εἰδὰς συμφοροῦνται, παύουν νὰ εἶναι αὐστηρῶς καθωρισμένα, οἱ διαίρεσεις εἶναι εὐρότερες. Πολίτης, θεάτω, μυθιστορήματα.

Ὅποιο σχέδιον, ὅποια διαίρεσις καὶ ἂν ἀκολουθῇ ἡ παρατηρῆσι ὁ ἴδιος ὁ Τυγκέμ μερικὸι συγγραφῆς, ἀπὸ τοὺς μεγάλους, ἕως Βολταίρος, ἕως Ρουσσώ, ἕως Γκαίτε, ἕως Οὐγκὼ δὲν μπόρουν νὰ

ΠΡΟΣΕΧΗΣ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Ἡ Ἀνώνυμος Ἑλληνική Τηλεφωνική Ἑταιρεία γνωστοποιεῖ ὅτι, συμφώνως τῇ συμβάσει, προτίθεται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἔ. ἔ. νὰ προβῇ εἰς τὴν ὁριστικὴν κατάργησιν τῶν τηλεφωνικῶν κέντρων ΤΟΠΙΚΗΣ καὶ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΥΣΤΟΙΧΙΑΣ (Χειροκινήτων) καὶ «Ἡμι-αυτομάτων» Τηλεφώνων Ἀθηνῶν καὶ Περιοχῶν.

Ὅθεν παρακαλοῦνται οἱ μετ' αὐτῶν συνδεδεμένοι συνδρομηταὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ παραμείνωσι συνδρομηταὶ τοῦ τηλεφώνου, ὥπως τὸ ταχύτερον ὑποβάλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἑταιρείας, ὁδὸς Σταδίου 11α, δηλώσεις ἀποδοχῆς αὐτοματοποιήσεως, ἵνα ἀποφύγωσιν τὴν διακοπὴν τῆς τηλεφωνικῆς αὐτῶν συγκοινωνίας.

Ἐπίσης οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνδρομητῶν ἔχοντες δευτερευούσας (ἐσωτερικὰς) ἐγκαταστάσεις καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ διατηρήσωσιν αὐτὰς καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτομάτου δικτύου, παρακαλοῦνται ὅπως ἐλθῶσιν εἰς συνεννοήσεις μετ' ἡμῶν διὰ τὴν προσαρμογὴν ἢ ἐνδεχομένην ἀντικατάστασιν τῶν ρηθειῶν ἐγκαταστάσεων.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΛΙΘΕΑΣ

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Α. Ε. Τ. Ε. γνωστοποιεῖ ὅτι:

Τὴν νύκτα τῆς 17ης πρὸς τὴν 18ην τρέχ. ἔγινεν ἡ μεταφορὰ συνδέσεων συνδρομητῶν τοῦ τηλεφωνικοῦ Κέντρου τῆς Κοινότητος Καλλιθέας ἀπὸ τοῦ χειροκινήτου εἰς τὸ πλήρες αὐτόματον.

Ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ὅσον κατὰ τὴν τηλεφωνικὴν ἀνταπόκρισιν μετὰ τῶν ὡς εἴρηται συνδρομητῶν νὰ ζητοῦνται οἱ ἐν τῇ τηλεφωνικῇ καταλόγῳ (συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ) ἐν παρενθέσει ἀναγραφόμενοι τετραψήφιοι ἀριθμοί.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀπροσκόπτου τηλεφωνικῆς λειτουργίας, παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί, πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον, νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τῶν τὰς ἐν τῇ καταλόγῳ συνδρομητῶν τηλεφώνων ἀναγραφόμενας ὁδηγίας.

Ἀθῆναι τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1932

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ἡ υπερέχοντος καὶ τὸ δοτὸν ὀφείλει νὰ εἶναι ὑπέρτερον πάσης πείρας διὰ νὰ εἶναι ἱκανὸν νὰ δημιουργῇ ταύτην καὶ προσωριμὸν νὰ κυριαρχῇ. Ἡ Γερμανικὴ σκέψις παρουσιάζει καὶ ἄλλας ἀπόψεις εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ μάλιστα διαβλέπει τις θεμελιώδεις τινὰς ἀντιθέσεις ἐνίοτε ἥτοι διὲ μὲν τείνει νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἀτομικοῦ εἶναι ἐπ' ὀφελείᾳ ἄλλων δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν αὐτό, δηλ. τοῦ συνόλου καὶ τῆς φύσεως, δε δὲ δίδει εἰς τὸ ἐγὼ ἀξίαν ὑπεράγαν ἐξέχουσαν, ἀναγνωρίζει ἕνα ἐγὼ ὑπερατομικὸν καὶ περιορίζει τὸ ἰδιαιτέρον ἐγὼ εἰς μίαν σκάν ἄνεν πραγματικότητος. Ἄλλοτε πάλιν ἐξαγορεύει αὐτὸ ἐκ τῆς φύσεως μετὰ τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ ζητῇ τὴν συγχώνευσιν δι' ἐπικοινωνίας. Ἐπίσης ἄλλοτε ἀναχωρεῖ ἐξ ἐνὸς πνεύματος παγκοσμίον, ἄλλοτε ἐκ τῆς τυφλῆς φύσεως, εἰς ἡν ἰδιαιτέρως μορφαί τοῦ εἶναι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποτάσσωνται καὶ οὐχὶ ὅπως ὁ Descartes καὶ μετ' αὐτοῦ πᾶσα ἡ Γαλλικὴ σκέψις, ἥτις ἀναχωρεῖ ἐκ μῆδος προσωπικῆς συνειδήσεως, καὶ ἥτις διὰ ν' ἀποκαλύψῃ τὸν κόσμον δὲν ἔχει ἀνάγκην εἰ μὴ νὰ εὐρυνθῇ καὶ νὰ βαθυνοθῇ.

Ὅτω βλέπει τις, ὅτι ἡ Γαλλικὴ φιλοσοφία ζητεῖ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν καὶ τὴν προσωπικὴν συνειδήσιν, τὴν μορφήν τῆς ὑπάρξεως τὴν πλέον ἀνθρώπινον, τὴν πλέον καθαρὰν, τὴν πλέον φωτεινὴν, τὴν ὁποῖαν ὁ κόσμος δύναται νὰ παραγάγῃ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ τὸ πνεῦμα θέλει νὰ συντελέσῃ, ὥστε νὰ βασιλεύῃ ἡ τάξις, ἡ σαφὴνεια, ἡ ἀσφάλεια. Ἀλλὰ ἡ Γερμανικὴ φιλοσοφία ὑψώνουσα τὸ πνεῦμα μέχρι τοῦ ἀπολύτου θεωρεῖ ἄξιον νὰ τῷ παρῶσιν ἐξαιρετικὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἰδίας του δυνάμεις. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο εἶναι κατὰ τὴν Γερμανικὴν ἀντιλήψιν ταυτίζον μετὰ τὸ πραγματικὸν τὸ πνεῦμα ὀφείλει νὰ παραδίδεται εἰς ἐνεργητικὴν δημιουργικότητα μὲ ἕνα εἶδος μέθης διανοητικῆς. Ἀλλὰ ἐκεῖνο, ποὺ κατωρθῶναι ἡ δημιουργία ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας, ἡ πλέον ἰσχυρὰ, ὡχρᾷ ἐναντι μῆδος περιγραφῆς μετρίας καὶ πιστῆς.

Ἀγγλικὴ φιλοσοφία: Αὕτη ἐκ παραδόσεως παραμένει πολὺ ἐγγὺς τῆς πραγματικότητος ἐπιδιώκει πάντοτε νὰ συμμωγῇ μὲ τὰ γεγονότα, φοβεῖται νὰ περιπλανηθῇ. Εἶναι προσανατολισμένη πρὸς πρακτικοὺς σκοποὺς. Δὲν πιστεύει οὐ μείωνει τὴν ἀξίαν μῆδος ιδέας, ὅταν τὴν κίνησιν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς. Ἡ Ἀγγλικὴ φιλοσοφία εὗρε τὸν τύπον τὸν μάλιστα ἀδυνάτων εἰς τὸ ἔργον ταῦ Μπέκον, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ διάνοια ἀντὶ ν' ἀσχολῇται μὲ τὴν ἀρχὴν τῶν πραγμάτων καὶ τὸν ρυθμὸν τὸν βαδύν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ πακοῦν ταῦτα, εἶναι ἐδραστημένη νὰ προσδιορίσῃ τὰς σχέσεις, ἵνα μανθάνωμεν νὰ κανονίζωμεν τὰς κινήσεις μας, τοὺς ἐαυτοὺς μας, καὶ ν' ἀδάνωμεν τὴν ἀποτελεσματικότητά μας. Ἡ ἐμπειρικὴ αὕτη παραδόσις ἐκφράζει ἐν ἐκ τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν τῆς Ἀγγλικῆς σκέψεως καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν. Εἰς τὴν Γαλλικὴν σκέψιν ἡ πείρα δὲν ἔχει σημασίαν εἰμὴ ἐὰν τὸ πνεῦμα δύναται νὰ εὗρῃ καὶ ἀποκαλύψῃ ἐν αὐτῷ ἰδεάν τινα, ἡ ἰδέα τινὰς συνδεδεμένης ἀναμεταξύ των διὰ τινος λογικῆς ἀλύσου. Ἐν τῇ Γερμανικῇ τὸ πνεῦμα ζητεῖ

Βιβλιογραφία Ε. Brehier: Histoire de la Philosophie. Delbos: la philosophie française (1 vol). Ε. Brehier: histoire de la philosophie Allemande. Ε. Leroix: le pragmatisme Anglais et Americain. J. Wahl: «les philosophes pluralistes d'Agletterre et d'Amerique».

ΔΗΜ. Γ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Γυμνασιάρχης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μετεκπαιδευόμενος

ΚΟΡΣΕΔΕΣ Πολυτελείας ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΙ

ΝΕΩΤΑΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ ΓΑΛΛΙΔΟΣ ΤΕΧΝΗΤΡΙΑΣ

ΚΗΛΕΠΙΔΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Γ' Σεπτεμβρίου 5, Τηλέφ. 66—86)

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗΝ ΤΟΥ ΛΙΓΝΙΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1178)

κτῆματα. Ἐπὶ πλέον θὰ ὑπῆρχεν εἰς τὴν διαθέσιν τῶν λιγνιτορυχείων, δεδομένου ὅτι τὸ ἀνωτέρω ληφθὲν κόστος ἐξορύξεως τῶν 3 χρ. σελ. ἀναφέρεται εἰς χονδρὸν λιγνίτην ἀνὰ εἰς τόννον φιλοῦ λιγνίτου ἄνευ οὐδενὸς κόστους παραγωγῆς διὰ καθέ 3—4 τόνους ἐξορυσσόμενου χονδρῶ λιγνίτου. Ὁ φιλὸς οὗτος λιγνίτης προσφερόμενος εἰς τὴν ἐξετελειωτικὴν τιμὴν τῶν 4—4,5 χρ. σελ. θὰ διετιθετο ὁλοσχερῶς εἰς τὸ ἡλεκτρικὸν ἐργοστάσιον τῆς Η.Ε.Α.Π. μὲ κέρδος 1,5—2 χρ. σελ. ἀνὰ τόννον. Τοιούτοτρόπως τὸ ἀνωτέρω θεωρηθὲν διομηχανικὸν κέρδος ἐκ χρ. σελ. 0,5 ἀνὰ τόννον πωλουμένου λιγνίτου θὰ ἐπηυξάνετο εἰς 1 χρ. σελλίνιον.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἡ πλινθοποίησις τοῦ λιγνίτου εἶναι παρακεκινδυνευμένη διότι ἐλας ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἐκ τῶν πραγμάτων γαιάνθραξ εἰδικῆς ποιότητος ἢ μεγάλης θερμικῆς ἀποδόσεως.

Διὰ τὰς ἀναφερομένας εἰδικὰς περιπτώσεις (τσιμεντοποιεῖα, σιδηρόδρομοι, Ἀτμοπλοῖα, οἰκισκὴ θέρμανσις, ὅθ' ἀπαιτεῖτο ἐξευγενισμὸς λιγνίτης, εἶναι δὲ πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Τριανταφυλλίδη προτεινομένη μέθοδος εἶναι καλυτέρα τῶν ἐν Ἑλλάδι μελετηθεισῶν ἢ ἐφαρμοσθεῖσιν περὶ τοῦτο θμὸς οὐδὲως πείθουν τὸν τεχνικὸν ἀναγνώστην τὰ μέγχι τοῦδε δημοσιευθέντα ἄρθρα του, δυστυχῶς δὲ δημιουργοῦν καὶ ἀμφιβολίας περὶ τοῦ οἰκονομικῶς ἐφαρμοσίμου τῆς μεθόδου.

Συγκεκριμένως νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ κ. Τ. φιλοδοξεῖ νὰ λύσῃ τὸ λιγνιτικὸν ζήτημα κατὰ τοιοῦτον ριζικὸν τρόπον διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μελετηθείσης μεθόδου, ἀναλαμβάνει βαρεῖας ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνας. Τὸ λιγνιτικὸν ζήτημα χάρις εἰς τὰς ἐπαεληρμένους ἀποτυχίας τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἔχει καταστῆ εἰς ἄκρον λεπτεπίλεπτον. Μὴ νέα ἀποτυχία ὑπὸ τὰς σημερινὰς κατ' ἐξοχὴν εὐνοϊκὰς συνθήκας, εἶναι δυνατόν νὰ τὸ ἐνταφίσῃ ὁριστικῶς. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ὁ κ. Τρ. θὰ ἐξεπλήρῃ ἐπιθυμίαν ὅχι μόνον ἰδικήν μου, ἀλλὰ μεγάλου μέρους τοῦ Τεχνικοῦ Κόσμου τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποῖου ἐν τῇ προκειμένῃ ὑπόθεσιν ἀσφαλῶς θὰ ἐπιθυμῇ, ἐὰν διὰ προσεχοῦς ἄρθρου διεσαφηνίσῃ καὶ πῶς διεδοκίμασε κατὰ ποῖον τρόπον ἐπέτυχεν τὸν περιορισμὸν τῆς τέφρας εἰς 5—7 ο/ο καὶ πῶς εἰργάσθη, ὥστε ἐξ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μόνον τόννου αὐτοφθοῦς λιγνίτου νὰ λάβῃ ἕνα τόννον ἐξευγενισμένου τοιοῦτου. Τέλος δὲ ποῖα μέσα μετεχειρίσθη ἵνα ὑποδιβάσῃ τὸ κόστος ἐξορύξεως εἰς 3 χρ. σελλίνια.

ΑΝΤ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

Ι. ΚΑΡΑΚΙΟΖΙΔΗΣ

Δερματολόγος Ἀφροδισιολόγος

Ἐπιμελητὴς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

Ἀβέρωφ 11α 5—8 μ. μ.

ἹΚΑΡΟΣ.

ΛΕΟΝΤΕΙΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1838. - ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Περιλαμβάνει δύο τμήματα.

Τὸ Α' παρὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ (Ὅδος Σίνα, ἀρ. 4).

Τὸ Β' τέμα Πατησίων. Τοῦτο ἐδμελιώθη καὶ ἐκτίσθη ἐπὶ τῇ βόσει τῶν τελευταίων πορισμάτων τῆς Παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Τέλει ἐγκαταστάσεις, ἀπείραντοι αὐαὶ (25.000 τετραγωνικῶν πήξεων). Παρέχεται ἐκπαίδευσις, Χριστιανικὴ καὶ Ἑλληνοπροεπής. Ἐπίλεκτον διδασκικὸν προσωπικὸν ἐξ Ἑλλήνων καὶ Γάλλων παιδαγωγῶν. Ἀπολαύει τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐκλεκτοτέρας κοινωνίας. Πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ Γυμνάσιον. — Ἐμπορικὴ Σχολή. — Γαλλικὸν Πρακτικὸν Λύκειον. — Τμήμα ἐλευθέρων σπουδῶν καὶ ξένων γλωσσῶν.

Πρότυπον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Οἰκοτροφεῖον.

Τροφεῖα:	Μικρῶν	Δρ.	12.650
	Μεσαίων	»	14.300
	Μεγάλων	»	15.400

Ἐναρξίς μαθημάτων 28 Σεπτεμβρίου.

ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΝ ΨΥΧΙΚΩ

Σχολεῖα λειτουργοῦντα ἐν αὐτῷ:

Ε' καὶ ΣΤ' τάξις Δημοτικοῦ Σχολείου. Πλήρες Κλασσικὸν Γυμνάσιον. Πλήρες Πρακτικὸν Λύκειον. Πλήρες Ἐμπορικὴ Σχολή.

Τὰ σχολεῖα ταῦτα ἔχουν ἀναγνωρισθῇ διὰ Νόμον ἰσχύοντα πρὸς τὰ Δημόσια.

Εἰδικὴ Τάξις

Διδασκὰ καὶ τροφεῖα διὰ τὸ Σχολικὸν ἔτος 1932—33

Α') Διδασκὰ:

Ε' καὶ ΣΤ' Δημοτικῶν	Δρ.	5.000
Α' καὶ Β' Γυμνασίου		6.000
Γ' Γυμνασίου καὶ Πρακτικοῦ Λυκείου, Α' Ἐμπορικῆς καὶ προπαρασκευαστικῆς τάξεως		7.500
Δ' Ε' καὶ ΣΤ' Γυμνασίου καὶ Πρακτικοῦ Λυκείου καὶ Β' Γ' καὶ Δ' Ἐμπορικῆς Σχολῆς		8.500
Εἰδικῆς τάξεως		12.500
Β') Τροφεῖα Ἐσωτερικῶν μαθητῶν δρχ.		28.000

ΕἰΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ἀπὸ 1ης — 30ης Σεπτεμβρίου

(Κανονισμοὶ ἀποστέλλονται τῷ αἰτοῦντι τὰ δε γραφεῖα τοῦ Κολλεγίου παρέχουν συμπληρωματικὰς πληροφορίες 9—12 π. μ. καὶ 5—6 μ. μ. καθ' ἑκάστην πλὴν τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς).

ΜΗΝΥΤΡ.

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

ΕΛΑΡ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

Καταστήματα ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ, Κύπρῳ.

Καταθέσεις εἰς πρᾶτην ζήτησιν. Καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίας εἰς δραχμὰς καὶ ξένον συνάλλαγμα.

Ταμιευτήριο μέχρι δρχ. 100.000. Ἐκτέλεσις πάσης Τραπεζικῆς ἐργασίας.

ΣΟΥΡΩΤΗ

Τὸ ἀνώτερον ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπιτραπέσιον ἱαμαϊκὸν ὕδωρ Σουρωτῆς—φυσικῶς ἀεριοῦχον ἐγκυρμένον ὑπὸ τοῦ Ἱατροσυνηδρόνου ἐπενεργεῖ θεραπευτικῶς 1) κατὰ τοῦ ἀρθριτισμοῦ, 2) στομαχικῶν καὶ ἐντερικῶν παθήσεων καὶ ἐν γένει τῶν οὐροποιητικῶν ὁδῶν καὶ μετὰ θερμοῦ γάλακτος κατὰ παθήσεων ἀναπνευστικῶν ὁργάνων.

Κεντρικὴ ἰσοδότησι

Ὁδὸς Γ. Σκυροῦ ἀρ. 8

ΧΑΡΑΛ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚ., ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΣΜΟΙ,

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

(Μελέται καὶ προϋπολογισμοὶ δωρεάν τῷ αἰτοῦντι)

ΑΘΗΝΑΙ Μέγαρον Μετοχικοῦ, Σταδίου 4
Τηλέφ. 24—020

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΤΑΧΥΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΝΑΕΡΙΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΙ - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 8**

Δρομολόγια ἰσχύοντα ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1932. Καθημερινὰ ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ (Πλὴν Κυριακῆς)

ΑΘΗΝΩΝ—ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΩΝ—ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀναχωρήσεις	ὥρα	Ἀφίξεις	ὥρα	Ἀναχωρήσεις	ὥρα	Ἀφίξεις	ὥρα
ΑΘΗΝΑΙ	7.30	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	9.30	ΑΘΗΝΑ	7.00	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	9.15
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	10.45	ΑΘΗΝΑΙ	12.45	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	10.30	ΑΘΗΝΑΙ	12.45

Ἐκάστην Πέμπτην : Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Θεσσαλονίκην ὥραν 5.15

Ἐκάστην Δευτέραν—Παρασκευὴν : Ἀναχωρήσεις ἐκ Θεσσαλονίκης ὥραν 17.00

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

ΑΠΟ 10 ΙΟΥΛΙΟΥ 1931 ΜΕΧΡΙ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 1932

ΑΣΦΑΛΕΙΑ 100 %

Σύνολον ἐκτελεσθεισῶν πτήσεων	1.002
Διακινηθέντα χιλιόμετρα	330.603
Μεταφερθέντες ἐπιβάται	6.718
Μεταφερθέντα ἐμπορεύματα καὶ ἰποσκευὰ	(χιλ.) 96.912
Μεταφερθέν ταχυδρομεῖον	7.831

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΜΙΝΑΣ ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Λεωφόρος Ἀλεξάνδρου 17. Ἀριθ. τηλεφώνου 73-82

ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

Ἐξατάξιον Δημοτικὸν μικτὸν

Ἐξατάξιον Γυμνάσιον θηλέων

Δεκτοὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι διὰ τὸ Δημοτικὸν ὡς καὶ μαθήτριαι διὰ τὸ Γυμνάσιον ἑξωτερικαί, ἑσωτερικαὶ καὶ ἡμίτροφοι.

Ἀπὸ τοῦ προσεχέος σχολικοῦ ἔτους θὰ λειτουργήσῃ τμήμα ἀνωτέρων ἐλευθέρων σπουδῶν διὰ τελειοφοίτους μαθητρίαις τοῦ Γυμνασίου.

Τὸ μουσικὸν τμήμα τῆς Σχολῆς ἀναλαμβάνει ὁ γνωστὸς μουσικὸς κ. Φρῆμαν, διευθυντῆς Ἀνωτ. Σχολῆς πιάνου Μουσικοῦ Λυκείου.

Διὰ τοὺς μακρὰν τοῦ σχολείου καθημένους μαθητὰς διατίθενται αὐτοκίνητα.

Πληροφορίαι καθ' ἐκάστην εἰς τὴν Σχολήν.

**ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ**

Μετοχικὸν Κεφάλ.

Δραχμ. 30.000.000

Ἀποθ. Τακτ. καὶ Ἐκτακτῶν

Δρ. 120.496.030.25

Τηλεγραφικὴ Διεύθυν. Ο.Ε.Ε.Α. (ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ)

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις

Ἐμπορικὴ Διεύθυν. καὶ Ἐργοστάσιον
Σταδίου 25, ἐν Πειραιεὶ (Δραπέτσονα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ Ο.Ε.Ε.Α.
(Θεικόν, Ὑδροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θειώδες, Ἀνυδρὸν).
ΘΕΙΤΙΚΟΣ ΣΙΑΗΡΟΣ
ΘΕΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΦΘΟΡΙΟΠΥΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΖΩΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ
ΥΔΡΥΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ Παρασιτοκτόνα.
(Θεικός Χαλκός, Περοσπερίνη, Θειοχαλκίνη, Πελλιγρίνη, Διαλυτίνη, Πετρελαιοσάπων, Θειασβεστίων, Νικοτινούχα, Ἀρσενικοῦχα, Διθειούχος Ἀνθραξ, Φθοριοπυριτικόν Νάτριον).

ΥΕΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιάλαι παντὸς εἶδους
Δαμιζάναι πλεκταὶ
Ἐλαστικὰ καὶ κοίτοι (Τζάμια)
Ἐλαστικὰ καὶ Μάτ
Ἐλαστικὰ καὶ Διαμάντε
Ἐλαστικὰ οἰκτικῆς χρήσεως
Διάφορα Καλλυπτικὰ
Ἐλαστικὰ εἶδη οἰκοδομῆς
(Τοῦβλα, Κέρατοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΑΗΡΟΠΥΡΙΤΑΙ (Κασσάνδρας)
ΛΙΓΝΙΤΑΙ (Ἐρμιόνης)
(Ὁρωπού)
(Κορώνης)

Ἀντιπρόσωποι καὶ Πράκτορες
ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος

**ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΤΟΛΟΥ
ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΝ 30 ΣΕΒΡΙΟΥ**

Ἐπὶ 50.000 ἀριθμῶν κερδίζουσιν :

	Δραχμαὶ	Δραχμαὶ
1 400.000	400.000	
1 20.000	20.000	
1 10.000	10.000	
2 4.000	8.000	
15 2.000	30.000	
40 800	32.000	
500 200	100.000	
5000 100	500.000	
5.560	Δραχμαὶ 1.100.000	

ΑΘΗΝΑΙ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΠΟ 8 - 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1932

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΔΙΠΛΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ (Πλὴν Κυριακῆς)

Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν ὥρ. 7.00 καὶ 12.30 — Ἀναχωρήσεις ἐκ Θεσσαλονίκης 10.30 καὶ 16.00

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.—Ἐπὶ εἰσιτηρίων ἐπισκεπτῶν—ἐκδεδωτῶν καὶ βοηθῶν ἐκδεδωτῶν χορηγεῖται ἐκπτώσις 10 %

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: παρὰ τοῖς Πρακτορείοις τῆς ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝΑΕΡΙΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ἐν Ἀθήναις: Βουκουρεστίου 19, Τηλέφωνον 21—993. Ἐν Θεσσαλονίκῃ: Κομνηνῶν—Μητροπόλεως Τηλέφωνον 13—96) καὶ εἰς ὅλα τὰ Γραφεῖα Ταξιδίων.

ΚΑΛΤΣΕΣ ΑΝΔΡΩΝ

ARWA

Ἡ Κάλτσα τῶν κομ.
ψῶν καὶ πρακτικῶν
κυρίων.

Ποιότης:

ἠγγυημένη

κατασκευὴ

τελειοποιημένη

Πτέρνα, πέλμα

καὶ δάκτυλα

υπερενυσχημένα

ARWA PRIMA: Μεγίστης ἀντοχῆς

ARWA EXTRA SOUPERIEUR:

Ἡ ἀνώτερη κάλτσα ἀπὸ

• Fil de Perse •

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ

13 Ὁδὸς Φωκίωνος 13

ΑΘΗΝΑΙ

(Παροδὸς Ἑρμοῦ)

ARWA
ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΓΕΩΓ.

Γεν. Ἀντιπρόσωπος ΕΥΘ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

